

בנק הפועלים

דוחות כספיים

20
23

תוכן העניינים

151	ביאור 17 נכסים אחרים	108	דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
152	ביאור 18 פיקדונות הציבור	110	דוח רווח והפסד מאוחד
153	ביאור 19 פיקדונות מבנקים	111	דוח מאוחד על הרווח הכולל
154	ביאור 20 אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	112	מאזן מאוחד
155	ביאור 21 התחייבויות אחרות	113	דוח על השינויים בהון
155	ביאור 22 זכויות עובדים	114	דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
165	ביאור 23 עסקות תשלום מבוסס מניות	116	ביאורים לדוחות הכספיים
165	ביאור 24 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות	116	ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית
171	ביאור 25 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	128	ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית
179	ביאור 26 שיעבודים והגבלות אחרות	129	ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית
	ביאור 27 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון	130	ביאור 4 עמלות לפי מגזרים בגישת ההנהלה
181		131	ביאור 5 הכנסות אחרות
187	ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים	132	ביאור 6 משכורות והוצאות נלוות
213	ביאור 28 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה	132	ביאור 7 הוצאות אחרות
	ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	133	ביאור 8 הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
219		137	ביאור 9 רווח למניה רגילה
236	ביאור 30 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	138	ביאור 10 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
238	ביאור 31 נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון	139	ביאור 11 מזומנים ופיקדונות בבנקים
242	ביאור 32 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	140	ביאור 12 ניירות-ערך
251	ביאור 33 בעלי עניין וצדדים קשורים	144	ביאור 13 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
257	ביאור 34 תמצית דוחות של הבנק	146	ביאור 14 אשראי לממשלות
261	ביאור 35 השלכות מלחמת חרבות ברזל	146	ביאור 15 השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה
		148	ביאור 16 בניינים וציוד

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד: "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי, ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארצות-הברית בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על-ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק, ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו-כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי COSO 2013.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023, והדוח שלנו, מיום 6 במרץ 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים, וכן הפניית תשומת לב בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב, 6 במרץ 2024

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

ביקרנו את המאזנים המאוחדים המצורפים של בנק הפועלים בע"מ (להלן: הבנק): לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022, ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים המאוחדים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונואות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על-ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק, וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הבנק וחברות מאוחדות שלו לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק וחברות מאוחדות שלו לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונואות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו-כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 25.ד. (ב) בדבר חשיפות לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארצות-הברית בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על-ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO 2013) והדוח שלנו מיום 6 במרץ 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון הבנק ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגבי היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

הפרשה להפסדי אשראי

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

בהתאם למתואר בביאורים 1, 13 ו-29 בדוחות הכספיים המאוחדים, ההפרשה להפסדי אשראי של הבנק בגין אשראי לציבור מאזני וחוץ-מאזני בדוחות המאוחדים של הבנק מסתכמת לסך של 8.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023 וכוללת הפרשה על בסיס פרטני והפרשה על בסיס קבוצתי בגין סיכון האשראי לציבור.

בתהליך אמידת ההפרשה להפסדי אשראי, הבנק מעריך את ההפסד הצפוי בתיק האשראי. תהליך הערכת ההפסד, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי ודאות ועל הערכות סובייקטיביות הן בשלב קביעת הסיווג הנדרש לחובות והן בשלב מדידת ההפרשה להפסדי אשראי. החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי חשבונואות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים CECL - (ASC 326). בחישוב ההפרשה על בסיס קבוצתי, אומדן ההפסדים הצפויים לאורך חיי האשראי (Life Time) נערך בהתאם למתודולוגיה ומודלים מבוססי דירוג סיכון (כגון הסתברות לשל והפסד בהינתן כשל) במסגרתם נאמד סכום ההפסד הצפוי במקרה של התממשות כשל. המודלים מתבססים, בין היתר, על נתונים היסטוריים והתאמות נוספות לצורך חיזוי הפסדי האשראי הצפויים.

סיווג חבות הלקוח כחוב תקין או כחוב בעייתי משפיע גם הוא על גובה ההפרשה להפסדי אשראי. בנוסף, הבנק כולל הפרשה להפסדי אשראי המחושבת על בסיס פרטני בגין חובות מסוימים על-פי מדיניותו בהתבסס על הערכות לצפי הגבייה מאותו לווה. האומדנים העיקריים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי:

- קביעת האומדנים במודלים, ובהם המתודולוגיה, ההנחות והנתונים, וקביעת ההתאמות הנוספות, כרוכה בשיקול דעת משמעותי בבחירתם ובנייתם.
- בעת זיהוי וסיווג החובות, מופעל שיקול דעת לצורך איתור החובות הבעייתיים על-פי קריטריונים מוגדרים אשר עשויים להעיד על הפיכתו של חוב לבעייתי, אומדן הפגיעה האפשרית או הקיימת במקור החזר הראשוני של הלווה (קרי מקור החזר תזרימי שוטף, יציב ובשליטת הלווה), קיומו של תזרים מזומנים צפוי של הלווה לפירעון החוב במלואו ובמועדו, וכן הערכת נתונים פיננסיים אחרים של הלווה שיכולים להצביע על סממנים לקיומן של חולשות או חולשות פוטנציאליות של הלווה. סיווגו של חוב כבעייתי ישפיע, כאמור, על גובה ההפרשה בגינו.
- בחישוב ההפרשה על בסיס פרטני מופעל שיקול דעת בקביעת גובה הסכום הניתן לגבייה, קרי קביעת תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לשירות החוב מפעילותו העסקית של הלווה ו/או שווי ערך מימוש ביטחונות וערבויות.

זיהינו את האומדנים האמורים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי, כעניין מפתח בביקורת. לשינוי באומדנים או בהערכות אלו, עשויה להיות השפעה משמעותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק. ביקורת על ההפרשה להפסדי אשראי דורשת שיקול דעת של המבקר וכן ידע וניסיון על מנת לבחון את סבירות השימוש במודלים, התחשיבים וההתאמות ששימשו את ההנהלה בקביעת נאותות סיווג החובות ואומדן ההפרשה להפסדי אשראי.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

להלן הנהלים העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה במסגרת ביקורתנו: בחנו את תהליכי העבודה לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי ואת אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרות על דיווח כספי הקשורות לקביעת אומדן ההפרשה, לרבות בקרות בנושאים הבאים:

- בחינת נאותות המתודולוגיה ששימשה לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי;
- בחינת נאותות הנתונים הבסיסיים ששימשו לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי;
- איתור חובות בעלי מאפיינים פוטנציאליים של חובות בעייתיים, על-פי קריטריונים שהוגדרו על-ידי הבנק;
- סיווג החובות בהתאם לנהלי הבנק;
- ניתוח סבירות ההפרשה להפסדי אשראי הנמדדת על בסיס קבוצתי.

ביצענו נהלים מבססים לבחינת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס מצגים שקיבלנו. נהלים אלו כללו, בין היתר:

- בחינת המתודולוגיה לקביעת ההפרשה והתאמתה לכללי החשבונאות שחלים על הבנק;
- בדיקה מדגמית של חישובים שערך הבנק לקביעת נאותות השימוש במודלים השונים;
- בדיקת נאותות הסיווג וההפרשה עבור מדגם חובות;
- בחינת סבירות נאותות ההפרשה להפסדי אשראי.

סומך חייקין

רואי חשבון

מכהנים כרואי החשבון המבקרים של הבנק משנת 1998

זיו האפט

רואי חשבון

משרד האפט את האפט אשר התמזג למשרד זיו האפט בשנת 2000 החל לכהן כרואי החשבון המבקרים של הבנק משנת 1921

תל-אביב, 6 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

דוח רווח והפסד מאוחד
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

2021	2022	2023	ביאור	
11,684	19,220	32,971	2	הכנסות ריבית
(1,917)	(5,753)	(16,886)	2	הוצאות ריבית
9,767	13,467	16,085		הכנסות ריבית, נטו
(1,220)	(34)	1,879	13	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
10,987	13,501	14,206		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
1,081	581	1,267	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
3,355	3,705	3,892	4	עמלות
189	167	138	5	הכנסות אחרות
4,625	4,453	5,297		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
4,333	4,387	4,492	6	משכורות והוצאות נלוות
1,333	1,441	1,529		אחזקה ופחת בניינים וציוד
2,137	2,144	2,210	7	הוצאות אחרות
7,803	7,972	8,231		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
7,809	9,982	11,272		רווח לפני מסים
2,958	3,548	3,930	8	הפרשה למסים על הרווח
4,851	6,434	7,342		רווח לאחר מסים
49	99	18	15(ב)	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי				
4,900	6,533	7,360		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
14	(1)	-		הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,914	6,532	7,360		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים				
רווח בסיסי				
3.68	4.89	5.50		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל				
3.68	4.89	5.50		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

גיא כליף
חבר הנהלה,
חשבונאי ראשי

דב קוטלר
המנהל הכללי

ראובן קרופיק
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 6 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

דוח מאוחד על הרווח הכולל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

2021	2022	2023	ביאור
4,900	6,533	7,360	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
14	(1)	-	הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,914	6,532	7,360	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים: 10
(575)	(2,947)	1,291	התאמות נטו, בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
(314)	738	194	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים*
(889)	(2,209)	1,485	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
300	733	(499)	השפעת המס המתייחס
(589)	(1,476)	986	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	2	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(589)	(1,474)	986	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
4,311	5,057	8,346	הרווח (ההפסד) הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
14	1	-	ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,325	5,058	8,346	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
נכסים			
133,424	107,730	11	מזומנים ופיקדונות בבנקים
107,400	127,122	12	ניירות-ערך ⁽¹⁾ (2)
898	4,723		ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
394,262	414,375		אשראי לציבור
(5,535)	(6,994)		הפרשה להפסדי אשראי
388,727	407,381	29,13	אשראי לציבור, נטו
2,157	3,175	14	אשראי לממשלות
1,198	1,527	15	השקעות בחברות כלולות
3,522	3,672	16	בניינים וציוד
21,832	25,229	27	נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,195	5,971	17	נכסים אחרים ⁽¹⁾
665,353	686,530		סך-כל הנכסים
התחייבויות והון			
532,588	554,595	18	פיקדונות הציבור
8,696	9,085	19	פיקדונות מבנקים
3,262	2,436		פיקדונות הממשלה
13,877	6,279		ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,866	21,800	20	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
19,043	24,240	27	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14,518	15,665	21	התחייבויות אחרות (מזה: 956; 935 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים) ⁽¹⁾
618,850	634,100		סך-כל ההתחייבויות
46,502	52,430	24	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
1	-		זכויות שאינן מקנות שליטה
46,503	52,430		סך-כל ההון
665,353	686,530		סך-כל ההתחייבויות וההון

(1) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 32.ב.](#)
 (2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 26.](#)

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

במיליוני ש"ח

דוח על השינויים בהון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,183	17	8,200	(1,009)	32,682	39,873	26	39,899
-	-	-	-	4,914	4,914	(14)	4,900
-	-	-	-	(1,479)	(1,479)	-	(1,479)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	16	16	-	-	16	-	16
17	(17)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(589)	-	(589)	-	(589)
8,200	16	8,216	(1,598)	36,117	42,735	12	42,747
-	-	-	-	(364)	(364)	-	(364)
8,200	16	8,216	(1,598)	35,753	42,371	12	42,383
-	-	-	-	6,532	6,532	1	6,533
-	-	-	-	(939)	(939)	-	(939)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	12	12	-	-	12	-	12
12	(12)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(1,474)	-	(1,474)	(2)	(1,476)
-	-	-	-	-	-	(10)	(10)
8,212	16	8,228	(3,072)	41,346	46,502	1	46,503
-	-	-	-	7,360	7,360	-	7,360
-	-	-	-	(2,431)	(2,431)	(1)	(2,432)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	13	13	-	-	13	-	13
13	(13)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
-	-	-	986	-	986	-	986
8,225	16	8,241	(2,086)	46,275	52,430	-	52,430

* בניכוי 109,893 יתרת מניות באוצר (31.12.2022); בניכוי 540,105 יתרת מניות באוצר; 31.12.2021: בניכוי 924,138 יתרת מניות באוצר).
 (1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASU 2016-13).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

במיליוני ש"ח

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

2021	2022	2023	
			תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת
4,900	6,533	7,360	רווח נקי לשנה
			התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת
(49)	(99)	(18)	חלקו של הבנק בהפסדים (ברוחים) של חברות כלולות
602	716	802	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת-ערך)
(1,220)	(34)	1,879	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(256)	128	594	הפסד (רווח) ממכירת ומירידת-ערך של אגרות-חוב זמינות למכירה
54	9	(25)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר
(566)	166	(313)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(13)	(17)	-	התאמה לשווי הוגן של השקעה בחברה מוחזקת
(92)	(46)	(71)	רווח ממימוש בניינים וציוד
16	12	13	שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות*
(11)	(26)	70	שינוי בהתחייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים
684	(71)	(511)	מסים נדחים, נטו
-	6	-	הפסד (רווח) ממכירות תיקי אשראי
34	67	30	דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
588	(1,429)	-	התאמות בגין הפרשי שער
732	(5,133)	(4,414)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
			שינוי נטו בנכסים שוטפים
1,906	(8,848)	(3,397)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,854	3,726	(9,058)	ניירות-ערך למסחר
214	(1,047)	472	נכסים אחרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות
(2,454)	4,693	5,197	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(1,745)	826	953	התחייבויות אחרות*
5,178	132	(437)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת

* סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

במיליוני ש"ח

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (המשך)

2021	2022	2023	
			תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה
122	(5)	90	פיקדונות בבנקים
(46,428)	(32,424)	(17,835)	אשראי לציבור ⁽¹⁾
225	(172)	(1,024)	אשראי לממשלות
(885)	355	(3,825)	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(190)	(5,863)	(5,314)	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
115	-	183	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(33,226)	(65,350)	(66,959)	רכישת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
29,859	25,550	44,362	תמורה ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
6,039	10,417	23,773	תמורה מפדיון אגרות-חוב זמינות למכירה
(472)	(1,132)	(315)	רכישת תיקי אשראי
-	1,606	942	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(282)	(327)	(341)	השקעה בחברות כלולות
-	16	-	תמורה מממוש השקעה בחברות כלולות
(886)	(700)	(970)	רכישת בניינים וציוד
140	63	86	תמורה מממוש בניינים וציוד
(45,869)	(67,966)	(27,147)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה

			תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון
5,010	(2,905)	390	פיקדונות מבנקים
83,084	690	17,918	פיקדונות מהציבור
(9)	2,510	(826)	פיקדונות מהממשלה
3,420	10,451	(7,598)	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
8,123	6,568	384	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(6,174)	(5,813)	(5,873)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1,479)	(939)	(2,431)	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
-	-	(1)	דיבידנד לבעלי זכויות המיעוט
-	(16)	-	רכישת זכויות המיעוט בחברה בת
91,975	10,546	1,963	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
51,284	(57,288)	(25,621)	גידול (קיטון) במזומנים
137,898	188,594	132,735	יתרת מזומנים לתחילת השנה
(588)	1,429	-	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
188,594	132,735	107,114	יתרת מזומנים לסוף השנה

			ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו
10,108	15,190	26,253	ריבית שהתקבלה
(1,708)	(4,001)	(14,483)	ריבית ששולמה
33	43	56	דיבידנדים שהתקבלו
(1,608)	(2,293)	(3,814)	מסים על הכנסה ששולמו
4	261	291	מסים על הכנסה שהתקבלו

(1) כולל פעילות שוטפת של רכישת ניכיון חייבים.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית

א. כללי

בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד מאוגד בישראל. הבנק נוהג לפרסם את הדוחות הכספיים השנתיים על בסיס מאוחד בלבד וזאת באישור הפיקוח על הבנקים. בביאור 34 מוצגת תמצית הדוחות הכספיים של הבנק סולו, הכלולת מאזן, דוח רווח והפסד ודוח על תזרימי המזומנים. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 6 במרץ 2024.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות-הברית - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאים שנסחרים בארצות-הברית נדרשים ליישם בהתאם להיררכיה שנקבעה ב-ASC 105-10 לקודיפיקציה (FAS 168), המוסד לתקינה חשבונאית בארצות-הברית ובהתאם להנחיות ועמדות של רשות ניירות-ערך האמריקאית ורשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית.
- הקבוצה - הבנק והחברות המאוחדות שלו.
- חברות מאוחדות/חברות בנות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.
- חברות כלולות - חברות אשר נמדדות על בסיס שיטת השווי המאזני.
- חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות בקבוצה.
- שלוחות בחו"ל - נציגויות, סניפים או חברות בנות של הבנק מחוץ לישראל.
- מדד - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל.
- יתרת חוב רשומה - מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב.
- שווי הוגן - המחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך העברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה.

ג. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. הוראות אילו מבוססות בעיקרן על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית.

2. מטבע פעילות ומטבע הצגה

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק ועל כן מהווה מטבע הפעילות של הבנק. הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת.

3. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי ודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

1. דגשים פיקוחיים בקשר להוראות הדיווח לציבור לנוכח מלחמת חרבות ברזל

ביום 18 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "מלחמת חרבות ברזל" - דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור". החוזר מתייחס לשינויים שבוצעו בחובות כחלק מהסדרי פירעון חדשים שמוענקים ללקוחות עקב המלחמה. בהתאם לחוזר מצב הפיגור של חובות יקבע לפי התנאים החוזיים של החוב כפי שהם עודכנו בהתאם להסדר הפירעון החדש, בין אם הוא סוכם ספציפית עם הלווה ובין אם הוא נקבע באופן גורף לכל הלווים באזור המושפע. כמו-כן, יש להפעיל שיקול דעת כדי לקבוע האם יש לסווג חובות שעברו הסדרי פירעון כאמור כחובות בעייתיים. ככלל, לא נדרש בשל הסדרי פירעון כאמור לסווג את החובות כחובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי.

בהקשר לאמור לעיל, הבנק מפעיל מתווה עבור לקוחותיו אשר כולל בין השאר אפשרות לדחיית תשלומים בהלוואות שניטלו על-ידי לקוחות שעונים לקריטריונים שהוגדרו על-ידי הפיקוח על הבנקים ואף הורחבו ביוזמת הבנק, ויתור על עמלות עו"ש, וכן ויתור על 3 תשלומי קרן וריבית בהלוואות לדיוור ללקוחות שמיקום הנכסים הוא בעוטף עזה (בטווח של עד 7 ק"מ מהגבול).

ההטבות שניתנו ללקוחות נזקפו לרווח והפסד במקביל למימושן על-ידי הלקוחות, השפעת ההטבות חושבה כדלקמן:

- ויתור על תשלומי קרן וריבית - סכומי היתור בגובה הסכומים שהיו אמורים להיות משולמים, הוכר במסגרת הוצאות מימון שאינן מריבית.
- דחיית תשלומי הלוואות ללא ריבית או העמדת הלוואות ללא ריבית או בריבית מופחתת - ההטבה חושבה בהתבסס על היוון תזרימי המזומנים ונוכחה מהכנסות הריבית.
- ויתור על עמלות - סכום היתור נוכח מהכנסות מעמלות.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

2. הפסקת פרסום ריבית הליבור

החל מסוף שנת 2021, הופסק פרסום ריביות הליבור בארבעה מטבעות (אירו, ליש"ט, יין ופר"ש). ריביות הליבור על הדולר האמריקאי התפרסמו עד יוני 2023. ריביות אלו היוו בסיס לצורך חישוב שיעור הריבית החל על מוצרים פיננסיים במטבעות חוץ עיקריים או צמודים למטבעות אלו בריבית משתנה. במסגרת הכוונה לבסס עוגני ריבית חלופיים במטבעות הרלוונטיים, גובשו בעולם, על-ידי גופים כגון ISDA (International Swaps and Derivatives Association) וה-ARRC (Alternative Reference Rate Committee), חלופות לריביות אלו, שפה משפטית חדשה והצעות למנגנוני החלפה. השינוי משפיע על כל תעשיית הבנקאות בעולם ובארץ.

לפי המלצת הוועדות הבינלאומיות נקבעו בחודש מרץ 2021, בהתאם להחלטות ISDA, שיעורי תוספות הריבית לצורך המרת מכשירים פיננסיים שנסמכים על ריביות אלו.

הבנק נערך להחלפת בסיס הריבית במוצרים הפיננסיים שהוא מציע ללקוחות והתאים את המערכות הטכנולוגיות לריביות ולמנגנונים החדשים. מיום 1 בינואר 2022 הוחלפו ריביות הבסיס על מוצרי העו"ש והחח"ד לריביות הבסיס החדשות, והבנק פעל להחלפת ההסכמים המשפטיים מול הלקוחות. בנוסף פעל הבנק להמרת כלל המוצרים (מאזניים וחץ-מאזניים), כחלק מהשינוי בריביות הבסיס.

עד ליום 30 ביוני 2023 הוחלפו בסיסי הריבית למרבית המוצרים. במספר מוצרים מצומצם השינוי בוצע בעדכון הריבית הראשון שלאחר תאריך 30 ביוני 2023.

לאמור לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ה. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

1. מטבע-חוץ והצמדה

עסקות במטבע-חוץ

עסקות במטבע-חוץ מתורגמות לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע-חוץ במועד הדיווח, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום.

נכסים והתחייבויות לא-כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן. פריטים לא-כספיים הנקובים במטבע-חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה. הפרשי שער הנובעים מתרגום עסקות במטבע-חוץ מוכרים ברווח והפסד.

בהקשר זה נציין כי, על-פי התקן האמריקאי המיושם בבנק, הפרשי שער בגין אגרות-חוב זמינות למכירה יסווגו לקרן ההון. יחד עם זאת, הפיקוח על הבנקים הנחה את הבנקים בישראל להמשיך לטפל בהפרשי שער בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי הטיפול בהתאם לתקינה הבינלאומית עד ליום 1 בינואר 2025, על פיה, אותם הפרשי שער מסווגים לדוח רווח והפסד.

מדד ושער חליפין

להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושערי החליפין היציגים של מטבעות עיקריים ושיעורי השינוי בהם:

2022	2023	2021	2022	2023	
	השינוי ב-% בשנה		בנקודות		
5.3%	3.3%	104.5	110.1	113.7	מדד המחירים לצרכן
			בש"ח		המדד לחודש נובמבר ("דוע")
					שער החליפין ליום 31 בדצמבר
13.2%	3.1%	3.110	3.519	3.630	שער החליפין של הדולר של ארצות-הברית (בש"ח ל-1 דולר)
6.6%	6.9%	3.520	3.753	4.010	שער החליפין של האירו (בש"ח ל-1 אירו)
					ליום 31 בדצמבר
		0.10%	3.25%	4.75%	שיעור ריבית בנק ישראל

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

2. השקעות בחברות מוחזקות

א. דוחות כספיים מאוחדים וזכויות שאינן מקנות שליטה

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על-ידי הקבוצה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה.

לפיכך, יתרות ועסקות הדדיות בין ישויות אלה ורווחים או הפסדים בין הישויות שטרם מומשו, בוטלו במלואם.

ב. איבוד שליטה בחברה בת

בעת אובדן שליטה, הבנק גורע את הנכסים וההתחייבויות של החברה הבת, זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה ורכיבים אחרים של הון המיוחסים לחברת הבת לרבות סכומים שהוכרו בעבר ברווח כולל אחר מצטבר.

ההפרש בין התמורה שהתקבלה ושוויה ההוגן של יתרת ההשקעה בחברת הבת לשעבר לבין היתרות שנגרעו מוכר ברווח והפסד.

ג. השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לבנק השפעה מהותית על המדיניות הפיננסית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקות מקנה השפעה מהותית.

השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלות ההשקעה כולל עלויות עסקה. הדוחות הכספיים כוללים את חלקו של הבנק בהכנסות ובהוצאות, ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

השקעה בחברה כלולה נבחנת בכללותה לירידת-ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהערך בספרים של ההשקעה אינו בר השבה. ירידת-ערך מוכרת כאשר ירידת הערך הינה בעלת אופי אחר מזמני.

3. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

ככלל, הכנסות והוצאות נכללות בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה.

הבנק מטפל בהכנסות ובהוצאות הבאות כפי שנקבע בהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו:

א. החל ממועד סיווג חוב כלא צובר הבנק מפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית (לרבות הפרשי הצמדה למדד). כמו-כן, במועד סיווג החוב כלא צובר הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כאמור. לעניין החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר, ראה [סעיף ה\(4\)](#) להלן.

ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות לא צוברים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב לא צובר. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה עד להסרת הספק.

ב. עמלות אשר חויבו ביצירת אשראי, למעט בגין הלוואות לתקופה של עד שלושה חודשים, אינן מוכרות באופן מיידי כהכנסה בדוח רווח והפסד, אלא נדחות ומוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת התשואה. הכנסות מעמלות כאמור נזקפות לפי שיטת הריבית האפקטיבית ומדווחות כחלק מהכנסות ריבית.

ג. עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן האשראי. במידה שהסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות. אחרת, יש לדחות את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה, אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. אם המחויבות פקעה מבלי שמומשה, העמלות מוכרות במועד הפקיעה ומדווחות במסגרת הכנסות מעמלות. לעניין זה, הבנק מניח כי הסבירות למימוש ההתחייבות אינה קלושה.

ד. במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, יש לבחון האם השינוי בתנאי ההלוואה הינו מהותי או לא. במקרים שהשינוי הינו מהותי (אינו מינורי), כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת, העמלות הנ"ל נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל. לעניין זה, הבנק מניח כי השינויים בתנאי החוב אינם מהותיים (הינם מינוריים).

ה. עמלות פירעון מוקדם מוכרות מידית במסגרת הכנסות ריבית.

ו. הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות-ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן. עמלות מסוימות כגון עמלות בגין ערבויות ועמלות מסוימות בגין ליווי פרויקטים מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.

ז. ניירות-ערך - ראה [סעיף ה\(5\)](#) להלן.

ח. מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה [סעיף ה\(6\)](#) להלן.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

4. חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

זיהוי וסיווג חובות לא צוברים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות לצורך אבחנה בין חובות בסיווג בעייתי לרבות חובות לא צוברים לבין חובות תקינים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ-מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או לא צובר. חוב מסווג כחוב לא צובר כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי (expected) שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של החוב. חובות (לרבות אגרות-חוב) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף, חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים. לצורך סיווג וטיפול באשראי בעייתי הבנק מבחין בין:

אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית מעל 1 מיליון ש"ח

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב וההפרשה הנדרשת מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה, חוב מסחרי כאמור, מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה, או ככל שהחוב עבר הליך ארגון מחדש של חוב בעייתי. החל ממועד הסיווג כחוב לא צובר, החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב לא צובר"). למידע אודות כללי המחיקה החשבונאית בגין חובות אלה ראה [סעיף מחיקה חשבונאית להלן](#).

אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיוור ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית מתחת 1 מיליון ש"ח

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת על מצב הפיגור של החוב. לצורך כך, הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית מתחת ל-1 מיליון ש"ח וכן אשראי לאנשים פרטיים מסווגים כאשראי בהשגחה מיוחדת כאשר החוב בפיגור של מעל 60 יום ועד 89 יום, ובסיווג נחות כאשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר ללא הפסקת צבירת הכנסות הריבית. הלוואות לדיוור מסווגות כחובות לא צוברים הכנסות ריבית כאשר הקרן או הריבית בגינם מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. למידע אודות כללי המחיקה החשבונאית בגין חובות אלה ראה [סעיף מחיקה חשבונאית להלן](#).

חוב בעייתי בארגון מחדש

במטרה לשפר את ניהול האשראי וגבייתו, וכן במטרה למנוע מצבי כשל או תפיסת הנכסים המשועבדים, הבנק קבע ומיישם מדיניות לביצוע הסדרי חוב בעייתיים וביצוע שינוי תנאי חובות שלא זוהו כבעייתיים. שיטות לשינוי בתנאי החובות עשויות לכלול, בין היתר, דחיית מועדי תשלומים, הפחתת שיעורי ריבית או סכומי התשלומים התקופתיים, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה, בחינה מיוחדת של אמות המידה הפיננסיות המוטלות על הלווה ועוד.

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על-ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם החייב מצוי בקשיים פיננסיים והאם במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב. לצורך קביעה זאת, הבנק בוחן את יכולת הגביה מהלקוח וכן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

ככלל חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, יסווגו כחוב לא צובר במועד השינוי. לעניין החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר ראה להלן.

ארגון מחדש עוקב

בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש, התאגיד הבנקאי אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

1. החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.
2. בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב (לרבות לא העניק ויתור על קרן על בסיס מצטבר ממועד מתן הלוואה המקורי).

אם בתקופות עוקבות חוב כאמור נבחן פרטנית ונמצא שיש להכיר בגינו בירידת-ערך או שבוצע לו ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מחזיר לחוב סיווג לא צובר ומטפל בו בארגון מחדש של חוב בעייתי.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

נכסים שנתפסו (Foreclosed Assets)

במקרה בו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי בו הבנק קיבל נכסים כפירעון מלא או חלקי של חוב, למשל זכויות בהון, חייבים מצד שלישי או נכסים אחרים שימכרו לאחר מכן, יוכרו נכסים אלה לפי שווים ההוגן של הנכסים במועד התפיסה. אם הנכסים שנתקבלו מהווים פירעון מלא של החוב ובמועד התפיסה עולה יתרת החוב הרשומה על השווי ההוגן של הנכסים, מכיר הבנק בהפרשה להפסדי אשראי.

החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר

ככלל, חוב לא צובר חוזר להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועד פירעונם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כמו-כן, לגבי חוב אשר עבר פורמלית ארגון מחדש של חוב בעייתי, שסווג כחוב שאינו צובר במועד שינוי התנאים, הבנק רשאי להחזיר את החוב למצב צובר, וזאת בתנאי שבוצע ניתוח אשראי עדכני ומתועד היטב, התומך בחזרה למצב צובר בהתבסס על המצב הכספי של החייב וסיכויי ההחזר בהתאם לתנאים המעודכנים. ההערכה צריכה להיות מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים, כאשר הבנק רשאי להביא בחשבון תשלומים שבוצעו במשך תקופה סבירה לפני הארגון מחדש אם התשלומים עקביים לתנאים המעודכנים. אחרת, חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי חייב להמשיך להיות מסווג כחוב לא צובר.

החל מיום 1 בינואר 2022 הוראות אלה לעניין טיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש חלות על הלוואות לדיוור. בהתאם להנחיות שנקבעו במסגרת שאלות ותשובות ליישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים, הבנק בחר לא ליישם הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעייתיים, ולא למדוד את ההפרשה להפסדי אשראי בשיטה הנדרשת לפי כללים אלה לגבי חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, בגין שינויים בתנאים שבוצעו בהלוואות לדיוור לפני יום 1 בינואר 2022.

הפרשה להפסדי אשראי - מדידה

כחלק מיישום התקן, הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים לאגרות-חוב המוחזקות לפדיון ותיק אגרות-חוב הזמינות למכירה וחשיפות אשראי חוץ-מאזניות מסוימות.

אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון אומדן של פירעונות מוקדמים. התקופה החוזית בגין הארכות, חידושים ושינויים צפויים אינם מובאים בחשבון, אלא אם מתקיים אחד או יותר מהבאים: (א) במועד הדיווח קיימת לבנק ציפייה סבירה (reasonable expectation) שיבוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה; או (ב) אופציית הארכה או החידוש נכללות בחוזה המקורי או בחוזה המעודכן במועד הדיווח, והן אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על-ידי הבנק.

בעת חישוב אומדן הפסדי האשראי הצפויים, הבנק מביא בחשבון את ההשפעות של אירועי העבר, תנאים נוכחיים, ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס על יכולת הגבייה של הנכסים הפיננסיים.

ככלל, חישוב ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים מוערך על בסיס קבוצתי כאשר הנכסים הינם בעלי מאפייני סיכון דומים. מאפיינים אלה כוללים ברמת הלקוח והעסקה, בין היתר: (1) דירוגי אשראי, פנימיים או חיצוניים; (2) היקף וסוגי הביטחונות המוקצים לעסקה; (3) משך חיי האשראי; (4) סוג הנכס הפיננסי. עבור אשראי לדיוור מובא בחשבון גם משך הזמן ממועד הקמת העסקה.

לכל קבוצה של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים, הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם לשיטה מתקדמת המבוססת על אומדן כלכלי של תוחלת הפסד הצפויה לאורך חיי האשראי (Life Time Expected Loss). ההפסד החזוי בכל נקודת זמן עתידית עד למועד הפירעון החוזי של הלוואה מתקבל באמצעות הכפלת רכיבי הסיכון המתמטיים לנקודת זמן עתידית זו: ההסתברות לכשל (Probability Of Default), להלן "PD" ההפסד בהינתן כשל (Loss Given Default), להלן "LGD" ויתרת האשראי, המביאה בחשבון פירעונות וניצולים עתידיים של מסגרות חוץ-מאזניות (Exposure At Default) להלן "EAD". חישוב ההפסד הצפוי נערך ברמת החוב, עבור כל חודש מתאריך החתך ועד למועד הפירעון החוזי של החוב. ההפסד המצטבר לאורך כל חיי החוב, הינו יתרת ההפרשה בגינו. להערכת הבנק גישה זו צפויה להביא לידי האומדן הטוב ביותר של ההפרשות להפסדי אשראי.

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות וניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים אשר שררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי.

לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון משתנים מאקרו כלכליים על בסיס תחזיות לכל אורך החיים של הנכס הפיננסי בשלושה תרחישים: בסיס, אופטימי ופסימי, המתורגמות לעדכון בערכי ה-PD החזוי, עבור כל תקופה עתידית עד לתום חיי האשראי. עדכונים בערך הביטחונות, המהווים רכיב עיקרי באומדן LGD, נערכים באמצעות הצמדה של סוגי נכסי ביטחונות עיקריים למדד מייצג או ירידת-ערך טבעית לאורך חיי האשראי.

כמו-כן, במסגרת רכיב ההתאמה האיכותנית מובאים בחשבון מאפיינים נוספים של הנכסים הפיננסיים שלא הובאו בחשבון בחישוב תוחלת הפסד, לרבות גורמים איכותניים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה, כגון: מאפיינים פוליטיים וסביבתיים, צמיחה מהירה באשראי, מדיניות ונהלי מתן האשראי של הבנק, לרבות שינויים באסטרטגיית מתן האשראי, תהליכי חיתום ועוד.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

אומדן הפרשה להפסדי אשראי כולל גם רכיב גבייה חזויה (Expected Recoveries) המבוסס על מידע היסטורי בקשר לעיתוי ושיעור גביית החובות הצפויים לאחר מחיקת החוב לפי משך הזמן ממועד המחיקה ומאפיינים רלוונטיים נוספים. עבור עסקות בתיק המסחרי מתבצע תהליך איכותני בו נערכת בחינה ברמת לקוח של צפי הגבייה. בנושאים בהם שוררת אי ודאות הנובעת מצורך בשיפור תהליכי החישוב והאומדנים, נוספו מקדמי שמרנות רכיבי הסיכון: PD, LGD או EAD. נושאים אלו נבחנים באופן תקופתי, ורמת השמרנות מתעדכנת בהתאם לשיפורים המוטמעים בתהליך האומדן. בנוסף לכך, הבנק קבע קריטריונים וגורמים שנקלחים בחשבון על מנת לקבוע כי עבור חשיפות מסוימות לממשלות, הפסדי האשראי הצפויים הינם אפסיים.

הפרשה להפסדי אשראי - אגרות-חוב זמינות למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין אגרות-חוב זמינות למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת. בכל מועד בו השווי הוגן נמוך מהעלות המופחתת, הבנק בוחן האם הירידה בשווי הוגן נובעת מהפסדי אשראי או גורמים אחרים. ירידת-ערך שנובעת מהפסדי אשראי, נרשמת במסגרת ההפרשה להפסדי אשראי ואילו ירידת-ערך שלא נרשמה באמצעות הפרשה להפסדי אשראי, נרשמת דרך רווח כולל אחר, נטו ממס. הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים עבור אגרות-חוב זמינות למכירה באופן פרטני לפי שיטת תזרים מזומנים מהוון. ההפרשה כאמור נקבעת כנגד רישום של הוצאה בגין הפסד אשראי, כדי לשקף את רכיב הפסד האשראי של הירידה בשווי ההוגן אל מתחת לעלות המופחתת. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות-חוב זמינה למכירה מוגבלת כך שסכומה לא יעלה על סכום ההפרש שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן הנמוך ממנה, הנקרא רצפת השווי ההוגן. אם השווי ההוגן של נייר הערך עולה עם הזמן, כל הפרשה להפסדי אשראי שלא נמחקה חשבונאית מתבטלת באמצעות הקטנת הוצאה בגין הפסדי אשראי.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי המוערך על בסיס פרטני

בהתאם להנחיות שנקבעו בתקן, כאשר הבנק זיהה כי אין לנכס פיננסי מאפייני סיכון משותפים שדומים למאפייני הסיכון של נכסים פיננסיים אחרים, הבנק מעריך את ההפרשה להפסדי אשראי עבור נכסים אלו על בסיס פרטני. נכסים פיננסיים אלו כוללים בעיקר אשראי מסחרי לא צובר שיתרתו החוזית מעל 1 מיליון ש"ח. במקרים אלו ההפרשה מחושבת על בסיס פרטני, תוך שימוש בשיטת היוון תזרימי מזומנים ו/או על בסיס שווי הביטחון עבור הלוואות שגבייתן מותנה בביטחון. האמור אינו מתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים קמעונאים קטנים, בעלי מאפייני סיכון דומים, אשר ההפרשה בגינם מחושבת על בסיס קבוצתי.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו שנחשב כאינו בר גבייה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גבייה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון. לגבי אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ-1 מיליון ש"ח ואשראי לאנשים פרטיים, שאינו לדיוור, הבנק מבצע מחיקה חשבונאית כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 150 ימים או יותר. לעניין זה יצוין כי אם החוב מובטח על-ידי ביטחון שאינו דירת מגורים, ותפיסת הביטחון החלה והינה מובטחת, הבנק מוחק חשבונאית רק את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על שווי הביטחון (בניכוי עלויות מכירה). לגבי הלוואות לדיוור בביטחון נכס למגורים, הבנק מבצע הערכה עדכנית של שווי הביטחון לא יאוחר מהמועד שבו החוב הופך לחוב בפיגור של 180 יום או יותר ומבצע מחיקה חשבונאית לחלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי העדכני של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה). יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות ביתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק. יתרת חוב רשומה בספרים מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב.

5. ניירות-ערך

- א. השקעות באגרות-חוב מסוגות בעת הרכישה לאחד משלושה תיקים: אגרות-חוב מוחזקות לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה וניירות-ערך למסחר. בנוסף, בעת הרכישה, השקעות במניות מסוגות לאחד משני תיקים - למסחר ושאינן למסחר.
- **אגרות-חוב מוחזקות לפדיון** - אגרות-חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון. אגרות-חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון.
- **אגרות-חוב זמינות למכירה** - אגרות-חוב אשר לא סווגו כאגרות-חוב מוחזקות לפדיון או כניירות-ערך למסחר. אגרות-חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח, רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן מדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר. רווחים או הפסדים שמומשו, מוצגים בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית מפעילות שאינה ממסחר.
- **ניירות-ערך למסחר** - ניירות-ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה וניירות-ערך אשר הבנק בחר למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח והפסד לפי חלופת השווי ההוגן. ניירות-ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד לסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית מפעילות למסחר.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

• מניות שאינן למסחר:

- מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - נמדדות לפי שוויין ההוגן ליום הדיווח, רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
- מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - נמדדות לפי עלות בניכוי ירידת-ערך, אם קיימת, בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשינויים במחירים נצפים כאמור, נזקפים לדוח רווח והפסד.
- ב. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת-ערך נזקפים לדוח רווח והפסד.
- ג. עלות ניירות-ערך שמומשו מחושבת על בסיס ממוצע.
- ד. לעניין טיפול בירידות ערך - ראה סעיף (ה) 8 להלן.
- ה. ייעוד לשווי הוגן - הוראות הפיקוח על הבנקים מאפשרות לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד מכשירים פיננסיים בשווי הוגן כך שרווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, מדווחים בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו-כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן מוכרות ברווח והפסד במועד התהוותן. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן הינה לגבי כל מכשיר בנפרד ואינה ניתנת לביטול.

6. מכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות חשבונאות גידור

- א. הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע-חוץ וסיכונים ריבית, וכן נגזרים שאינם משמשים לגידור.
- ב. במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמלי את יחסי הגידור בין המכשיר המגדר והפריט המגודר, לרבות מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הבנק לביצוע הגידור, וכן האופן בו הבנק יעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.
- ג. גידור שווי הוגן שינויים בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי נגזר שיועד לגידור שווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. הפריט המגודר מוצג אף הוא בשווי הוגן, בהתייחס לסיכונים שגודרו, והשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. מלוא השינויים בשווי ההוגן של נגזרים שמיועדים וכשירים לגידור שווי הוגן, מסווגים במסגרת סעיף הכנסות/הוצאות ריבית, בעקביות לסיווג של ההכנסות/ההוצאות בגין הפריט המגודר. אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור.
- ד. גידור כלכלי חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.
- ה. נגזרים שאינם משמשים לגידור שינויים בשווי ההוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.
- ו. נגזרים משובצים מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחוזה המארח ומטופלים בנפרד אם: (א) אין קשר ברור והדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החוזה המארח ושל המכשיר הנגזר המשובץ, לרבות סיכונים אשראי הנובעים מנגזרי אשראי משובצים מסוימים; (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר; ו- (ג) המכשיר המשובץ אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח, שינויים בשוויים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

7. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

- בהתאם ל-ASC 820-10-157 (FAS) שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך העברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. התקן מחייב, לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמצער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. ASC 820-10 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:
 - נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
 - נתוני רמה 2: נתונים נצפים עבור הנכס או התחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
 - נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או התחייבות.
- היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הנתונים המשמשים למדידת שווי הוגן מסווגים לרמות שונות במדרג השווי ההוגן, הבנק מסווג את מדידת השווי ההוגן בכללותה לרמה הנמוכה ביותר של הנתון שהוא משמעותי למדידה בכללותה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ניירות-ערך

השווי ההוגן של ניירות-ערך למסחר, אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה).

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

ASC 820 (FAS 157) דורש מהבנק לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות זילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מתחשב באותם ביטחונות לצורך קביעת סיכון האשראי.
 - כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי הינה מהותית - הבנק מבצע הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירי של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירי של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים (כגון: אומדנים לשיעורי כשל צפויים ושיעורי הפסדי אשראי בעת כשל).
- החישוב מבוצע בהתבסס על מודל פנימי המניח תרחישים שונים לשווי העסקות. להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה [ביאור 32](#) להלן, בנושא יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

8. ירידת-ערך - נכסים פיננסיים

א. הבנק מכיר בירידת-ערך של אגרות-חוב זמינות למכירה כאשר בכוונת הבנק למכור אותן או כאשר צפוי שהבנק ידרש למכור אותן לפני השבת ערכן. במקרה זה תופחת העלות המופחתת לשווי ההוגן. כמו-כן, ראה [סעיף ה\(4\)](#) לעיל בקשר להפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות-חוב זמינות למכירה ומוחזקות לפדיון.

ב. מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין: הבנק מבצע בכל תקופת דיווח הערכה איכותית המביאה בחשבון אינדיקטורים לירידת-ערך על מנת להעריך האם חלה ירידת-ערך של ההשקעה במניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין. אם לפי הערכה זו חלה ירידת-ערך של ההשקעה במניות, הבנק מעריך את השווי ההוגן של ההשקעה במניות לצורך קביעת סכום ההפסד מירידת-ערך.

9. קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרתם נטו כאשר מתקיימים התנאים המצטברים הבאים:

- קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים.
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.
- גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה.

הבנק מקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, הבנק לא מקזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד התחייבויות בגין מכשירים נגזרים. אי לכך בדוחות הכספיים ממשיך הבנק להציג חשיפות בגין עסקות בסכום ברוטו.

10. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

העברה של נכסים פיננסיים

העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל יכול לשעבד או להחליף את הנכסים שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, אינו משמר שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים המועברים האלה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכות משתתפת. זכות משתתפת מקיימת את הקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על-ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים או הזכות המשתתפת נגרעים מהמאזן של הבנק. הפער בין השווי ההוגן של התקבולים נטו שהתקבלו לבין הערך בספרים של הנכסים הפיננסיים שנמכרו מוכר בדוח רווח והפסד. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

עסקות השאלה או שאילת ניירות-ערך

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקות השאלה או שאילה של ניירות-ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות הכלליים של השואל, או כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם. כאשר הבנק משאיל ניירות-ערך הוא גורע את ניירות הערך שהושאלו ומכיר באשראי בגובה שווי שוק של ניירות הערך שהועברו. בתקופות עוקבות, האשראי מוכר באותו אופן בו נמדד נייר הערך לפני שהושאל. בתום ההשאלה נגרע האשראי והתאגיד הבנקאי מכיר מחדש בנייר הערך. כאשר התאגיד הבנקאי שואל ניירות-ערך בשאילה לא מובטחת, התאגיד הבנקאי מכיר בנייר ערך וכנגדו בפקידון לפי השווי של אותו נייר ערך שהתקבל בעסקת ההשאלה. נייר הערך שהתאגיד הבנקאי שאל מסווג כנייר ערך בתיק למסחר עד למועד בו נייר הערך נמכר בחסר או מושאל בשאילה לא מובטחת.

גריעת התחייבות

הבנק גורע התחייבויות רק כאשר ההתחייבות מסולקת. סילוק של התחייבות יכול להיעשות באמצעות תשלום למלווה או באמצעות שחרור משפטי מהמחויבות.

11. רכוש קבוע

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת-ערך. העלות כוללת הוצאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה. כמו-כן, בהתאם להוראות הדיווח לציבור הבנק מסווג בסעיף בניינים וציוד את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי. רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע מוכר נטו, בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

עלויות תוכנה

תוכנה אשר נרכשה על-ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת-ערך. הייון עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה לשימוש עצמי מתחיל רק כאשר השלב הראשוני בפרויקט הושלם, וכן ההנהלה, בעלת הסמכות המתאימה, אישרה והתחייבה לממן את הפרויקט וצפוי כי הפיתוח יושלם ויתהוו הטבות כלכליות עתידיות מהתוכנה. עלויות תקורה שלא ניתן ליחסן באופן ישיר לפיתוח התוכנה ועלויות בשלב הראשוני של הפרויקט מוכרות כהוצאה עם התהוותן. בנוסף, הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הייון עלויות תוכנה לפיהן נקבע סף מהותיות להיון. עוד נקבע כי בגין תוצרים, אשר סך העלויות שניתן להוון בגינם אינו נמוך מסף המהותיות, נקבע מקדם הייון נמוך מ-1, כדי להביא בחשבון את הפוטנציאל לחוסר יעילות ולסטיית מקובלות במסגרת פרויקטי פיתוח תוכנה. דרג העובדים שעלויותיהם מהוונות לנכסים הוגבל לדרגת מנהל פרויקט התוכנה ורישום עלויות בגין פיתוח תוכנה של כלל עובדי הפיתוח המתורים להיוון, נעשה בדרך של דיווח שעות פרטני.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע ועלויות עוקבות אחרות מוכרת כחלק מהערך בספרים של רכוש קבוע אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בהן יזרמו אל הקבוצה ואם עלותן ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של חלק מפריט רכוש קבוע שהוחלף נגרע. עלויות שדרוגים ושיפורים של תוכנה לשימוש עצמי מהוונים רק אם צפוי שההוצאות שהתהוו יובילו לפונקציונליות נוספת. עלויות תחזוקה שוטפות ועלויות אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

פחת והפחתות

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפרטי הרכוש הקבוע. נכסים חכורים מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. קרקעות בבעלות הבנק אינן מופחתות. שיפורים במושכר מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי החל מהמועד שבו התוכנות זמינות לשימוש. תוכנות בתהליך פיתוח אינן מופחתות באופן שיטתי כל עוד הן אינן זמינות לשימוש. לפיכך, מתבצעת בחינה לירידת-ערך לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הן הופכות להיות זמינות לשימוש. שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומותאמים בעת הצורך.

12. ירידת-ערך נכסים שאינם פיננסיים

הבנק בוחן נכסים לא שוטפים לצורך ירידת-ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהערך בספרים של הנכס עשוי שלא להיות בר השבה. הפסדים מירידת-ערך יוכרו רק במידה וערך הנכס בספרים עולה על שווי ההוגן. הערך בספרים אינו בר השבה אם הוא עולה על סך תזרימי המזומנים הלא מהוונים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס ומימוש. ההפסד שיוכר הוא בגובה ההפרש בין הערך בספרים לשווי ההוגן של הנכס. הפסד זה אינו מבוטל בתקופות עוקבות.

ירידת-ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב

בחינת קיום ירידת-ערך לגבי עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב מוכרת וממדת בעת התרחשות אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שיתכן והערך בספרים של הנכס לא יושב. דוגמאות לאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על ירידת-ערך:

- לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;
- חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;
- בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;
- העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש;
- צפוי שפיתוח התוכנה לא יושלם ולא ייעשה בו שימוש.

13. חכירות

חוזים המקנים לבנק שליטה בשימוש בנכס במסגרת חכירה במשך תקופת זמן עבור תמורה, מטופלים כחכירות. עיקר עסקות החכירה בבנק, הינן עסקות בהן הבנק חוכר בחכירה תפעולית. בעת ההכרה לראשונה מוכרת התחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים), ובמקביל מוכר נכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה. תקופת החכירה נקבעת כתקופה שבה החכירה אינה ניתנת לביטול, יחד עם תקופות המכוסות על-ידי אופציה להאריך או לבטל את החכירה אם ודאי באופן סביר שהחוכר יממש או לא יממש את האופציה, בהתאמה. הבנק בחר ליישם את ההקלה הפרקטית לפיה חכירות לטווח קצר של עד שנה מטופלות באופן בו דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בנכס זכות שימוש ו/או התחייבות בגין חכירה במאזן.

מדידה עוקבת

לאחר ההכרה לראשונה, התחייבות בגין חכירה (תפעולית) נמדדת בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. בכל מועד דיווח עוקב, נכס זכות השימוש מוכר בגובה העלות המופחתת של ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי יתרת תמריצי החכירה, בתוספת עלויות ישירות שטרם הופחתו ובניכוי הפסדים מירידות ערך שנצברו בגין הנכס זכות שימוש. כמו-כן, הבנק בוחן נכס זכות שימוש לצורך ירידת-ערך בהתאם להוראות בדבר ירידת-ערך בגין רכוש קבוע.

תשלומי חכירה תפעולית

תשלומי החכירה, למעט דמי חכירה משתנים, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך-כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תשלומי חכירה משתנים התלויים במדד או בשינויים במטבע-חוץ מוכרים ברווח והפסד בתקופת השינוי.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

14. זכויות עובדים

הבנק מחויב מתוקף דין, הסכם ונוהג בתשלומי הטבות פרישה לעובדים, אשר כוללים תשלומים לפי תכניות להטבה מוגדרת בגין פנסיה (כגון, תשלומי פנסיה, פיצויי פיטורין ופרישה), תשלומים לפי תכניות אחרות לאחר פרישה ולאחר סיום העסקה (כגון, שי לחג ותשלומי רווחה בריאות ואחרים המשולמים לפנסיונרים או בגינם) ותשלומים לפי תכניות להפקדה מוגדרת (כגון, תשלומים לקופות תגמולים או לקרן פנסיה בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963). כמו-כן, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, נדרש להביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (להבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם.

התחייבויות הבנק לתשלום פיצויים לעובדי הבנק בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין מטופלות כתכנית להפקדה מוגדרת. התאגיד הבנקאי מכיר בעלות הפנסיה נטו לתקופה בהתאם להפקדה הנדרשת לאותה תקופה.

התחייבויות הבנק לתשלום פיצויים, פנסיה והטבות אחרות, שאינן בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, הטבות אחרות לזמן ארוך והטבות אחרות לאחר סיום העסקה ולאחר פרישה, מטופלות כתכניות להטבה מוגדרת ומחושבות על בסיס אקטוארי ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת אגרות-החוב הממשלתיות בישראל צמודות למדד בתוספת מרווח ממוצע על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה, הנקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות-הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות פירעון, על אגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית.

בגין ההטבות האמורות נזקפת לרווח והפסד עלות שירות, עלות ריבית, תשואה על נכסי תכנית, הפחתה של רווח או הפסד אקטוארי נטו, הפחתה של עלות או זיכוי בגין שירות קודם והפחתה של רווח או הפסד אקטוארי אשר נכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.

רווח או הפסד אקטוארי, הינו שינוי בערך של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית. רווחים והפסדים אקטואריים נכללים במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ומופחתים בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על-פי התכנית.

עלות או זיכוי בגין שירות קודם מופחת כרכיב של עלות הפנסיה נטו לתקופה בקו ישר, על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על-פי התכנית.

הטבות עובד לטווח קצר (כדוגמת: שכר עבודה, חופשה ומענקים) נמדדות על בסיס לא מהוון וההוצאה נזקפת בעת שניתן השירות המתייחס.

15. תשלום מבוסס מניות

עסקות תשלום מבוסס מניות כוללות קבלת שירותים מהעובדים בתמורה להנפקת מניות הבנק, אופציות למניות או מכשירים הוניים אחרים. שווי ההטבה נמדד במועד ההענקה בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים הוניים המוענקים. שווי ההטבה מוכר ברווח והפסד כהוצאות שכר כנגד גידול מקביל בהון.

16. רכישת מניות הבנק על-ידי הבנק

בעת רכישת מניות הבנק על-ידי הבנק, סכום התמורה ששולם, הכולל עלויות ישירות, מנוכה מההון. כאשר המניות נמכרות או מונפקות מחדש, סכום התמורה שהתקבלה מוכר כגידול בהון והעודף או הגרעון שנובעים מהעסקה נזקף ליתרת הפרמיה.

17. התחייבויות תלויות

קבוצת הבנק הינה צד להליכים משפטיים שונים במסגרת עיסוקה במגוון סוגים של שירותים פיננסיים ובהם תביעות של לקוחות ובקשות צדדים שונים לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות. הקבוצה מיישמת את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא התחייבויות תלויות המבוססות על הוראות תקן חשבונאות ASC 450. הליכים אלה נבחנים באופן פרטני בסיוע יועצים משפטיים הנדרשים להעריך את הסיכון להתממשות חשיפה. מצב בו הסיכון צפוי (Probable) הינו כאשר קיימת הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון של מעל ל-70%. בגין תלויה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

מצב בו הסיכון אפשרי (Reasonably Possible) הינו כאשר קיימת הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון של בין 20% ל-70%. ככלל, בגין תלויה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

מצב בו הסיכון קלוש (Remote) הינו כאשר קיימת הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון של מתחת ל-20%. ככלל, בגין תלויה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללת הפרשה בדוחות הכספיים.

לקבוצת הבנק עשויה להיות קיימת חשיפה גם לאיומים בתביעות שטרם הוגשו. בהערכת הסיכון ביחס לחשיפות אלה נסמכת קבוצת הבנק על הערכות של ההנהלה והגורמים המטפלים בחשיפה, תוך הבאה בחשבון של מהותיות וקונקרטיים האיום, וסיכוי להצלחתה של תביעה (אם תוגש) ותוצאותיה האפשריות.

הפרשה להתחייבויות תלויות נרשמת בהתקיים שני התנאים להלן: (א) צפוי כי ירד ערכו של נכס (או התחייבות) במועד הדיווח; (ב) סכום ההפסד ניתן לאמידה באופן סביר. במידה ועל פי הערכת הבנק בהתבסס על חוות דעתם של יועצי המשפטיים לא ניתן לאמוד סכום של הפסד באופן מהימן, נערך טווח של תרחישים לחשיפה ואם סכום כלשהו בטווח מהווה לאותו המועד אומדן טוב מן האחרים על אותו טווח, הסכום האמור ייצבר כהפרשה. במידה ולא קיימים סכום בטווח המהווה אומדן טוב יותר מסכום כלשהו אחר, נדרש לרשום כהפרשה את הסכום המינימלי בטווח.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

לגבי תביעות שלגביהן קיימת קביעה של הפיקוח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, אלה מסווגות כ"צפוי" ונערכת בגין כל תביעה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

לא תבוצע הפרשה במקרים נדירים בהם לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על ייעוץ משפטי, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה או בגין בקשה לאישור תביעה כייצוגית, וזאת גם לאחר שפורסמו ארבעה דוחות כספיים על-ידי הבנק מאז שהומצאה לבנק תובענה כאמור.

ההכרה בהכנסה בגין נכס תלוי, מתבצעת במועד בו ההכנסה מומשה (realized) או ברת מימוש (realizable). לצורך קביעה זו הבנק מביא בחשבון את מכלול העובדות והנסיבות, לרבות חוות דעת משפטיות ככל שרלוונטי.

ביאור 25. ד. כולל, ככלל, גילוי על כל תביעה שסכומה מעל 0.5% מהון הבנק.

בנוסף, ניתן גילוי על סכום החשיפה הנוספת בגין תביעות אשר הסתברות התממשותם אינה קלושה.

בהתאם להערכת הנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים, הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין התחייבויות תלויות.

18. הוצאות מסים על ההכנסה

הדוחות הכספיים של הבנק כוללים מסים שוטפים ומסים נדחים. מסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון או ברווח כולל אחר. במקרים אלו הוצאת המסים על הכנסה נזקפת להון או לרווח כולל אחר לפי הרלוונטי. ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס שכר המוטל מתוקף חוק מע"מ במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורת והוצאות נלוות".

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק לתאריך המאזן, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

מסים נדחים

הבנק מכיר במסים נדחים בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים, החייבים במס. החל מיום 1 בינואר 2017, מכיר הבנק בהתחייבות מסים נדחים, בגין הפרשים זמניים החייבים במס שנצברו בחברות בנות מקומיות החל ממועד זה. בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים בגין הפרשים זמניים החייבים במס שנצברו בחברות בנות מקומיות עד ליום 31 בדצמבר 2016 לא נכללה התחייבות בגין מסים נדחים, הפרשים זמניים אלו עשויים להתחייב במס רק בעת אירוע מימוש או חלוקת דיבידנד. במידה שהבנק היה נדרש ליישם את הוראות התקן מאז ומעולם ולהכיר בהתחייבות מסים נדחים בגין הרווחים הלא מחולקים הנ"ל, סכום ההתחייבות הנוספת ביחס להפרשים זמניים כאמור שהיו נובעים מחלוקת דיבידנד בגין חברות בנות מקומיות, נאמד בסך של כ-0.5 מיליארד ש"ח.

הבנק מכיר בנכסי מסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים. הבנק מבצע הפרשה (Valuation Allowance) כנגד נכס מס נדחה אם, יותר סביר מאשר לא כי חלק או כל נכס המס הנדחה לא ימומש.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו לתאריך המאזן.

יצירה של נכסי מסים נדחים נטו לא תעלה על המסים השוטפים בתקופת החשבון, אלא במקרים מיוחדים בהם צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם.

קיזוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הבנק מקיזז נכסי והתחייבות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על-ידי אותה רשות מס בגין אותה חברה נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

פוזיציות מס לא ודאיות

הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על-ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשות עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

19. רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על-ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

הרווח המדולל למניה נקבע על-ידי התאמת הרווח או ההפסד (כגון התאמות בגין השפעה לאחר מס של דיבידנדים, עלויות מימון כלשהן ושינויים אחרים) המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין מניות באוצר ובגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות, הכוללות, מכשירים הוניים שהוענקו לעובדים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

א. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

חוזר בנושא שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים

ביום 19 באוקטובר 2023 פורסם חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור לפיו בנקים נדרשים ליישם את הנחיות ASU 2022-02 שמשנה את הטיפול החשבונאי בחובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי. במסגרת החוזר המונח "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" שונה ל"שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים". בהתאם לחוזר נדרש לתת גילוי לשינוי בתנאי חוב, הכולל ויתור על קרן, הפחתת שיעור ריבית, או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים של כל לווה בקשיים פיננסיים. בנוסף, בוטלה הדרישה לחשב הפרשה להפסדי אשראי בשיטת היוון תזרימי מזומנים עבור חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי. כמו-כן, נוספה דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת האשראי.

נדרש ליישם את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2024. בעת היישום לאשונה יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית.

הבנק נערך ליישום הדרישות בהתאם לחוזר. להערכת הבנק, לחוזר לא צפויה השפעה מהותית למעט עדכון דרישות גילוי כאמור לעיל.

ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית

2021	2022	2023	
			א. הכנסות ריבית*
11,050	16,202	24,709	מאשראי לציבור**
45	91	153	מאשראי לממשלות
61	245	682	מפיקדונות בבנקים
132	1,319	2,790	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	16	82	מניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
396	1,347	4,554	מאגרות-חוב
-	-	1	מנכסים אחרים
11,684	19,220	32,971	סך-כל הכנסות ריבית

ב. הוצאות ריבית*

(983)	(4,025)	(14,748)	על פיקדונות הציבור
(4)	(23)	(150)	על פיקדונות הממשלה
(10)	(22)	(218)	על פיקדונות מבנקים
(4)	(187)	(761)	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(908)	(1,483)	(980)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(8)	(13)	(29)	על התחייבויות אחרות
(1,917)	(5,753)	(16,886)	סך-כל הוצאות ריבית
9,767	13,467	16,085	סך הכנסות ריבית, נטו

ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית***

(149)	(9)	225	הכנסות ריבית
7	(2)	(100)	הוצאות ריבית

ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב

14	88	376	מוחזקות לפדיון
361	1,061	3,352	זמינות למכירה
21	198	826	למסחר
396	1,347	4,554	סך-הכל כולל בהכנסות ריבית

* כולל השפעת יחסי גידור.

** מוצג בניכוי הטבות ללקוחות שהוענקו בעקבות המלחמה, בסך של כ-97 מיליוני ש"ח.

*** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

2021	2022	2023	
			1. מפעילות במכשירים נגזרים
(1,905)	6,069	3,642	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾
			2. מהשקעה באגרות-חוב
337	142	116	רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
(81)	(270)	(710)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ⁽²⁾
256	(128)	(594)	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
			3. הפרשי שער, נטו
1,697	(5,659)	(2,369)	
			4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות
566	(166)	313	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר, נטו ⁽³⁾⁽⁴⁾
33	43	56	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
13	17	-	התאמה לשווי הוגן של השקעה בחברה מוחזקת ⁽⁵⁾
612	(106)	369	סך-הכל מהשקעה במניות
			5. אחר*
-	(103)	(189)	
660	73	859	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

- * כולל הטבות ללקוחות שהוענקו בעקבות המלחמה, בסך של כ-32 מיליוני ש"ח.
- (1) מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (2) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-25 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (2022: כ-15 מיליוני ש"ח; 2021: כ-0 מיליוני ש"ח).
- (3) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-93 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (2022: כ-29 מיליוני ש"ח; 2021: כ-50 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.
- (5) נובע מהתאמה להפרשה לירידת-ערך בגין השקעת הבנק בבנק פוזיטיף.

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר*

2021	2022	2023	
475	517	383	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
(54)	(9)	25	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
421	508	408	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למסחר**
1,081	581	1,267	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
			פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:
98	(73)	(220)	חשיפת ריבית
299	554	558	חשיפת מטבע-חוץ
24	27	70	חשיפה למניות
421	508	408	סך-הכל

- * כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
- ** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).
- (1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ- (6) מיליוני ש"ח (2022: (65) מיליוני ש"ח, 2021: (9) מיליוני ש"ח).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 4 עמלות לפי מגזרים בגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023*									
סך-הכל	התאמות	ניהול פיננסי	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדירור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
889	-	56	9	57	54	-	263	450	דמי ניהול חשבונות
528	-	-	-	3	12	-	112	401	כרטיסי אשראי, נטו
673	61	66	-	140	12	-	43	351	פעילות בניירות-ערך
162	-	1	-	3	2	-	13	143	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
297	-	-	-	146	127	2	22	-	טיפול באשראי
348	-	4	-	6	17	-	125	196	הפרשי המרה
78	-	1	1	13	23	-	38	2	פעילות סחר חוץ
26	-	-	-	22	-	3	-	1	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
41	-	-	-	-	-	41	-	-	דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות
825	-	-	30	448	297	-	42	8	עמלות מעסקי מימון
25	-	11	-	1	-	-	2	11	עמלות אחרות
3,892	61	139	40	839	544	46	660	1,563	סך-כל העמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022									
סך-הכל	התאמות	ניהול פיננסי	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדירור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
877	-	47	8	53	53	-	259	457	דמי ניהול חשבונות
471	-	-	-	3	11	-	91	366	כרטיסי אשראי, נטו
748	72	74	-	138	13	-	46	405	פעילות בניירות-ערך
179	-	1	-	2	2	-	10	164	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
238	-	-	1	91	120	2	24	-	טיפול באשראי
324	-	5	-	7	19	-	121	172	הפרשי המרה
90	-	1	1	22	25	-	39	2	פעילות סחר חוץ
20	-	-	-	15	-	4	-	1	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
41	-	-	-	-	-	41	-	-	דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות
665	-	1	22	347	243	-	42	10	עמלות מעסקי מימון
52	-	34	-	1	-	-	2	15	עמלות אחרות
3,705	72	163	32	679	486	47	634	1,592	סך-כל העמלות

* כולל השפעת הטבות ללקוחות שהוענקו בעקבות המלחמה, בסך של כ-30 מיליון ש"ח.
(1) בעיקר קרנות נאמנות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 4 עמלות לפי מגזרים בגישת ההנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021									
סך-הכל	התאמות	ניהול פיננסי	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
793	-	41	5	49	45	-	242	411	דמי ניהול חשבונות
275	-	-	-	1	6	-	51	217	כרטיסי אשראי, נטו
804	74	77	-	94	14	-	56	489	פעילות בניירות-ערך
178	-	-	-	2	2	-	8	166	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
220	-	-	1	93	104	1	20	1	טיפול באשראי
288	-	3	-	7	15	-	112	151	הפרשי המרה
78	-	1	1	12	25	-	37	2	פעילות סחר חוץ
23	-	-	-	15	-	7	-	1	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
46	-	-	-	-	-	46	-	-	דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות
617	-	1	21	312	235	-	41	7	עמלות מעסקי מימון
33	-	14	-	1	-	-	2	16	עמלות אחרות
3,355	74	137	28	586	446	54	569	1,461	סך-כל העמלות

(1) בעיקר קרנות נאמנות.

ביאור 5 הכנסות אחרות

2021	2022	2023	
92	46	71	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
9	4	-	הכנסה ממכירת תיקי לקוחות בנקאות פרטית בינלאומית
88	117	67	אחרות
189	167	138	סך-כל ההכנסות האחרות

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 6 משכורות והוצאות נלוות

2021	2022	2023	
2,792	2,835	2,905	משכורות ומענקים
13	12	13	הוצאה הנובעת מעסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים
630	644	690	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופשה ומחלה
6	(3)	4	הטבות לזמן ארוך
721	733	743	ביטוח לאומי ומס-שכר
166	158	130	הוצאות בגין פנסיה (לרבות עלות שירות, פיצויים ותגמולים)
5	8	7	הטבות אחרות לאחר סיום העסקה
4,333	4,387	4,492	סך-כל המשכורות וההוצאות הנלוות ⁽¹⁾
219	218	242	(1) מזה: משכורות והוצאות נלוות בחו"ל

ביאור 7 הוצאות אחרות

2021	2022	2023	
242	243	279	הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים), הטבה מוגדרת (ללא עלות שירות)
143	157	187	שיווק ופירסום
194	206	220	תקשורת
448	475	525	מחשב ⁽¹⁾
28	28	26	משרדיות
42	43	42	ביטוח
378	300	284	שירותים מקצועיים
11	13	12	גמול והחזר הוצאות לחברי דירקטוריון
57	65	63	הדרכה והשתלמויות
286	318	319	עמלות
28	31	41	תרומות
280	265	212	אחרות
2,137	2,144	2,210	סך-כל ההוצאות האחרות

(1) לא כולל משכורות, פחת והפחתות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 8 הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)

א. הרכב הסעיף

2021	2022	2023	
			מסים שוטפים:
2,159	3,540	4,385	בגין שנת החשבון
115	79	56	בגין שנים קודמות
2,274	3,619	4,441	סך-כל המסים השוטפים
			בתוספת (בניכוי):
			מסים נדחים:
684	(71)	(509)	בגין שנת החשבון
-	-	(2)	בגין שנים קודמות
684	(71)	(511)	סך-כל המסים הנדחים
2,958	3,548	3,930	סך-כל הפרשה למסים ⁽¹⁾
13	46	143	(1) מזה: הפרשה למסים לרשויות מס בחו"ל

הטבלה לעיל אינה כוללת את השפעת המס על רווח כולל אחר. לפרטים ראה [ביאור 10](#).

ב. התאמה בין סכום מס תיאורטי, שהיה חל על הבנק לפי שיעור מס סטטוטורי, לבין הפרשה למסים על הרווח, כפי שנזקפה לדוח רווח והפסד

2021	2022	2023	
7,809	9,982	11,272	רווח לפני מסים
34.19	34.19	34.19	שיעור המס החל על הבנק בישראל (באחוזים)
2,670	3,413	3,854	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
			נוסף (פחות) הוצאות מסים (חיסכון במס) בגין:
25	11	11	הכנסות חברות בנות בחו"ל
(3)	(4)	-	הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל
(4)	(4)	(2)	הפרשי פחת, תאום פחת ורווחי הון
41	23	38	הוצאות לא-מוכרות
68	56	(7)	הפרשי עיתוי שלא נרשמו בגינם מסים נדחים
			מסים בגין שנים קודמות:
46	43	33	סכומים נוספים לשלם בגין חובות בעייתיים
69	36	21	אחרים
12	(3)	(8)	הכנסות חברות בנות בישראל
34	(23)	(10)	הפרשי תרגום בגין חברות מאוחדות בחו"ל
2,958	3,548	3,930	הפרשה למסים על הרווח

ביאור 8 הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) (המשך)

ג. שומות

1. לבנק שומות מס הכנסה סופיות עד וכולל שנת 2018. לחברות בנות שומות סופיות, או כאלה שנחשבות כסופיות, עד לשנים 2021-2017. בנוסף, חתם הבנק בסוף שנת 2023 על שומות מס חלקיות בהסכם בגין השנים 2020-2021. לשומות המס החלקיות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.
2. במהלך השנים האחרונות נתקבלו בישראל (חברה בת לשעבר שנמכרה והופרדה מהבנק) ובפרימיום אקספרס (חברה בת של ישראל) שומות מטעם רשות המסים בישראל, אגף המכס ומע"מ וזאת בהמשך לביקורת רוחבית ענפית, אשר עיקרן חיוב במע"מ של ישראל ופרימיום אקספרס בגין עמלת מנפיק המתקבלת מארגונים בינלאומיים בקשר לעסקות של מחזיקי כרטיס מול בתי עסק בחו"ל ובגין עמלה המתקבלת ממחזיקי כרטיס בגין עסקות המבוצעות על ידם אל מול בתי עסק בחו"ל. בנושא מתקיים הליך המתברר בבית המשפט. בהמשך לשיפוי שנתן הבנק במועד ההפרדות מישראל בגין נושא זה, הבנק הגיע להבנות מול ישראל אודות מסגרת השיפוי הפוטנציאלית אשר תיושם בהתאם להתבררות הליך זה. הבנק אינו צופה כל השפעה מהותית על תוצאות פעילותו ביחס להסדרת נושא זה.
3. במסגרת דיוני שומה קודמים שערך הבנק העלה פקיד השומה טענה לפיה, במכירת חברה בת המסווגת כעוסק לצורכי מס ערך מוסף, יש לחייב במס רווח גם רווחים ראויים לחלוקה, הפטורים ממס חברות לפי הוראות פקודת מס הכנסה. טענה כאמור אשר הועלתה בקשר עם מכירת קבוצת ישראל, הוסדרה במסגרת השומות החלקיות, שנחתמו כאמור בסעיף 1 לעיל ללא השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.
4. הבנק כולל בדוחותיו הפרשות בגין התחייבויות למסים על הכנסה כאמור לעיל בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יעוציו המשפטיות.

ד. תנועה במסים נדחים

שיעור מס ממוצע	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	שינויים שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	
ב-%	במיליוני ש"ח				
					נכסי מסים נדחים
34.2	2,588	-	602	1,986	מהפרשה להפסדי אשראי
34.2	132	-	14	118	מהפרשה לחופשה ולמענקים
34.2	1,543	(66)	1	1,608	מהטבות לעובדים
25.2	1,000	-	498	502	הפסדים מועברים לצורך מסים
33.3	30	-	(10)	40	מנכסי תוכנה
34.0	17	-	(8)	25	מפריטים לא-כספיים אחרים
32.0	5,310	(66)	1,097	4,279	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
25.2	997	-	499	498	נכסי מסים נדחים שלא הוכרו
34.2	4,313	(66)	598	3,781	יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי נכסי מסים נדחים שלא הוכרו
					התחייבויות מסים נדחים
27.9	110	-	46	64	מניירות-ערך ופריטים כספיים אחרים
25.5	106	-	(9)	115	רכוש קבוע וחכירות
11.8	322	-	52	270	בגין השקעות בחברות מוחזקות
-	-	-	(2)	2	אחר
15.2	538	-	87	451	יתרת התחייבויות מסים נדחים, ברוטו
	3,775	(66)	511	3,330	יתרת נכסי מסים נדחים, נטו*
	-	-	(1)	1	* מזה: בגין פעילות חו"ל

ביאור 8 הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) (המשך)

ד. תנועה במסים נדחים (המשך)

שיעור מס ממוצע	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של הוראת CECL ⁽¹⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	
ב - %	במיליוני ש"ח					
						נכסי מסים נדחים
34.2	1,986	-	99	190	1,697	מהפרשה להפסדי אשראי
34.2	118	-	(16)	-	134	מהפרשה לחופשה ולמענקים
34.2	1,608	(252)	8	-	1,852	מהטבות לעובדים
21.0	502	-	66	-	436	הפסדים מועברים לצורך מסים
34.2	40	-	(28)	-	68	מנכסי תוכנה
34.2	25	-	-	-	25	מפריטים לא-כספיים אחרים
31.8	4,279	(252)	129	190	4,212	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
21.0	498	-	93	-	405	נכסי מסים נדחים שלא הוכרו
34.2	3,781	(252)	36	190	3,807	יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי נכסי מסים נדחים שלא הוכרו
						התחייבויות מסים נדחים
21.3	64	(3)	(41)	-	108	מניירות-ערך ופריטים כספיים אחרים
25.4	115	-	(11)	-	126	רכוש קבוע וחכירות
11.9	270	-	16	-	254	בגין השקעות בחברות מוחזקות
28.6	2	-	1	-	1	אחר
14.8	451	(3)	(35)	-	489	יתרת התחייבויות מסים נדחים, ברוטו
	3,330	(249)	71	190	3,318	יתרת נכסי מסים נדחים, נטו*
	1	-	(1)	-	2	* מזה: בגין פעילות חו"ל

(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASU 2016-13).

ה. שיעור המס המשולב החל על הבנק

המסים המשולמים על הרווח של התאגידים הבנקאיים כוללים מס חברות המוטל על-פי פקודת מס הכנסה ומס רווח המוטל על-פי חוק מס ערך מוסף על מוסדות כספיים וכן מס שכן (המוצג כחלק מהוצאות השכן). לפיכך, שיעורי המס המשולבים הינם כדלקמן:

שיעור מס רווח	שיעור מס הכנסה	שיעור מס משולב	שנה
17.0%	23.0%	34.2%	2018 ואילך

ביום 4 במרץ 2024 אישרה ועדת כספים של הכנסת הצעת חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, לפיה בנק שאינו בנק בעל היקף פעילות קטן ("בנק ששווי נכסיו נמוך מ-5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל"), ישלם בשנים 2024 ו-2025 תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% מרווחיו, כהגדרתם בחוק מס ערך מוסף (להלן - התשלום השנתי). עוד נקבע בהצעה כי התשלום השנתי לא יוכר בניכוי בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה. תחולת החוק, היה ויאושר, הינה מיום 1 באפריל 2024 ובהתאם לכך בשנת 2024 יחול התשלום השנתי על חלק יחסי משנה זו.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 8 הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) (המשך)

בהתאם להצעת החוק האמורה, במידה וסך התשלום השנתי המצרפי של המערכת הבנקאית יעלה על סך של 1.2 מיליארד ש"ח בשנת 2024 וסך של 1.3 מיליארד ש"ח בשנת 2025, יופחת סכום התשלום השנתי ששילם כל בנק בכל אחת מהשנים מהנ"ל, בהתאם לחלקו היחסי בסך התשלום השנתי המצרפי של המערכת הבנקאית, שיחושב על פי הדוחות שהגיש כל בנק לרשות המיסים בהתאם לסעיף 131 לפקודת מס הכנסה בכל אחת מהשנים 2024 ו-2025.

ביום 20 בפברואר 2024 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את הצעת צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עסקה ועל יבוא טוביון) (תיקון), התשפ"ד-2024. על פי הצו יעלה שיעור המע"מ מ-17% ל-18% החל מיום 1 בינואר 2025. צפוי כי ככל ויחול הצו כאמור, שיעור מס הרווח על הבנק יעלה החל מיום 1 בינואר 2026 ל-18%, כך ששיעור המס המשולב שיחול על הבנק בשנים 2026 ואילך יהיה 34.7%. הצו יכנס לתוקף רק לאחר אישורו במליאת הכנסת.

1. הפסדים מועברים לצרכי מס

ליום 31 בדצמבר 2023				
יתרת הפסדים	נכסי מסים נדחים על הפסדים	נכסי מסים נדחים שלא הוכרו	נכסי מסים נדחים שהוכרו	שנת פקיעה ראשונה
1,384	462	(459)	3	-
290	67	(67)	-	-
2,293	471	(471)	-	2024

ליום 31 בדצמבר 2022				
יתרת הפסדים	נכסי מסים נדחים על הפסדים	נכסי מסים נדחים שלא הוכרו	נכסי מסים נדחים שהוכרו	שנת פקיעה ראשונה
388	90	(86)	4	-
2,006	412	(412)	-	2023

2. הסכם עקרונות בנושא אופן ההכרה למס של הפרשה להפסדי אשראי

בחודש פברואר 2012 נחתם הסכם עקרונות בין הבנק לבין פקיד השומה בנושא אופן ההכרה למס של הפרשה להפסדי אשראי בגין הפרשות לחובות פגומים שיירשמו החל מיום 1 בינואר 2011. בחודש יולי 2017 נחתם הסכם עקרונות עם פקיד השומה בנושא אופן ההכרה למס של הפרשה להפסדי אשראי של חובות הנמדדים לפי שיטת עומק הפיגור וזאת בגין חובות שההפרשה בגינם נכללה בספרי הבנק החל מיום 1 בינואר 2014. בסמוך לפרסום הדוחות הכספיים מתגבש הסכם עקרונות עם פקיד השומה בגין הפרשות להפסדי אשראי שגרשמו החל מיום 1 בינואר 2022. להלן עקרונות ההסכמים:

1. הפרשות לחובות שאינם צוברים בבחינה פרטנית יותרו בניכוי כהוצאה לצורכי מס בשנה שבה נכללה ההוצאה בדוחות הכספיים של הבנק. בשנת מס שבה הוקטנה יתרת הפרשה לחובות כאמור (שלא כתוצאה מ"מחיקה חשבונאית" או מ"מחילת חוב"), יתווסף לחבות המס של הבנק מס נוסף על-פי נוסחה מוסכמת בהסכם.
2. מחצית ההוצאה השנתית להפסדי אשראי בגין הפרשות לחובות שאינם צוברים, שאינם בבחינה פרטנית בגובה "המחיקה החשבונאית", תותר בניכוי כהוצאה לצורכי מס בשנה הראשונה לאחר השנה שבה נרשמה ומחצית תותר בשנת המס השנייה לאחר השנה שבה נרשמה.
3. ההוצאה השנתית להפסדי אשראי לחובות לא צוברים בגין אשראי לדיור שגרשמה החל מיום 1 בינואר 2022, תותר בניכוי כהוצאה לצורכי מס בשנה שבה נכללה ההוצאה בדוחות הכספיים של הבנק.
4. למעט האמור בסעיף 3 לעיל, ההוצאה השנתית להפסדי אשראי בגין הפרשות להפסדי אשראי הנמדדות על בסיס קבוצתי אינה מותרת בניכוי כהוצאה לצורכי מס.
5. נקבע כי יוכר כהכנסה למס בקו ישר בשנים 2022-2024, ההפרש בין הוצאות להפסדי אשראי בגין אשראי לדיור עד ליום 31 בדצמבר 2021 שהוכרו לצורכי מס לבין הפרשה להפסדי אשראי לחובות לא צוברים בגין אשראי לדיור שנוצרה בעקבות יישום לראשונה ביום 1 בינואר 2022 של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא הפרשות להפסדי אשראי (ASU 2016-13).
6. לעקרונות כפי שעולים מההסכם האמור אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

3. הסכם חברות בנות בחו"ל

לבנק הסכם פשרה עם פקיד שומה מפעלים גדולים ממאי 1986 ומכתב הבהרות מפקיד שומה מפעלים גדולים ממאי 2009 המסדירים תשלומי מס בישראל בהתייחס לרווחי חברות בנות של הבנק בחו"ל.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 8 הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) (המשך)

ט. החלטת מיסוי בהסכם - מיזוגים בקבוצת הבנק

- ביום 12 בספטמבר 2023 התקבלה החלטת מיסוי בהסכם (להלן: "החלטת המיסוי") מהחטיבה המקצועית של רשות המסים בעניין פטור ממס בשינוי מבנה המורכב משני שלבים (להלן: "שינוי המבנה"), בהתאם ובכפוף להוראות סעיף 103 לפקודת מס הכנסה. בהתאם להחלטת המיסוי, מוזגו בשלב הראשון החברות פקעות פועלים בע"מ, הפועלים אמריקאי ישראלי בע"מ, קונטיננטל פועלים בע"מ, ביצור בע"מ, אגרות - חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ, תעודה חברה פיננסית בע"מ, תמורה חברה פיננסית בע"מ, תרשיש-החזקות והשקעות הפועלים בע"מ והפועלים הנפקות בע"מ לבנק הפועלים, וזאת ביום 30 ביוני 2023. בשלב השני מוזגו זהר השמש להשקעות בע"מ, פועלים בתבונה בע"מ והפועלים נכסים (מניות) בע"מ לאופז בע"מ, וזאת ביום 30 בספטמבר 2023.
- להלן המגבלות והתניות העיקריות שנקבעו בהחלטת המיסוי:
 - רוב הנכסים שהועברו במסגרת המיזוג רוב הנכסים שהיו ברשות החברות הקולטות ערב המיזוג, לא ימכרו בתקופה של שנתיים ממועד המיזוג, ויעשה בהם שימוש מקובל, בנסיבות העניין, במהלך עסקי החברה.
 - במהלך שנתיים ממועד המיזוג תימשך בחברות הקולטות הפעילות הכלכלית העיקרית שהייתה בכל אחת מהחברות המעבירות ערב המיזוג.
 - לא ניתנה ולא תינתן לחברות המעבירות ו/או לבעלי המניות בחברות המעבירות ו/או לכל צד קשור להן, תמורה כלשהי, בין במישרין ובין בעקיפין, בכסף ו/או בשווה כסף, למעט כמצוין במפורש בהחלטת המיסוי כאמור.
 - לא ישוערו נכסים ו/או התחייבויות ולא יבוצע Step-Up לנכסים ו/או התחייבויות לצרכי מס בישראל.
 - לא ייווצרו נכסים כלשהם ובכלל זה נכסים בלתי מוחשיים, יתרות ו/או סכומים מהוונים בעקבות שינוי המבנה.
- במסגרת מיזוג חברת פועלים הנפקות בע"מ לבנק, קיימת התייחסות בהחלטת המיסוי להחלפת אגרות-חוב פועלים הנפקות בע"מ לאגרות-חוב הבנק, כך שהעברת ההתחייבויות בגין אגרות-החוב לא תחשב כמכירה לרבות לעניין ניכוי המס במקור ויחול רצף מס.

ביאור 9 רווח למניה רגילה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2021	2022	2023
רווח בסיסי			
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק במיליוני ש"ח	4,914	6,532	7,360
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות			
במניות 1 ש"ח ע.נ.			
יתרה ליום 1 בינואר של הון מניות מונפק ונפרע	1,335,898,103	1,336,452,973	1,336,837,006
השפעת יחידות RSU	353,595	247,487	274,867
השפעת מניות שנרכשו במהלך התקופה	-	-	-
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה ליום 31 בדצמבר	1,336,251,698	1,336,700,460	1,337,111,873
רווח מדולל			
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק במיליוני ש"ח	4,914	6,532	7,360
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות (מדולל)			
במניות 1 ש"ח ע.נ.			
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה	1,336,251,698	1,336,700,460	1,337,111,873
השפעת יחידות RSU	394,413	408,009	412,504
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח המדולל למניה ליום 31 בדצמבר	1,336,646,111	1,337,108,469	1,337,524,377
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים			
רווח בסיסי			
רווח נקי למניה	3.68	4.89	5.50
רווח מדולל			
רווח נקי למניה	3.68	4.89	5.50

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 10 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים*	התאמות בגין זמינות למכירה לפי שווי הוגן
489	2	(1,007)	(1,496)	2021 יתרה ליום 1 בינואר
(384)	-	(589)	(205)	שינוי נטו במהלך השנה
105	2	(1,596)	(1,701)	2022 יתרה ליום 1 בינואר
(1,962)	(2)	(1,476)	486	שינוי נטו במהלך השנה
(1,857)	-	(3,072)	(1,215)	2023 יתרה ליום 1 בינואר
858	-	986	128	שינוי נטו במהלך השנה
(999)	-	(2,086)	(1,087)	2023 יתרה ליום 31 בדצמבר

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום								
2021 בדצמבר 31			2022 בדצמבר 31			2023 בדצמבר 31		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
697	(231)	466	(3,068)	1,003	(2,065)	697	(231)	466
רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
594	(202)	392	121	(18)	103	594	(202)	392
1,291	(433)	858	(2,947)	985	(1,962)	1,291	(433)	858
שינוי נטו במהלך השנה								
הטבות לעובדים								
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך השנה*								
67	(23)	44	584	(200)	384	67	(23)	44
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾								
127	(43)	84	154	(52)	102	127	(43)	84
194	(66)	128	738	(252)	486	194	(66)	128
1,485	(499)	986	(2,209)	733	(1,476)	1,485	(499)	986
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה								
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
-	-	-	(2)	-	(2)	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק								
1,485	(499)	986	(2,207)	733	(1,474)	1,485	(499)	986
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה								

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#).

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 11 מזומנים ופיקדונות בבנקים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
126,254	101,486	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
7,170	6,244	פיקדונות בבנקים מסחריים
133,424	107,730	סך-הכל**
132,735	107,114	* מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים
8	10	** בניכוי הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

הערה:

למידע בדבר שיעבודים ראה [ביאור 26](#) להלן.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 12 ניירות-ערך

ליום 31 בדצמבר 2023					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים מצטברים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים מצטברים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	13,440	-	-	(415)	13,025
של ממשלות זרות	1,892	-	-	(209)	1,683
של מוסדות פיננסיים בישראל	404	418	(14)	-	422
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון	15,736	15,750	(14)	(624)	15,130
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה					
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	54,766	-	-	143	54,766
של ממשלות זרות	22,229	-	-	168	22,134
של מוסדות פיננסיים בישראל	54	-	-	-	54
של מוסדות פיננסיים זרים	9,023	8,964	-	94	9,023
של אחרים	3,264	3,207	-	(2)	3,264
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	89,241	90,448	-	(1,671) ⁽¹⁾	89,241
(3) השקעות במניות שאינן למסחר					
מניות שאינן למסחר	4,433	4,360	-	(323) ⁽²⁾	4,433
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾	2,861	2,943	-	(278)	2,861
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר	109,410	110,558	(14)	(2,618)	108,804

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות בניכוי ירדת-ערך מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נציפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות

של אותו מנפיק, לפירוט נוסף ראה [ביאור 1.32](#).

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 12 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023					
שווי הוגן*	הפסדים מצטברים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים מצטברים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
(4) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
16,097	(73)	44	-	16,126	16,097
של ממשלת ישראל					
1,615	-	4	-	1,611	1,615
של ממשלות זרות					
-	-	-	-	-	-
של מוסדות פיננסיים זרים					
-	-	-	-	-	-
של אחרים זרים					
**17,712	⁽¹⁾ (73)	⁽¹⁾ 48	-	17,737	17,712
סך-כל ניירות הערך למסחר					
126,516	(2,691)	926	(14)	128,295	127,122
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾⁽³⁾					

סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	פחות מ-12 חודשים		סך-הכל	שווי הוגן
	הפסדים שטרם מומשו	0-20%		הפסדים שטרם מומשו	20-40%		
	20-40%	0-20%		20-40%	0-20%		

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומשו, ללא הפסדי אשראי

אגרות-חוב ומלוות							
(907)	-	(907)	16,398	(464)	-	(464)	24,141
של ממשלת ישראל							
(216)	-	(216)	3,269	(47)	-	(47)	3,302
של ממשלות זרות							
(19)	-	(19)	1,349	(16)	-	(16)	884
של מוסדות פיננסיים זרים							
(1)	-	(1)	171	(1)	-	(1)	157
של אחרים זרים							
(1,143)	-	(1,143)	21,187	(528)	-	(528)	28,484
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה							

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
** מזה: ניירות-ערך בסך 522 מיליוני ש"ח שסווגו כניירות-ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותם בהתאם לחלופת השווי הוגן, למרות שהם לא נרכשו למטרות מסחר.

- (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-18.9 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים - ראה [ביאור 26](#).
- (3) ניירות-ערך שהושאלו בסך של כ-909 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 12 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022					
שווי הוגן*	הפסדים מצטברים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים מצטברים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות					
7,564	(452)	-	-	8,016	8,016
של ממשלת ישראל					
1,584	(217)	-	-	1,801	1,801
של ממשלות זרות					
317	-	18	(17)	316	299
של מוסדות פיננסיים בישראל					
9,465	(669)	18	(17)	10,133	10,116
סך-כל אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה					
אגרות-חוב ומלוות					
51,751	(1,478)	91	-	53,138	51,751
של ממשלת ישראל					
21,652	(969)	54	-	22,567	21,652
של ממשלות זרות					
7,534	(138)	30	-	7,642	7,534
של מוסדות פיננסיים זרים					
3,170	(20)	26	-	3,164	3,170
של אחרים זרים					
84,107	(2,605) ⁽¹⁾	201 ⁽¹⁾	-	86,511	84,107
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה					
(3) השקעות במניות שאינן למסחר					
4,048	(296) ^{**2)}	301 ^{**2)}	-	4,043 ^{**4)}	4,048
מניות שאינן למסחר					
2,315	(204) ^{**2)}	182 ^{**2)}	-	2,337 ^{**2)}	2,315 ⁽³⁾
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾					
97,620	(3,570)	520	(17)	100,687	98,271
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר					

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

** סוג מחדש על מנת לשקף את סכומי הרווחים או ההפסדים שטרם מומשו במצטבר.

(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת-ערך מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפירוט נוסף ראה [ביאור 1.32](#).

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 12 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים מצטברים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים מצטברים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(4) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
7,706	7,855	-	-	(149)	7,706
765	781	-	-	(16)	765
420	442	-	-	(22)	420
238	270	-	1	(33)	238
9,129	9,348	-	⁽¹⁾ 1	⁽¹⁾ (220)	9,129
106,749	110,035	(17)	521	(3,790)	107,400
סך-כל ניירות הערך למסחר					
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾⁽³⁾					

פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה		סך-הכל	
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	סך-הכל	סך-הכל
	0-20%		0-20%		20-40%

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומשו, ללא הפסדי אשראי

אגרות-חוב ומלוות					
29,448	(714)	-	(714)	8,881	(764)
10,372	(299)	-	(299)	8,054	(670)
4,572	(117)	-	(117)	400	(21)
1,096	(12)	-	(12)	314	(8)
45,488	(1,142)	-	(1,142)	17,649	(1,463)
סך-כל אגרות-חוב ומלוות					
זמינים למכירה					

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) נקפו לדוח רווח והפסד.
- (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-24.6 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים - ראה [ביאור 26](#).
- (3) ניירות-ערך שהושאלו בסך של כ-2,093 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו**ביאור 3**.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 13 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא.

1. חובות, אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2023						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי*	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
326,154	106,933	219,221	-	-	219,221	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
210,890	15,736	195,154	34,684	131,563	28,907	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
537,044	122,669	414,375	34,684	131,563	248,128	סך-הכל ⁽¹⁾
(1) מזה:						
4,012	-	4,012	222	755	3,035	חובות לא צוברים
297	-	297	87	-	210	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
4,081	-	4,081	380	-	3,701	חובות בעייתיים אחרים
8,390	-	8,390	689	755	6,946	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
4,683	25	4,658	-	-	4,658	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
2,350	14	2,336	1,080	593	663	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
7,033	39	6,994	1,080	593	5,321	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
1,130	-	1,130	140	66	924	(2) מזה: הפרשה בגין חובות לא צוברים
529	-	529	81	-	448	מזה: הפרשה בגין חובות בעייתיים אחרים

* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-87 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ליום 31 בדצמבר 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי*	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
304,429	103,377	201,052	-	-	201,052	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
203,326	10,116	193,210	35,132	128,105	29,973	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
507,755	113,493	394,262	35,132	128,105	231,025	סך-הכל ⁽¹⁾
(1) מזה:						
3,444	-	3,444	210	581	2,653	חובות לא צוברים
83	-	83	44	-	39	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
2,890	-	2,890	414	-	2,476	חובות בעייתיים אחרים
6,417	-	6,417	668	581	5,168	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
3,663	29	3,634	-	-	3,634	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,918	17	1,901	897	487	517	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,581	46	5,535	897	487	4,151	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
828	-	828	93	48	687	(2) מזה: הפרשה בגין חובות לא צוברים
240	-	240	64	-	176	מזה: הפרשה בגין חובות בעייתיים אחרים

* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-72 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 13 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי*

סך-הכל	בנקים וממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור				מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור			
6,931	5	6,926	1,026	758	5,142		יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 1.1.21
(1,220)	1	(1,221)	(425)	(226)	(570)		הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(824)	-	(824)	(341)	(4)	(479)		מחיקות חשבונאיות
1,022	-	1,022	366	5	651		גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
198	-	198	25	1	172		מחיקות חשבונאיות, נטו
5,909	6	5,903	626	533	4,744		יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2021
546	8	538	285	(83)	336		התאמת יתרת פתיחה של ההפרשה בגין CECL
(34)	36	(70)	40	71	(181)		הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(754)	-	(754)	(384)	(6)	(364)		מחיקות חשבונאיות
849	-	849	361	4	484		גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
95	-	95	(23)	(2)	120		מחיקות חשבונאיות, נטו
6,516	50	6,466	928	519	5,019		יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2022
1,879	(6)	1,885	379	117	1,389		הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(1,111)	-	(1,111)	(550)	(27)	(534)		מחיקות חשבונאיות
730	-	730	355	19	356		גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(381)	-	(381)	(195)	(8)	(178)		מחיקות חשבונאיות, נטו
(25)	-	(25)	-	-	(25)		אחר**
7,989	44	7,945	1,112	628	6,205		יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2023
							מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
797	-	797	31	-	766		ליום 31 בדצמבר 2021
935	4	931	31	32	868		ליום 31 בדצמבר 2022
956	5	951	32	35	884		ליום 31 בדצמבר 2023

* למדיניות הבנק בנושא זה ראה [ביאור 1](#) לעיל.
** יתרות הנכסים, נטו בגין חברה בת שנמכרה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 14 אשראי לממשלות

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
768	1,644	אשראי לממשלת ישראל
1,389	1,531	אשראי לממשלות זרות
2,157	3,175	סך-כל האשראי לממשלות*
21	15	* בניכוי הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ביאור 15 השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה

א. השקעות בחברות כלולות - הרכב הסעיף

2022	2023	
חברות כלולות		
1,198	1,527	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני מזה:
207	225	רווחים נטו, שנצברו ממועד הרכישה
פרטים לגבי ערך בספרים ושווי שוק של ההשקעות הסחירות		
350	367	ערך בספרים
280	250	שווי שוק

ב. החלק ברווחי חברות כלולות, נטו

2021	2022	2023	
49	99	18	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים), נטו, של חברות כלולות

ביאור 15 השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה (המשך)

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

31 בדצמבר												
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	
סעיפים אחרים שנצברו בהון ⁽¹⁾		דיבידנד שנרשם		תרומה לרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		השקעות הוניות אחרות		השקעה במניות לפי שווי מאזני		חלק בזכויות ההצבעה ובזכות לקבלת רווחים		
				במיליוני ש"ח								
חברות מאוחדות												
-	-	-	-	95	101	1,078	1,878	2,758	2,859	100%	100%	פועלים אקוויטי - החזקות בע"מ

ברשימת החברות לא מוצגות חברות בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, שהן חברות נכסים המשמשים את הבנק או חברות המספקות שירותים לבנק בלבד.

ד. קבוצת פועלים אקוויטי

קבוצת פועלים אקוויטי, המהווה את זרוע ההשקעות הריאליות של הבנק ומוחזקת בבעלות מלאה, פועלת בשני תחומים עיקריים: השקעות ישירות בחברות בהון ומעין הון (מזנין) וכן השקעה וייזום קרנות השקעה פרטיות ופעילות בנקאות להשקעות בארץ ובחו"ל. בנוסף, פועלים אקוויטי מחזיקה בכ-22.2% בחברה הציבורית אי.בי.אי. - ניהול וחיתום בע"מ (לשעבר פועלים אי.בי.אי. - ניהול וחיתום בע"מ) העוסקת בשירותי ייעוץ, חיתום וניהול גיוסי הון. הבנק שוקל חלופות לפעילות בתחום החיתום ובמסגרת זו מנהלת פועלים אקוויטי מגעים להשקעת מיעוט בקבוצת לידר. אין ודאות שהמגעים יבשילו לעסקה ועסקה אם תושג תהא טעונה קבלת אישורים רגולטוריים.

ה. Hapoalim (Switzerland) Ltd. (להלן: "הפועלים שוויץ")

בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ. למועד הנוכחי לא נותרו חשבונות לקוחות בחברה. בחודש יולי 2023 הוחזר הרישיון הבנקאי של הפועלים שוויץ, באישור רשות הפיקוח בשוויץ (FINMA) והסתיים הפיקוח הרגולטורי השוויצרי עליה בתוקף מיום 30 ביוני 2023.

ו. Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

קבוצת הבנק החזיקה 100% מהון המניות של בנק פוזיטיף בתורכייה שעוסק בתחום הבנקאות העסקית. ביום 30 במרץ 2023 התקשר הבנק בהסכם למכירת החזקותו בבנק פוזיטיף בתמורה שעיקרה פירעון אשראי שהועמד לבנק פוזיטיף במועד ההשלמה של העסקה. ביום 13 בספטמבר 2023 הושלמה העסקה והחזקות הבנק בבנק פוזיטיף הועברו לרוכש. הבנק לא הכיר ברווח או הפסד כתוצאה מהשלמת העסקה ואין לה השפעה מהותית אחרת על הדוחות הכספיים של הבנק. לפרטים בדבר השפעת המכירה על הלימות ההון ראה [ביאור 24.ט.](#)

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 16 בניינים וציוד

א. הרכב הסעיף

סך-הכל	תוכנות ⁽¹⁾	ציוד, לרבות מחשבים, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)	
עלות נכסים				
12,656	5,741	2,741	4,174	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
700	505	120	75	תוספות
(100)	(24)	-	(76)	גריעות
13,256	6,222	2,861	4,173	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
970	516	118	336	תוספות
(295)	(195)	(25)	(75)	גריעות
(146)	(65)	(76)	(5)	אחר
13,785	6,478	2,878	4,429	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023*

פחת והפסדים מירידת-ערך				
9,101	4,350	2,236	2,515	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
663	363	151	149	פחת לשנה
53	53	-	-	הפסד מירידת-ערך
(83)	(24)	-	(59)	גריעות
-	-	-	-	אחר
9,734	4,742	2,387	2,605	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
679	410	139	130	פחת לשנה
123	123	-	-	הפסד מירידת-ערך
(280)	(195)	(22)	(63)	גריעות
(143)	(61)	(77)	(5)	אחר
10,113	5,019	2,427	2,667	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

הערך בספרים				
3,555	1,391	505	1,659	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
3,522	1,480	474	1,568	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
3,672	1,459	451	1,762	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
	20.0	19.3	5.0	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31.12.2022
	20.0	18.8	4.4	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31.12.2023

* יתרת הנכסים שהופחתו במלואם הכלולים ביתרת העלות של הנכסים: בניינים ומקרקעין לרבות התקנות ושיפורים במושכר: 1,370 מיליון ש"ח.

ציוד, לרבות מחשבים, ריהוט וכלי רכב: 2,040 מיליוני ש"ח, ועלויות תוכנה: 4,130 מיליוני ש"ח.

(1) מזה: עלויות תוכנה בפיתוח עצמי שהונו שיתרתם המאזנית, נטו, הסתכמה בסך 1,376 מיליוני ש"ח (31.12.2022: 1,378 מיליוני ש"ח, 31.12.2021: 1,268 מיליוני ש"ח).

- ב.** פרטים נוספים בנושא הפחת:
 שיטת הפחת ושיעורי הפחת העיקריים שמיישם הבנק עבור קבוצות הנכסים השונים הינם כדלקמן:
 בניינים - 2% בשנה בקו ישר.
 מקרקעין בחכירה ממנהל מקרקעי ישראל - בהתאם לתקופת החכירה.
 התקנות ושיפורים במושכר - בהתאם לתקופת השכירות, תוך התחשבות בכוונת הבנק למימוש אופציית הארכת תקופת השכירות, במידה וקיימת.
 מחשבים - 20% בשנה בקו ישר.
 ציוד משרדי וריהוט - 6-15% בשנה בקו ישר.
 תוכנות - עד 5 שנים.
- ג.** היתרה המאזנית של בניינים העומדים למכירה בסך 3 מיליוני ש"ח (31.12.2022: 11 מיליוני ש"ח), מוצגת לאחר ניכוי הפרשה לירידת-ערך. לא צפוי הפסד ממימוש הבניינים העומדים למכירה מעבר להפרשות שנעשו בגינם. בנוסף, היתרה המאזנית של בניינים שנמכרו וטרם נמסרה חזקה בגינם הינה בסך של 2 מיליוני ש"ח (31.12.2022: 4 מיליוני ש"ח).
- ד.** זכויות במקרקעין בסך של 47 מיליוני ש"ח (31.12.2022: 28 מיליוני ש"ח), טרם נרשמו בלשכת רישום מקרקעין בעיקר בשל עיכוב בפעולות איחוד השטחים, או שהזכויות בתהליכי רישום.
- ה.** היתרה המאזנית של בניינים שאינם בשימוש הבנק, בעיקר בניינים מושכרים, הסתכמה בסך של 8 מיליוני ש"ח (31.12.2022: 10 מיליוני ש"ח), המהווים בשתי התקופות נדל"ן להשקעה המושכר לאחרים.
- ו.** לפרטים בדבר התקשרות הבנק לרכישת בניין לשימוש המטה המרכזי והשבחת נכסים שבשימוש כיום, ראה [ביאור 9.ב.25](#) להלן.

ז. חכירות

במסגרת הסדרי החכירה, הבנק חוכר נדל"ן (בעיקר שטחי משרדים וסניפים), כלי רכב וציוד, המשמשים בעיקר לצורך הפעילות העסקית של הבנק. רוב הסדרי החכירה של הבנק מסווגים כחכירות תפעוליות.
 עיקר תשלומי החכירה בגין חוזי חכירות הנדל"ן וכלי הרכב בהם מתקשר הבנק, צמודים למדד המחירים לצרכן במועד ההתקשרות בחכירה. כמו-כן, בחוזי חכירות הציוד בהם מתקשר הבנק, תשלומי החכירה הם מבוססי שימוש. תקופת החכירה הממוצעת של נדל"ן הינה כ-6.9 שנים. מכיוון ששיעור הריבית הגלום בחכירה לא ניתן לקביעה בנקל, נעשה שימוש בשיעור הריבית התוספתי של הבנק. לבנק לא קיימים הסדרי חכירה משמעותיים המסווגים כחכירות מימוניות. תקופות החכירה הינן התקופות החוזיות הנקובות בחוזי החכירה וכוללות גם תקופות הנובעות מאופציית הארכה שוודאי באופן סביר שהבנק יממשה. הוצאות חכירה מוכרות בסעיף "אחזקה ופחת בניינים וציוד" בדוח רווח והפסד.
 בנוסף, הבנק מתקשר בעסקות של ליסינג לרכבים לעובדים, לתקופה של 3 שנים.

א. הוצאות בגין חכירות

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
141	137	הוצאות בגין חכירות תפעוליות
11	17	הוצאות חכירה משתנות
152	154	סך-הכל הוצאות בגין חכירות

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 16 בניינים וציוד (המשך)

- ז. **חכירות (המשך)**
 ב. **מידע נוסף על חכירות**

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
מזומנים ששולמו בגין יתרות שנכללו במדידה של התחייבויות בגין חכירות		
142	137	תזרימי מזומנים בגין פעילות שוטפת בגין חכירות תפעוליות
68	85	נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות
יתרת תקופה משוקללת ממוצעת (בשנים)		
7.1	6.9	בגין חכירות תפעוליות
ריבית היוון משוקללת ממוצעת		
0.96%	1.56%	בגין חכירות תפעוליות

ג. תזרימי מזומנים לא מהוונים והתחייבויות בגין חכירות תפעוליות לפי תקופת פירעון

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2023		
תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבויות בגין חכירה	תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבויות בגין חכירה	
127	133	120	130	עד שנה
101	106	97	104	מעל שנה ועד שנתיים
73	78	73	79	מעל שנתיים ועד 3 שנים
58	62	63	68	מעל 3 שנים ועד 4 שנים
52	54	50	53	מעל 4 שנים ועד 5 שנים
196	213	156	162	מעל חמש שנים
607	646	559	596	סך-הכל

ד. נכסי זכות שימוש והתחייבויות בגין חכירות

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
נכסי זכות שימוש בגין חכירה תפעוליות		
601	548	נכסים אחרים
התחייבויות בגין חכירה תפעוליות		
607	559	התחייבויות אחרות

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 17 נכסים אחרים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
3,440	3,880	מסים נדחים לקבל, נטו*
26	49	מסים שוטפים - עודף מקדמות ששולמו על עתודה שוטפת למס-הכנסה
-	-	נכסים שנתקבלו בגין אשראים שסולקו
81	69	הוצאות הנפקה של אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
234	199	הכנסות לקבל
463	439	הוצאות מראש
25	11	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף ⁽¹⁾
601	548	נכסי זכות שימוש בגין חכירה תפעולית
1,325	776	חייבים אחרים ויתרות חובה ⁽²⁾
6,195	5,971	סך-כל הנכסים האחרים

* ראה גם ביאור 18.

(1) מוצג בשווי הוגן.

(2) ליום 31 בדצמבר 2023 כולל יתרת חייבים בגין מסלוקה בגין מכירות ניירות-ערך בסך של כ-310 מיליון ש"ח (ליום 31.12.22 סך של כ-906 מיליון ש"ח).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 18 פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
בישראל		
לפי דרישה		
191,829	151,637	אינם נושאים ריבית
130,407	135,484	נושאים ריבית
322,236	287,121	סך-הכל לפי דרישה
185,537	238,336	לזמן קצוב
507,773	525,457	סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל		
לפי דרישה		
1,499	1,392	אינם נושאים ריבית
6,230	8,396	נושאים ריבית
7,729	9,788	סך-הכל לפי דרישה
17,086	19,350	לזמן קצוב
24,815	29,138	סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
532,588	554,595	סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:		
201,758	214,169	פיקדונות של אנשים פרטיים
92,678	98,368	פיקדונות של גופים מוסדיים
213,337	212,920	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
תקרת הפקדון (במיליוני ש"ח)		
154,697	160,229	עד 1
122,042	130,519	מעל 1 עד 10
77,985	79,878	מעל 10 עד 100
54,878	50,427	מעל 100 עד 500
122,986	133,542	מעל 500
532,588	554,595	סך-הכל

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 19 פיקדונות מבנקים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
בישראל		
בנקים מסחריים		
2,801	5,001	פיקדונות לפי דרישה
1,107	413	פיקדונות לזמן קצוב
233	141	קיבולים
בנקים מרכזיים		
460	251	פיקדונות לפי דרישה
4,042	3,272	פיקדונות לזמן קצוב
מחוץ לישראל		
בנקים מסחריים		
45	-	פיקדונות לזמן קצוב
8	7	קיבולים
8,696	9,085	סך-כל פיקדונות מבנקים

ביאור 20 אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

א. הרכב הסעיף

31 בדצמבר			
2022	2023		
במיליוני ש"ח	שיעור תשואה פנימי ⁽²⁾	משיך חיים ממוצע ⁽¹⁾	
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות			
במטבע ישראלי			
4,372	3,960	1.82%	3.3
לא-צמוד			
17,128	11,840	0.24%	3.6
צמוד			
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים הניתנים להמרה במניות			
במטבע ישראלי			
2,154	2,602	3.29%	4.0
צמוד למדד			
במטבע-חוץ			
3,212	3,398	6.49%	2.7
דולר ארצות-הברית			
26,866	21,800	1.69%	3.4
סך-כל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים* ⁽³⁾			
מזה: כתבי התחייבות נדחים			
-	-	-	-
הנכללים בהון רובד 1			
9,517	8,269	-	-
הנכללים בהון רובד 2			
586	119	-	-
אחרים שלא נכללים בהון			
10,103	8,388	3.39%	3.3
סך-כל כתבי התחייבות נדחים			

* בהתאם לתנאי ההנפקה, בתנאים מסוימים, אגרות-החוב ניתנות לפדיון מוקדם.
 (1) משיך חיים ממוצע, הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.
 (2) שיעור תשואה פנימי, הינו, שיעור הריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכוללת בדוח הכספי.
 (3) מזה: סחיר כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים הנסחרים ברצף המוסדי בסך של 21,786 מיליוני ש"ח (31.12.22: 26,845 מיליוני ש"ח), ואילו היתר אינם רשומים למסחר.

ב. פרטים נוספים בדבר כתבי התחייבות נדחים

בחודש אפריל 2023, בוצע פדיון מוקדם מלא של כתבי התחייבות נדחים (סדרה יח') בהיקף של כ-1.2 מיליארד ש"ח.
 בחודש דצמבר 2023, ביצע הבנק פדיון מוקדם מלא של כתבי התחייבות נדחים (סדרה ח') בהיקף של כ-0.8 מיליארד ש"ח.
 בחודש דצמבר 2023, הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים (סדרה יא') בהיקף של כ-0.4 מיליארד ש"ח. כתבי התחייבות צמודים למדד המחירים לצרכן ונושאים ריבית קבועה בשיעור של 3.71%.
 כתבי התחייבות הנדחים סדרה יא' כוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן בדרך של המרה כפויה (מלאה או חלקית) למניות רגילות של הבנק בהתקיים נסיבות מסוימות - אירוע מכונן לספיגת הפסדי קרן ו/או אירוע מכונן לאי קיימות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202. כתבי התחייבות סדרה יא' נכללים בהון רובד 2 של הבנק בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, הינם לתקופה של 11 שנים, מיום הנפקתם, כאשר לבנק עומדת האפשרות לבצע פדיון מוקדם מלא החל מ-6 שנים ממועד הנפקתם.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 21 התחייבויות אחרות

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
110	105	עתודה למסים נדחים, נטו*
1,234	2,494	מסים שוטפים - עודף עתודה שוטפת למס-הכנסה על מקדמות ששולמו
305	345	הכנסות מראש
1,115	1,026	עובדים בגין שכר עבודה
4,435	4,311	עתודה לפיצויי פיטורין, פרישה ופנסיה**
856	815	הוצאות לשלם
3,759	3,490	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
935	956	הפרשה להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי חוץ-מאזני
25	11	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף ⁽¹⁾
1,137	1,553	זכאים אחרים ויתרות זכות
607	559	התחייבות בגין חכירה תפעולית
14,518	15,665	סך-כל ההתחייבויות האחרות

* ראה גם ביאור 8ד'

** ראה גם ביאור 22

(1) מוצג בשווי הוגן.

ביאור 22 זכויות עובדים

אוכלוסיית העובדים בבנק כוללת:

- עובדים קבועים וזמניים - עובדים אשר תנאי עבודתם מוסדרים, בהסכמים ובהסדרים קיבוציים המגובשים מעת לעת בין הבנק לבין ארגון עובדי הבנק.
- עובדים בחוזה אישי - עובדים אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שמרבית ההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.
- עובדים בחוזה אישי בכיר - עובדים מסוימים ברובד הניהולי הבכיר של הבנק (לרבות המנכ"ל, חברי הנהלה ובכירים נוספים), אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.

להלן תנאי העבודה העיקריים של עובדי הבנק:

א. תנאי העבודה של עובדים קבועים וזמניים

בהתאם לכללים הנהוגים בבנק, מספר תהליכים משפיעים על עלות השכר. תהליכים אלה כוללים, בין היתר, קידומים ושינויים בהגדרות תפקיד, קידום בשכר הנובע מצבירת ותק ועלייה בדירוג העובדים במסגרת טווחי הדרגות המתאימים לתפקידם. להלן פירוט ההטבות העיקריות מעבר לרכיבי השכר השוטפים, להם זכאים עובדי הבנק האמורים:

1. מענק שנתי מותנה תשואה

בהסכם השכר הקיבוצי שנחתם בין הבנק לנציגות העובדים ביום 2 באוגוסט 2023 לשנים 2023-2027, נקבע מנגנון בונוס שנתי מעודכן של עד 2.5 משכורות לשנה תלוי תשואה להון במנעד תשואות שייקבע על-ידי הבנק מדי שנה. קיימת אפשרות באישור ועדת התגמול והדירקטוריון למתן מענקים שאינם מותנים בתשואה או בנסיבות בהן לא מושגת התשואה האמורה.

2. הטבות אחרות

עובדי הבנק זכאים להטבות נוספות במהלך ולאחר תקופת ההעסקה, אשר העיקריות שבהן מפורטות להלן:

חופשה

עובדי הבנק זכאים על-פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה חושבה על בסיס השכר האחרון של העובדים וימי החופשה שצברו בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות.

מענק 25

העובדים זכאים למענק בגובה משכורת אחת בתום 25 שנות עבודה בבנק. התחייבות זו מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי, הלווקח בחשבון תוספת שכר ריאלית המושפעת מגיל העובדים.

ביאור 22 זכויות עובדים (המשך)

הטבות אחרות לאחר סיום העסקה

עובדי הבנק זכאים לאחר מועד פרישתם לגמלאות או לפנסיה מוקדמת, למענק בגין ימי מחלה שלא נוצלו, להטבות בגין שי לחג, ולהשתתפות בעלויות רווחה.

התחייבויות אלו מחושבות בהתבסס על חישוב אקטוארי הלווקח בחשבון לפי העניין, בין היתר, תוספת שכר ריאלית המושפעת מגיל העובדים, שיעור תמותה ונכות.

3. פיצויי פרישה ופנסיה

כללי

זכויות הפנסיה של העובדים, המגיעים לגיל פרישה, מכוסות על-ידי סכומים שנצברו בקרנות הפנסיה ובקופות הגמל לקיצבה. עובדים שפרשו לגמלאות או לפנסיה מוקדמת אינם זכאים לתשלום פיצויי פיטורין.

פנסיה לעובדים שפרשו בפרישה מוקדמת

עובדים שפרשו בפרישה מוקדמת במסלול קצבה זכאים לפנסיה חודשית עד המועד שנקבע בהסכם הפרישה. ההפרשה מבוססת על חישוב אקטוארי.

פרישה מוקדמת לעובדים פעילים

בנוסף לזכויות המתוארות לעיל, כולל הבנק במסגרת החישוב האקטוארי של ההתחייבות בגין זכויות עובדים, התחייבות בגין עובדים שהנהלת הבנק צופה שיפרשו בפרישה מוקדמת או בתנאים מועדפים אחרים.

ההתחייבות חושבה בהתבסס על חישוב אקטוארי הלווקח בחשבון, בין היתר:

- תוספת שכר ריאלית המושפעת מגיל העובדים.
- תחזית למועד הפרישה ומסלול הפרישה תוך הבאה בחשבון של שיעורי עזיבה לפיצויים מוגדלים ולפרישה מוקדמת בהתאם לניסיון הבנק, ציפיות ההנהלה והחלטותיה, תוך התחשבות, בין היתר, בגיל העובד ובמגדרו.
- שיעור היוון אשר חושב לפי תשואת אגרות-חוב ממשלתיות צמודות בישראל בתוספת מרווח שנקבע על-פי הוראות הפיקוח על הבנקים.
- שיעור תמותה ונכות המבוסס על לוחות תמותה עדכניים שמפרסם האקטואר הראשי במשרד האוצר.

4. הסכם שכר קיבוצי לשנים 2023 עד 2027

ביום 2 באוגוסט 2023 חתמו הבנק וארגון העובדים על הסכם שכר לשנים 2023-2027.

הסכם השכר כולל, בין היתר, את הרכיבים העיקריים הבאים:

1. בנוסף למנגנוני הקידום/עליית השכר השוטפים הנהוגים בבנק, תשלום לעובדים הכלולים בהסכם הקיבוצי, תוספת שכר שקלית קבועה בסך של עד 1,000 ש"ח לעובד, שתשלום בפעילות לאורך שנות ההסכם, מתוכה תוספת של 300 ש"ח המותנית בהגעה לשיעור תשואה של 15% ומעלה בשנים 2026 ו-2027 (התוספות צמודות למדד).
2. תוספות ייעודיות נוספות לאוכלוסיות שונות בבנק, בדגש על מענקים ייחודיים והרחבת אפשרויות הקידום בדרגות לעובדי הסינפים, וכן שיפור תנאים נלווים לאוכלוסיות שונות בבנק.
3. מענק בגובה שתי משכורות בשני חלקים שווים בשנים 2023 ו-2024 בעלות כוללת של כ-200 מיליון ש"ח.
4. קביעת מנגנון בונוס שנתי מעודכן של עד 2.5 משכורות לשנה תלוי תשואה להון במנעד תשואות שייקבע על-ידי הבנק מדי שנה.
5. לשם תמיכה ביעדים האסטרטגיים של הבנק וכחלק מהיערכות הבנק לשינויים המתרחשים בעולם הבנקאות והתמורות בשוק העבודה, גובשו הסכמות שונות התורמות להגברת הגמישות הניהולית של הבנק והגברת הפריורין. בין היתר הוסכם על:
 - א. אפשרות לסיום העסקה על רקע אי התאמה של עד 30 עובדים קבועים במהלך תקופת ההסכם, על-פי מתווה מוסכם.
 - ב. המשך קליטת עובדים בחוזה אישי, בפרט בתחומי הטכנולוגיה ובמקצועות ייעודיים נוספים.
 - ג. הארכת תקופת הזמניות של עובדים זמניים קיימים לתקופה של עד 10 שנים באופן מדורג, ובתום ההסכם תקופת זמניות של 6 שנים באופן קבוע.
 - ד. הושגו הסכמות המבטיחות את המעבר לפועלים סנטר, לרבות אי תשלום בגין המעבר.
 - ה. במסגרת היערכות הבנק לעתיד, ינהלו הצדדים במהלך תקופת ההסכם משא ומתן על מבנה שכר חדש ופשוט יותר.
 - ו. עובדים שיתחילו לעבוד בבנק לאחר חתימת ההסכם לא יהיו זכאים לחלק מההטבות להן זכאים העובדים הקיימים (מענק בגין אי ניצול ימי מחלה, מענק 25 שנים וגילום הפקדות לקרן השתלמות מעל לתקרה).
 6. סכסוך העבודה עליו הכריזה ההסתדרות יסתיים ובתקופת ההסכם יהיה שקט תעשייתי.

השפעת ההתקשרות בהסכם זה הינה גידול חד פעמי בהוצאת השכר, בסך כ-200 מיליון ש"ח (לפני מס) בגין המענק החד פעמי. בנוסף, להערכת הבנק, הוצאות השכר הקבועות בגין ההסכם (סעיפים 1 ו-2 לעיל), צפויות לגדול בכל שנה (ביחס לקודמתה) בכ-25 מיליון ש"ח בממוצע, כולל השפעות אקטואריות.

ב. תנאי העסקת עובדים בחוזה אישי

תנאי התגמול המקובלים לעובדים אלה כוללים לרוב שכר בסיס, הפרשות להסדר פנסיוני ולקרן השתלמות, מענק שנתי תלוי תשואה והטבות אחרות במהלך תקופת העסקה.

ביאור 22 זכויות עובדים (המשך)

ג. תנאי העסקת עובדים בחוזה אישי בכיר

1. כללי

ביום 22 באוקטובר 2020 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את מדיניות התגמול של הבנק לנושאי משרה שתוקפה לשנים 2021-2023. מדיניות התגמול תואמת את חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (להלן: "חוק הגבלת התגמול") והתקרה הקבועה בו ("תקרת התגמול"), חוק החברות, ובהתאם להוראה 301A בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי. ביום 13 בספטמבר 2020 אימץ הבנק מדיניות תגמול כוללת למנהליו הבכירים ובמועדים מאוחרים יותר אימץ מדיניות גם לעובדיו שאינם מנהלים בכירים (להלן: "מדיניות תגמול 2021" או "מדיניות התגמול"), וכן תכנית תגמול בהתאם לה ("תכנית 2021"), אשר עודכנו מעת לעת.

להלן פירוט הזכויות וההטבות העיקריות, להן זכאים עובדי הבנק בחוזה אישי בכיר במהלך תקופת העסקתם.

2. יו"ר הדירקטוריון

מר ראובן קרופיק ("היו"ר") מכהן כדירקטור חיצוני על-פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 החל מיום 18 בפברואר 2016 ובאסיפה הכללית בחודש אוקטובר 2021 הוא מונה לתקופת כהונה שלישית שתסתיים בפברואר 2025. מר ראובן קרופיק מכהן כיו"ר דירקטוריון הבנק החל מיום 28 ביוני 2020. בחודש אפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין 301 ו-301A בנוגע לתפקידי יו"ר הדירקטוריון ותנאי הכהונה של יושבי ראש הדירקטוריון בבנקים ללא גרעין שליטה. תנאי כהונה מעודכנים ליו"ר הדירקטוריון התואמים את הוראות הפיקוח המעודכנות אושרו על-ידי האסיפה הכללית ביום 11 באוגוסט 2022. תנאי הכהונה העדכניים הינם בתוקף החל מתחילת שנת 2022 וכל עוד מר קרופיק מכהן בתפקידו כיו"ר ואלה עיקריהם: תפקיד יו"ר הדירקטוריון הוא במשרה מלאה (100%). בגין הכהונה היו"ר זכאי לגמול שנתי בסך 2.94 מיליון ש"ח ("הגמול השנתי") צמוד למדד המחירים לצרכן (בכפוף לכך שהתגמול הכולל של היו"ר לא יעלה על התקרה לפי סעיף 2(ב) לחוק הגבלת התגמול) לסכום זה יתווסף מע"מ כדיון. הגמול השנתי עשוי להיות משולם בתשלומים חודשיים ובגין כהונה בחלק משנה ישולם החלק היחסי של הגמול השנתי. התמורה משולמת כנגד חשבונת ויהיו"ר לא זכאי לתנאים נלווים לשכר (כגון הפקדות לפיצויים ולתגמולים והפרשות לקרן השתלמות). בנוסף לגמול השנתי היו"ר זכאי להחזר הוצאות סבירות בגין ביצוע תפקידיו, לרבות הוצאות נסיעה וטלפון (בכפוף למגבלות הכלולות בהוראה 301A ובכפוף לכך שהתגמול הכולל של היו"ר לא יעלה על תקרת התגמול). היו"ר מבטוח בפוליסת ביטוח אחריות של דירקטורים ונושאי משרה של הבנק וכן מחזיק בכתב שיפוי ופטור, כמו יתר נושאי המשרה בבנק. תנאי הכהונה העדכניים אינם כוללים הוראות בעניין תקופת הודעה מוקדמת, אי תחרות וצינון שנכללו בתנאי הכהונה הקודמים של היו"ר.

3. מנכ"ל הבנק

ביום 22 באוקטובר 2020, אישרה האסיפה הכללית של הבנק את תנאי התגמול למנכ"ל לתקופה שמיום 1 בינואר 2021 עד 31 בדצמבר 2023 לאחר אישור ועדת התגמול הדירקטוריון. עיקר תנאי הכהונה והעסקה למנכ"ל כוללים משכורת חודשית של 201,500 ש"ח צמודה למדד, תנאים נלווים לרבות הפקדות לפיצויים ולתגמולים והפרשות לקרן השתלמות, החזר הוצאות לצורך מילוי התפקיד; תגמול הוני קבוע באמצעות מניות חסומות בשווי של 100,000 ש"ח צמוד למדד, אשר תהיינה חסומות למימוש למשך תקופה של 3 שנים; מענק שנתי עד תקרה של 5 משכורות (כפוף לתקרת התגמול). במידת הצורך ייקטם המענק של המנכ"ל עד גובה התקרה המותרת לפי הדיון). המענק השנתי כולל שני רכיבים: (א) רכיב ביצועי הבנק - בהיקף של 0.25 משכורת ועד 2 משכורות, המשולם בהתאם לטווח תשואה להון לפי הטווח החל על יתר נושאי המשרה. ו- (ב) רכיב בשיקול דעת ועדת התגמול והדירקטוריון של עד 3 משכורות. במקרה שבו לא תהיה עמידה בתנאי הסף של תשואה להון, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים לאשר למנכ"ל מענק של עד 3 משכורות. בכל שנה משנות התכנית קובע הדירקטוריון את טווח התשואה בהתאם לאמור.

תנאי כהונה לשנים 2024-2026 - באסיפה הכללית מיום 8 בנובמבר 2023 אושרו תנאי כהונה והעסקה למנכ"ל הבנק לשנים 2024-2026 שאלה עיקרם: כהונת המנכ"ל תהיה במשרה מלאה וכל צד רשאי לסיים את ההסכם בהודעה מוקדמת של 6 חודשים. משכורתו החודשית של המנכ"ל תהיה בסך של 250,000 ש"ח (צמוד לעליות מדד המחירים לצרכן); המנכ"ל יהיה זכאי לתנאים נלווים, לרבות להפרשה לקופות-גמל, לפיצויי פיטורין ופנסיה, לביטוח אובדן כושר עבודה ולקרן השתלמות, לחופשה שנתית, הבראה ומחלה; המנכ"ל יהיה כפוף לתקופת אי תחרות של 6 חודשים ממועד סיום כהונתו בפועל ויהיה זכאי לתשלום של 6 משכורות חודשיות (ללא הפרשות סוציאליות ותנאים נלווים) בגין התחייבותו לאי תחרות אשר ישולם בסיום התקופה, כפוף לעמידתו בהתחייבות. הבנק יהיה רשאי לוותר על התקופה כאמור, כולה או חלקה, ובמקרה כזה יותאם התשלום באופן יחסי. המנכ"ל עשוי להיות זכאי למענק שנתי כפוף לתקרת יחס השכר (ובלבד שלא יעלה על תקרה של 3 משכורות), אשר יורכב משני רכיבים ויחושב כסכום, רכיב ביצועי הבנק (עד 1 משכורת) ורכיב שיקול דעת (עד 2 משכורות). המנכ"ל יהיה זכאי להענקה של אופציות למניות הבנק בשווי כוללי כולל, של 300 אלפי ש"ח בגין תקופת ההסכם (3 שנים, ו-100,000 ש"ח לכל שנה מתקופת ההסכם).

4. חברי ההנהלה

בהתאם לתכנית 2021 זכאים חברי ההנהלה לזכויות ולהטבות שלהלן:

תגמול קבוע

התגמול הקבוע עשוי לכלול את הרכיבים הבאים: שכר חודשי, הפרשות סוציאליות, הטבות נלוות וכן מניות אשר תהיינה חסומות למימוש למשך תקופה של 36 חודשים מתום השנה בגינה הוענקו (כמפורט להלן). כמות המניות תחושב על-ידי חלוקת שווי התגמול אשר נקבע בהתאם לדרגתו של המנהל בממוצע שער הנעילה של מניית הבנק בבורסה ב-30 ימי המסחר אשר קדמו ליום פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק. ראה גם [ביאור 23](#) להלן.

ביאור 22 זכויות עובדים (המשך)

תגמול משתנה - מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים

- המענק השנתי לחברי ההנהלה מורכב מרכיב תלוי ביצועים שמחושב על-פי ביצועי הבנק, ומושפע מהביצועים האישיים של חבר ההנהלה ומרכיב מענק בשיקול דעת הגורם הממונה. המענק השנתי לנושאי המשרה, שתקרתו תהיה עד 5.0 משכורות, מותנה בהתקיימות תנאי סף של השגת שיעור תשואה על ההון מינימלי, שייקבע על-ידי הדיירקטוריון. רכיב ביצועי הבנק ישולם לפי מדרגות בהתאם לטווח תשואה להון. קיימת אפשרות לאשר מענק בשיקול דעת במקרה של אי עמידה בתנאי הסף של עד 3.0 משכורות.
- תנאים נוספים - תכנית התגמול כוללת הוראות נוספות הרלוונטיות לעניין המענק, כאשר לסיום העסקה, דחיית תשלום חלק מהמענק ופריסתו, הפחתת המענק והשבתו בנסיבות מסוימות. בנוסף, בהתאם לתכנית, התגמול המשתנה עשוי להיקטם כך שלא יחרוג מתקרת התגמול שבחוק הגבלת התגמול (תגמול של פי 35 ממקבל השכר הנמוך).

הסדרי פרישה מוקדמת

בהתאם למדיניות התגמול, וכפוף להוראות המעבר שבה ביחס לזכויות שנצברו ו/או יצברו (כמפורט מטה), לפי ההסכמים עם חברי ההנהלה (לרבות מנכ"ל הבנק) (להלן: "הבכירים"), בעת סיום העסקה כתוצאה מפיטורים או התפטרות, יהיה זכאי הבכיר לפיצויי פיטורין בשיעור של 100% בגין התקופה שמיום תחולת ההסכם.

לפי הסדרים שהיו קיימים בהסכמי העסקה קודמים עם חלק מהבכירים, נקבע לגבי התקופה הרלוונטית של אותם ההסכמים, כי במקרה שהבנק יחליט מיזמתו לפטר את אחד הבכירים או לסיים את עבודתו בתום תקופת ההסכם יהיה זה זכאי לפיצויי פיטורין בשיעור של 250% בגין שנות הוותק עד תום שנת 2016 ובהתאם לשכר הקובע לאותו מועד. בנוסף, בהתאם להסדרים הקודמים, בהגיע הבכיר למועד בו סכום גילו והוותק שלו בבנק עולים על 75 (ובלבד גיל מינימלי של 55 שנים), אזי יהיה הבכיר זכאי לפרוש בפרישה מוקדמת ולבחור בין קבלת פיצויי פיטורין מוגדלים בשיעור של 250% משכרו החודשי לתום שנת 2016, מוכפל בשנות הוותק שלו בבנק עד לתום שנה זו ובגין שנות העבודה שלאחר שנת 2016, פיצויים בשיעור של 100% בהתאם לשכר האחרון, לבין קבלת קצבה חודשית (בשיעור שנצבר עבורו עד לתום שנת 2016 או מועד מינויו לחבר הנהלה לפי המאוחר מביניהם, ועד לשיעור מירבי של 70% מהשכר המזכה בפנסיה) שתשלום לו ממועד יציאתו לפרישה מוקדמת ועד הגיעו לגיל פרישה על-פי חוק. חבר הנהלה שהגיע לגיל 62 יוכל לבחור בקבלת קצבה חודשית בלבד, או פיצויים בשיעור 100%. לגבי חלק מחברי ההנהלה הזכאים לבחירה במסלולי הפרישה כמפורט לעיל, ישנם תנאי זכאות שונים מיטיבים פחות, לדוגמה הגבלת מס' שנות הפנסיה.

מדיניות תגמול לנושאי המשרה לשנים 2024-2026 ("מדיניות התגמול החדשה") - באסיפה הכללית שנערכה ביום 8 בנובמבר 2023 אושרה מדיניות תגמול חדשה לנושאי המשרה של הבנק לשנים 2024-2026. עיקר השינויים ממדיניות התגמול הקיימת: הגדלת חלקו של התגמול המשתנה מסך התגמול זאת, כפועל יוצא מהמרת רכיב התגמול ההוני הקבוע (שהיה נהוג במדיניות התגמול הקודמת) ברכיב תגמול הוני משתנה (אופציות) וכן מהגדלת תקרת המענק השנתי המקסימאלי ועל-אף הגדלת הפרשות לקרן השתלמות; תנאי הסף לתכנית המענקים עודכן מעמידה בתשואה להון מינימלית לעמידה ביחסי הלימות ההון המזעריים הנדרשים על-ידי הפיקוח על הבנקים; רכיב התשואה להון הכלול בנוסחת המענק השנתי עודכן כך שבמקום טווח קבוע מראש למשך כל תקופת המדיניות, ייקבע מראש על-ידי הדיירקטוריון טווח לכל שנה. למענק השנתי נוסף רכיב של מדד השוואתי. תקרת המענק השנתי המקסימאלי בביצועי מקסימום עודכנה מ-5 משכורות לעד 6.5 משכורות לחברי ההנהלה הכפופים למנכ"ל; התווספה אפשרות לדיירקטוריון הבנק לקבוע כי חלק חלק מהמענק השנתי (עד 3 משכורות) יוענקו אופציות בשלות למניות הבנק באותו השווה; תנאי ביצוע לתגמול המשתנה החדשה - המדיניות החדשה מגדירה תנאי נוסף לביצוע בקשר עם הרכיב הנדחה ולפיו לא תהיה חריגה מהותית מיחסי הלימות ההון. תנאי הביצוע של רכיב משתנה נדחה באופציות יהיו תנאי הביצוע שייקבעו לגביהן בעת הענקתן; התווספה אפשרות לתשלום בגין תקופת אי תחרות. מדיניות התגמול החדשה עוצבה בהתאם להוראות ולמגבלות הדין החל, לרבות חוק הגבלת התגמול, חוק החברות והוראת ניהול בנקאי תקין 301א. בהתאם למדיניות התגמול החדשה תגמול נושאי המשרה בבנק עשוי להיות גבוה ממדרגת התגמול לפי סעיף 2(א) לחוק הגבלת התגמול וועדת התגמול ודיירקטוריון הבנק יהיו רשאים לאשר תגמול כאמור של נושא משרה הכפוף למנכ"ל, ללא צורך באישור נוסף של האסיפה הכללית, ובלבד שהתגמול עומד בתקרות מדיניות התגמול ושהיחס שבין ה"הוצאה החזויה" בגין התגמול (לפי הגדרות חוק הגבלת התגמול, היינו, בין היתר, למעט תשלום פנסיוני, ופיצויי פיטורים על-פי דיון), לבין ההוצאה בשל התגמול הנמוך ביותר (לפי עלות משרה מלאה ולפי הגדרות חוק התגמול), לא יעלה על יחס של פי 35.

5. מנהלים בכירים שאינם חברי הנהלה

תכנית 2021 חלה על המנהלים הבכירים של הבנק שאינם חברי הנהלה על-פי עקרונות דומים לאלה המפורטים לעיל לגבי חברי הנהלה, כאשר תקציבי המענקים הכוללים לקבוצות הרלוונטיות נקבעים לפי מדרגות שיעור התשואה על ההון, ומתוך התקציבים הללו, נגזרים המענקים לפי ציון הניתן למנהל הבכיר, אשר חלקו מבוסס על יעדי KPI וחלקו על שיקול דעת הממונה הרלוונטי, כמפורט להלן. לגבי מנהלים בכירים שאינם חברי הנהלה יחול האמור להלן:

א. מענק שנתי

קיימת אפשרות לאשר מענק בשיקול דעת במקרה של אי עמידה בתנאי הסף עד תקרה אישית של 3.0 משכורות. תקרת המענק השנתי המקסימאלי למנהלים אלה היא 8.0-10.0 משכורות (תלוי מעמד) וביחס לתפקידי פיקוח ובקרה 7.2-9.0 משכורות. התכנית כוללת הוראות לעניין חלוקת תקציב המענקים בין המנהלים הבכירים וגזירת המענק האישי מתוכו. מדיניות התגמול החדשה שאימץ הבנק לגבי מנהליו הבכירים שאינם חברי הנהלה לשנים 2024-2026 אושרה בחודש פברואר 2024 והיא כוללת עקרונות דומים לאלה המפורטים לעיל לגבי חברי הנהלה.

ביאור 22 זכויות עובדים (המשך)

ב. הסדרי פרישה

חלק מהמנהלים הבכירים שאינם חברי הנהלה יהיו זכאים לכל הזכויות שנצברו עד לתום ההסדרים שהיו קיימים בהסכמי העסקה קודמים עמם, ככל שהיו הסכמים כאלה, ובלבד שההוצאה החזויה כהגדרתה בחוק הגבלת התגמול, לא תחרוג מתקרות החוק. במסגרת הסכמי העסקה הקודמים ובמסגרת הסכמי העסקה החדשים, קיימת אפשרות שהמנהל הבכיר ימשיך לצבור וותק וזכויות למסלול פנסיה מוקדמת לפי השכר הקובע בהסכם הרלוונטי הקודם שהיה עימו, ככל שהיה הסכם כזה (תשלום הפנסיה המוקדמת עשוי להיות לתקופה מוגבלת בלבד בהתקיים תנאים מסוימים) ובלבד שהפרישה תהיה מגיל 55 ומעלה. במקרה של פרישה במסלול פיצויים, בגין שנות הוותק עד תום שנת 2016 עשוי המנהל להיות זכאי לעד 250% פיצויים על בסיס השכר הקובע לפי ההסכם הרלוונטי הקודם עימו ובגין שנות הוותק מ-2017 ואילך, 100% פיצויים על בסיס משכורתו האחרונה של המנהל. כפוף לשיקול דעת ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, לפי המלצת המנכ"ל וכפוף להוראות הדיון, ניתן לאשר למנהל הבכיר פיצויי פיטורין בגובה של עד 175% משכרו האחרון בגין כל שנות העסקתו.

על-אף האמור לעיל, מנהלים בכירים אשר היו כפופים ביום 12 באפריל 2016 להסכם קיבוצי והועברו מהסכם קיבוצי לחוזה אישי בכיר לאחר המועד האמור, יהיו בתנאים מסוימים זכאים להשתתף בתכניות פרישה של הבנק, ככל שתהיה באותו המועד או להיות זכאים לפיצויי פיטורים של 150% בגין התקופה בה היו כפופים להסכם קיבוצי ובהתאם לשכר האחרון שהיה רלוונטי לתקופה זו.

ד. עניינים נוספים

- במסגרת מדיניות התגמול נקבעו ההוראות בדבר הסדרי השבה של סכומי מענקי במקרים של תיקון דוחות כספיים (לפי חוק החברות) ובנסיבות חריגות (לפי הוראות הפיקוח על הבנקים), ובכלל זה, בין היתר, נקבע כי נזק בהיקף של 3% מההון העצמי ייחשב כ"נזק חריג" וכי בשים לב לחשיבות שרואה הבנק בציות להוראות הדיון, למדיניות הבנק ונהליו, בהתקיים הקריטריונים להשבה סכום ההשבה יהיה עד גובה מלוא המענק (למעט החלק שנוכה ושולם כמס לרשות המסים). כמו-כן הובהר, כי אין בהסדרי ההשבה הקבועים במדיניות התגמול כדי לגרוע מכל סעד אחר שעשוי לעמוד לבנק על-פי דין כלפי נושא משרה במקרה בו נגרם לבנק נזק.
- נקבעה מסגרת גבולות אחריות לרכישת פוליסת ביטוח המכסה אחריות של נושאי משרה, פוליסת ביטוח אחריות בקשר עם הנפקות של ניירות-ערך שיוצעו לציבור (פוליסה מסוג Public Offering of Securities insurance - POSI) וכן פוליסת ביטוח בגין אחריות נושאי משרה מסוג Run Off (כיסוי בגין פעילות עבר) בנסיבות של שינויים מבניים.

ה. ביום 21 במאי 2023 אישר הדירקטוריון הענקת מניות חסומות (ל-3 שנים מיום 1 בינואר 2023) למנכ"ל הבנק, חברי הנהלה, ומנהלים בכירים בבנק וכן מנהלים שפרשו מהבנק, בהיקף כולל של עד כ-0.03% מההון המונפק של הבנק (עד 423,800 מניות) וזאת במסגרת יישום תכניות התגמול והסכמי העסקה הקיימים, כחלק מרכיב התגמול הקבוע לשנת 2022 אשר הוכר בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2022 ולפי מתאר המניות הוקצו בחודש מאי 2023. במהלך הרבעון השני של שנת 2024 יוענקו למנכ"ל הבנק, חברי הנהלה ומנהלים בכירים מניות חסומות בהיקף של כ-0.03% מההון המונפק של הבנק כחלק מהתגמול בגין שנת 2023 אשר הוכר בדוחות אלה. כמו-כן, יוענקו אופציות אשר שוויין ההוגן מסתכם לסך של כ-50 מיליון ש"ח, כחלק מתכנית התגמול לשנים 2024-2026 (ראה לעיל).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 22 זכויות עובדים (המשך)

1. התחייבות בגין הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
פרישה מוקדמת ופיצויים		
7,208	7,267	סכום ההתחייבות
(3,651)	(3,804)	השווי ההוגן של נכסי התכנית
3,557	3,463	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק אי ניצול ימי מחלה		
326	337	סכום ההתחייבות
-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
326	337	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק יובל		
30	31	סכום ההתחייבות
-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
30	31	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה		
576	543	סכום ההתחייבות
-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
576	543	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך-הכל		
4,489	4,374	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*
(19)	(21)	* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 22 זכויות עובדים (המשך)

ז. תכנית הטבות לאחר פרישה

1. מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה, נטו**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
5,229	4,459	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
154	133	עלות שירות
86	152	עלות ריבית
(15)	-	הפקדות משתתפי התכנית
(588)	(68)	הפסד (רווח) אקטוארי
4	1	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(411)	(334)	הטבות ששולמו
4,459	4,343	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
4,242	4,066	מחויבות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

* כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.

** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תכנית. לפירוט נוסף, ראה [סעיף ד. להלן](#).

ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
4,459	4,343	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

פרישה מוקדמת ופיצויים

ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
1,841	1,647	הפסד אקטוארי נטו
1,841	1,647	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ד. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
8,110	8,147	מחויבות בגין הטבה חזויה
7,893	7,870	מחויבות בגין הטבה מצטברת
(3,651)	(3,804)	שווי הוגן של נכסי התכנית

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 22 זכויות עובדים (המשך)

ז. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

2. הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
163	154	133	עלות שירות
70	86	152	עלות ריבית
			הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
173	154	127	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
406	394	412	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
489	(588)	(68)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(173)	(154)	(127)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(2)	4	1	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
314	(738)	(194)	סך-הכל הוכר בהפסד (רווח) כולל אחר
406	394	412	סך עלות ההטבה נטו
720	(344)	218	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה ובהפסד (רווח) כולל אחר

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 22 זכויות עובדים (המשך)

ז. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

3. הנחות*

החישוב האקטוארי מבוסס בין היתר על הנחות שונות בדבר שיעור עלית שכר, שיעורי עזיבה לטווח קצר ולטווח ארוך של עובדים, שיעור עלית המדד ועוד. הנחות אלה מתבססות על ניסיון העבר על בסיס מחקרים שמבוצעים מעת לעת על-ידי האקטואר וציפיות ההנהלה.

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
1.71%	2.06%	שיעור היוון
0.5%-7.6%	1.1%-8.2%	שיעור גידול בתגמול ⁽¹⁾

(1) שיעור הגידול בתגמול מושפע ממספר תהליכים המביאים לגידול בעלות השכר. תהליכים אלה כוללים קידומים ושינויים בהגדרות תפקיד, ותק ודירוג.

שיעורי עזיבה משתנים לפי גיל ומגדר ומשקפים שיעור עזיבה משוקלל של כ-7.6% לשנה.

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
(0.19%)	1.71%	0.39%	1.81%	1.21%	1.83%	1.67%	2.05%
0.0%-7.6%	0.0%-7.6%	0.0%-7.6%	0.8%-7.9%	0.0%-7.6%	0.8%-8.2%	0.0%-7.6%	1.1%-8.2%

ב. השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר			
2022	2023	2022	2023
קיטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת	
במיליוני ש"ח			
407	381	(344)	(324)
(195)	(196)	200	201
(212)	(208)	248	242

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

ביאור 22 זכויות עובדים (המשך)

ז. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

4. נכסי תכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיו, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
3,461	3,596	התחייבות לפיצויים
(3,429)	(3,563)	יעודות לפיצויים
32	33	התחייבות נטו

יודגש, כי חשיפת ההתחייבות נטו של הבנק לשינויים בשווי היעודות משוקללת בהסתברות לפרישה במסלול פיצויים, אינה מהותית וזאת לאור העובדה שההסתברות לפרישה במסלול פיצויים מוגדלים נמוכה. היעודות לפיצויי פיטורין מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים. כ-22% מסך יתרות היעודה לפיצויי פיטורין מופקדות בקרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ (קג"מ). יתרת הסכומים מופקדים במספר רב של קופות-גמל לפיצויי פיטורין, והכל בהתאם לבחירת העובדים.

ח. תזרימי מזומנים

1. הפקדות

הפקדות בפועל		תחזית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	*2024
164	148	148

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2024.

2. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	
2024	399
2025	373
2026	356
2027	340
2028-2032	1,383
2033 ואילך	2,570
סך-הכל	5,421

ט. תכנית התייעלות

הבנק מבצע תכניות התייעלות מעת לעת במסגרתן בהתקיים מפגש רצונות, פורשים עובדים, העומדים בתנאים שנקבעו לתכנית, לפנסיה מוקדמת בתנאים מועדפים. הבנק מביא לידי ביטוי את העלויות הכרוכות בפרישת עובדים בהתאם לציפיות ההנהלה במסגרת ההנחות האקטואריות בקשר לפרישה מוקדמת.

ביאור 23 עסקות תשלום מבוסס מניות

במסגרת תכנית התגמול לחברי הנהלה ומנהלים בכירים עד לשנת 2023 (כולל), לכל מנהל מוענקות, מניות אשר תהינה חסומות למימוש למשך תקופה של 36 חודשים מתום השנה בגינה הוענקו. כמות המניות מחושבת על-ידי חלוקת השווי אשר נקבע בהתאם לדרגתו של המנהל במוצע שער הנעילה של מניית הבנק בבורסה ב-30 ימי המסחר אשר קדמו ליום פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק. במסגרת זו וכחלק מרכיב התגמול הקבוע לשנת 2023 אשר הוכר בדוחות כספיים אלה, יוענקו מניות חסומות (ל-3 שנים מיום 1 בינואר 2024) למנכ"ל הבנק, חברי הנהלה, מנהלים בכירים וכן מנהלים שפרשו מהבנק, בהיקף כולל של עד כ-0.03% מההון המונפק של הבנק (כ-400,000 מניות). המניות יוקצו לפי מתאר במהלך הרבעון השני של שנת 2024. במהלך שנת 2023 הוענקו 407,625 (351,161 בשנת 2022) מניות חסומות כאמור אשר שווין למועד הענקתן הסתכם לסך של כ-12 מיליון ש"ח בדומה לשנת 2022. לפרטים אודות תכנית להענקת אופציות למנהלים בכירים, חלף מניות חסומות, החל משנת 2024 ואילך, ראה [ביאור 22.ה.](#)

ביאור 24 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

א. הון המניות

31 בדצמבר			
2022	2023	2022	2023
מונפק ונפרע*		רשום	
הסכום בש"ח			
1,336,837,006	1,337,267,218	4,000,000,000	4,000,000,000

מניות רגילות, בנות 1 ש"ח ע.נ.

* ההון המונפק הינו לאחר הפחתת 109,893 מניות רגילות (31.12.22: 540,105 מניות רגילות) שנרכשו על-ידי הבנק, כפי שיפורט להלן. המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

ב. דיבידנד

חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק כפופה למבחנים ולמגבלות הקבועים בחוק החברות ובהוראות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין 331. מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה ושיעורה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בהוראות כל דין ובמגבלות על החלוקה ובשיקולים עסקיים, לרבות בהתחשב באסטרטגיית הבנק.

במאי 2023 הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך 803 מיליון ש"ח, שהיווה כ-40% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון הראשון 2023. באוגוסט 2023 הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך 769 מיליון ש"ח, שהיווה כ-40% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון השני 2023. ביום 12 בנובמבר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים הנחיה בדבר תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם לתקופה הקרובה על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי הימשכותה והיקף השפעתה על המשק. עובר לפרסום הדוחות הכספיים לשנת 2023 הודיע הפיקוח על הבנקים כי הנחיה זו תקפה למערכת הבנקאית גם לחלוקות בגין הרבעון הרביעי של 2023. בהתחשב בהנחיית הפיקוח על הבנקים האמורה, בנובמבר 2023 הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך 334 מיליון ש"ח, שהיווה כ-20% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון השלישי 2023 ובמועד אישור דוחות אלה, על חלוקת דיבידנד בסך 352 מיליון ש"ח, המהווה כ-20% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון הרביעי 2023, אשר ישולם ביום 8 באפריל 2024. בהחלטתו, בחן והתאים דירקטוריון הבנק, את שיעור החלוקה להנחיית הפיקוח וציין את יכולת הבנק להכריז פוטנציאלית על דיבידנד גבוה מהאמור לעיל, לאור עודפי ההון המשמעותיים הקיימים בבנק ומצבו הפיננסי האיתן אל מול דרישות ההון השונות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 24 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

מועד הכרזה	מועד תשלום	שיעור חלוקה*	דיבינד למניה באגרות	דיבינד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
07.03.2024	08.04.2024	20%	26.322	352.0
16.11.2023	06.12.2023	20%	24.976	334.0
14.08.2023	06.09.2023	40%	57.505	769.0
22.05.2023	14.06.2023	40%	60.048	803.0
08.03.2023	30.03.2023	30%	39.272	525.0
22.11.2022	11.12.2022	30%	40.095	536.0
14.08.2022	07.09.2022	30%	30.146	403.0

* מרווחי הרבעון שקדם למועד החלוקה.

ג. הלימות הון בנתוני המאוחד

31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
46,745	52,641	הון עצמי רובד 1
46,745	52,641	הון רובד 1
14,349	13,338	הון רובד 2
61,094	65,979	סך-הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
386,550	403,897	סיכון אשראי
4,007	4,245	סיכונים שוק
25,020	29,710	סיכון תפעולי
415,577	437,852	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים		
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
11.25%	12.02%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
11.25%	12.02%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.70%	15.07%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.23%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
13.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 וכוללים התאמות בגין הוראות רגולטוריות כדלקמן:

- הקלה בגין תכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכות בקיטון עתידי נוסף של כ-0.02% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2023 (0.04% ליום 31 בדצמבר 2022).
 - השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.04% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2023 (0.08% ליום 31 בדצמבר 2022).
 - הקלה בגין יישום חוזר בנק ישראל בדבר שקלול הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע, אשר נפרסה בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 30 בספטמבר 2022 עד ליום 30 ביוני 2023, השפעת ההקלה ליום 31 בדצמבר 2022 הייתה 0.04%.
- (2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הינם 10.0%-13.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת שעה.

ביאור 24 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
במיליוני ש"ח		
הון עצמי רובד 1		
46,503	52,430	סך ההון
(1)	-	הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1
46,502	52,430	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים התאמות פיקוחיות וניכויים:
(4)	(3)	מסים נדחים לקבל
(168)	(39)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1*
(172)	(42)	סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תכניות ההתייעלות ולפני התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1
141	70	סך התאמות בגין תכניות ההתייעלות - הון עצמי רובד 1**
274	183	סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1***
46,745	52,641	סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
46,745	52,641	סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 2		
9,517	8,269	הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים
4,832	5,069	הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
14,349	13,338	סך-הכל הון רובד 2
61,094	65,979	סך-הכל הון כולל

* היתרה ליום 31 בדצמבר 2022 כוללת סך של 123 מיליוני ש"ח הנובע מניכוי קו אשראי לבנק פוזיטיף בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים. לפרטים נוספים ראה [סעיף ט. להלן](#).

** התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף ח. להלן](#)) נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

*** התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ה. השפעת התאמות בגין תכניות ההתייעלות, הפסדי אשראי צפויים והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
באחוזים		
יחס ההון לרכיבי סיכון		
11.09%	11.96%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת התאמות
0.04%	0.02%	השפעת התאמות בגין תכניות ההתייעלות*
0.08%	0.04%	השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים**
0.04%	0.00%	השפעת התאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע
11.25%	12.02%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

* התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף ח. להלן](#)) נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

** התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ביאור 24 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

א. רכיבי הון ונכסי סיכון הנתונים לתגודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רוברד 1 ליום 31 בדצמבר 2023:

השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח בהון עצמי רוברד 1	השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון	באחוזים
(0.02%)	(0.03%)	יחס הון עצמי רוברד 1

א. יעד הלימות ההון ואופן ניהול ותכנון ההון

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רוברד 1 מזערי בשיעור של 10.0% וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחס הון עצמי רוברד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 בדצמבר 2023, הינם 10.23% ו-13.50%, בהתאמה.

יעד הון עצמי רוברד 1 שנקבע על-ידי הבנק מביא בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק, לרבות תוצאות מבחני הקיצון הפנימיים שערך הבנק, ואת תוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים לגבי מאפייני הסיכון הפרטניים של הבנק במסגרת תהליך הסקירה הפיקוחי האחרון שבוצע ומבחני הקיצון האחרונים שבוצעו.

לצורך עמידה ביעד הלימות ההון וניהול אפקטיבי של ההון מבוצע תכנון הון בבנק בהתבסס על תכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון ויחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקטת פעולות נדרשות לצורך עמידה ביעדי הון שנקבעו. כחלק מקביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק כמפורט להלן, מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימות תכניות הערכות לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור.

על יסוד תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק ותוצאות הדיונים הפנימיים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים (כמפורט לעיל), הגדיר דירקטוריון הבנק יעד פנימי של יחס הון עצמי רוברד 1 בשיעור שלא יפחת מ-10.5%.

ה. התייעלות תפעולית

במסגרת חוזרי הפיקוח על הבנקים ניתנו הקלות לבנקים שיבצעו התייעלות בכח אדם והתייעלות בתחום הנדל"ן. היקף תכנית התייעלות בכח אדם משנת 2020 בגינה חלות ההקלות הינו בסך של 352 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס. השפעת התכניות האמורות נזקפה להון, ולצרכי חישוב יחס הון ויחס מינוף מופחתת מההון הפיקוחי על פני 5 שנים, ממועד תחילת היישום של כל תכנית. יתרת השפעת ההקלות בגין תכניות התייעלות על יחס הון עצמי רוברד 1 מוערכת בכ-0.02% ליום 31 בדצמבר 2023.

ט. שלוחת הבנק בתורכיה

קבוצת הבנק החזיקה עד לחודש ספטמבר 2023 ב-100% מהון המניות של בנק פוזיטיב בתורכיה שעוסק בתחום הבנקאות העסקית. ביום 30 במרץ 2023 התקשר הבנק בהסכם למכירת החזקתו בבנק פוזיטיב בתמורה שעיקרה פירעון אשראי שהועמד לבנק פוזיטיב במועד ההשלמה של העסקה.

ביום 13 בספטמבר 2023 הושלמה העסקה והחזקות הבנק בבנק פוזיטיב הועברו לרוכש בתמורה לפירעון האשראי שהועמד לבנק פוזיטיב. הבנק לא רשם רווח או הפסד כתוצאה מהשלמת העסקה. השפעת השלמת העסקה על יחס הון עצמי רוברד 1 של הבנק מסתכמת בגידול בסך 0.05%.

י. כתבי התחייבות עם מנגנון לספיגת הפסדים

בחודש אפריל 2023, בוצע פדיון מוקדם מלא של כתבי התחייבות נדחים (סדרה יח') בהיקף של כ-1.2 מיליארד ש"ח. בחודש דצמבר 2023, ביצע הבנק פדיון מוקדם מלא של כתבי התחייבות נדחים (סדרה ח') בהיקף של כ-0.8 מיליארד ש"ח.

ביאור 24 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

יג. יחס כיסוי הנזילות (LCR)

הבנק מחשב את יחס הנזילות "סולו" ובמאחד מדי יום, בחלוקה לשקלים ומטבע-חוץ, ועוקב אחר היחס בחברות הבנות (אשר נדרשות לעמוד במגבלות נזילות פנימיות המותאמות לאופי פעילותן). היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון המדווח הינו 64.

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023	
באחוזים		
א. בנתוני המאוחד		
122%	129%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק		
121%	128%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

יד. יחס מימון יציב נטו (NSFR)

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על-ידי התאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות.

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 בדצמבר 2023	
באחוזים		
בנתוני המאוחד		
130%	128%	יחס מימון יציב נטו
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 25 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התקשרות חוץ-מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגבייה⁽¹⁾ לסוף השנה

31 בדצמבר		
2022	2023	
		יתרת האשראי מפיקדונות לפי מידת גבייה ⁽²⁾
10	8	מטבע ישראלי לא-צמוד
903	872	מטבע ישראלי צמוד מדד
145	-	מטבע-חוץ
1,058	880	סך-הכל

(1) אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלת גבייה (במקום מרווח).
 (2) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בניגום בסך 297 מיליון ש"ח, (2022: 272 מיליון ש"ח), לא נכללו בטבלה זו.

תזרימים בגין עמלת גבייה ומירווחי ריבית בגין הפעילות במידת גבייה⁽¹⁾

31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023							עד שנה	
	סך-הכל	מעל 20 שנים	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל שנה		
									במגזר הצמוד למדד⁽²⁾
20	18	1	4	4	2	4	3	תזרימים חוזיים עתידיים	
								תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים	
15	13	-	1	3	2	4	3	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ⁽³⁾	
14	12	-	1	2	2	4	3		

מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות:

31 בדצמבר		
2022	2023	
47	61	הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגבייה
38	32	הלוואות עומדות

(1) אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלת גבייה (במקום מרווח).
 (2) כולל מגזר מטבע-חוץ.
 (3) ההיוון בוצע לפי שיעור 1.57% (2022: לפי שיעור 1.04%).

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר		
2022	2023	
1,424	1,364	1. התחייבות לרכישת ניירות-ערך
996	774	2. הקמה של בניינים וציוד ורכישתם

ביאור 25 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

3. כל הדירקטורים ונושאי המשרה המכהנים בבנק (וכן דירקטורים ונושאי משרה שכיהנו בעבר) מחזיקים בכתבי שיפוי לפיהם מתחייב הבנק לשפות את נושאי המשרה, בין היתר, בגין חבות כספית שתוטל עליהם בקשר עם אירועים שפורטו (עד לסכום שיפוי במצטבר לכל נושאי המשרה של 25% מההון המיוחס לבעלי המניות של הבנק על-פי דוחותיו הכספיים האחרונים הידועים לפני תשלום השיפוי בפועל) וכן לשפות בגין הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחה עורך-דין, בהליכים שונים (לרבות הליכים מנהליים), והכל כמפורט בכתב השיפוי ובהתאם להוראותיו. בחודש נובמבר 2023 אישרה האסיפה הכללית הענקת כתבי שיפוי מעודכנים לדירקטורים ונושאי המשרה המכהנים וכן אלה שיכהנו מעת לעת וכתבי שיפוי מעודכנים הוצאו לכל הדירקטורים ונושאי המשרה המכהנים. התיקונים העיקריים בנוסח כתב השיפוי כוללים עדכונים ברשימת האירועים אשר לדעת הדירקטוריון הינם צפויים לאור פעילות הבנק בפועל בעת מתן ההתחייבות לשיפוי והמפורטים בתוספת לכתב השיפוי. זאת, בין היתר, בהתחשב בשינויים בחקיקה ובפעילות הבנק; כמו-כן, הורחבו ההגדרות וההתייחסות לשיפוי בגין הליכי אכיפה מנהליים והמוטר על-פי הדין ולהליכי אכיפה/בירור מנהליים אחרים אשר על-פי הדין ניתן להעניק שיפוי בגין הוצאות או תשלומים הקשורים אליהם. התחייבות הבנק לפי כתבי השיפוי תחול גם ביחס לאירועים שאירעו טרם הענקתו וחיידוש תוקפו. כתבי השיפוי בנוסחם טרם העדכון האמור אושרו על-ידי האסיפה הכללית של הבנק בחודש ינואר 2012 ובחודש פברואר 2016. בשנת 2023 נשא הבנק בעלויות התדיינות של נושאי משרה בעבר ובהווה בהליכים שונים (שכר טרחה עורך-דין בקשר עם הליכים נגזרים (לרבות בקשר עם פרשת המס ופרשת פיפ"א, ראה [ביאור 25.ה](#). להלן)) בסכומים זניחים. לעתים מתחייב הבנק באישור הדירקטוריון לשפות עובדים מסוימים שאינם נושאי משרה בבנק בנסיבות מיוחדות (כגון בקשר עם כהונתם כדירקטורים בחברה מוחזקת של הבנק או בקשר עם תפקידם בבנק). כתבי שיפוי כאלה מוגבלים לעתים לתקרת שיפוי (בנפרד מתקרת השיפוי של נושאי המשרה כאמור) של עד 10% מההון העצמי של הבנק. כתבי שיפוי כאלה מוחזקים על-ידי מספר עובדים ובעלי תפקידים בהווה ובעבר.

4. הבנק התחייב לשפות חברות בנות מסוימות לכל התחייבויותיהן לצורך קיום מגבלות הוראת ניהול בנקאי תקין (יחס הון לרכיבי סיכון ומגבלות חבות לווה בודד ואנשים קשורים) ולצורך קבלת פטור מיישום הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון". השיפוי יפקע מאליו, ללא צורך בפעולה כלשהי של מי מן הצדדים במועד בו הבנק יחדל להחזיק, בין בעצמו ובין באמצעות חברות שבבעלותו המלאה, בכל אמצעי השליטה בחברה.

5. התחייבויות לשיפוי בקשר עם הנפקת ניירות-ערך בקבוצת הבנק: (1) הפועלים הנפקות בע"מ ("הפועלים הנפקות"), שהיתה חברה בת בבעלות מלאה אשר מוזגה לבנק בחודש ספטמבר 2023, קיבלה במהלך השנים מאז 1988 החלטות לאשר מתן שיפוי בגין תשלומים, אשר על פיהם פורסמו דוחות הצעת מדף, להנפקת אגרות-חוב, כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון נדחים שהנפיקה במהלך שנים אלו לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים וכן ליועצים המשפטיים של ההנפקות, בגין חבות כספית שתוטל עליהם בתוקף היותם נושאי משרה בחברה ו/או בתוקף מתן השירותים על ידיהם לחברה, כמפורט בתשלומים שפורסמו בגין ההנפקות. תקרת השיפוי נקבעה לכל מקבלי השיפוי במצטבר בסכום מרבי שלא יעלה על 10% מסכום המסגרת הכולל שנקבע להנפקה על-פי התשלומים ודוחות הצעת המדף. הבנק היה ערב לשיפוי הדירקטורים ונושאי המשרה; (2) הבנק (ובעבר גם הפועלים הנפקות) התחייב ומתחייב מעת לעת להעניק שיפוי לנאמנים של תעודות ההתחייבות המונפקות על ידם, במסגרת שטרי הנאמנות הרלוונטיים; (3) במסגרת דוח הצעת המדף לרישום למסחר של אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר פורסם על-ידי הפועלים הנפקות ביום 4 ביוני, 2018 ("דוח הצעת המדף"), התחייבה הפועלים הנפקות להעניק לחתם המתמחר, אי.בי.אי. - ניהול וחיתום בע"מ (לשעבר "פועלים אי.בי.אי. - ניהול וחיתום בע"מ") (צד קשור) שיפוי בשל חבות כספית שתוטל עליו לטובת אדם אחר על-פי פסק דין, מחמת שהיה בדוח הצעת המדף או בתשלומי המדף פרט מטעה, וכן בגין הוצאות התדיינות סבירות. סכום השיפוי הכולל לא יעלה על שווי ניירות הערך שנרשמו למסחר על-פי דוח הצעת המדף במועד רישומם צמוד למדד; (4) במסגרת הנפקה פרטית בינלאומית מחודש אוקטובר 2021 למשקיעים מוסדיים (לרבות אמריקאים) של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדי קרן על-ידי המרה כפויה למניות רגילות של הבנק, התחייב הבנק לשפות את החתמים וצדדים הקשורים להם בגין נזקים, תביעות והפסדים אם יגרמו להם ביחס לפרטים מהותיים לא נכונים אשר נכללו במסמכי ההנפקה או ביחס להשמטה של פרטים כאמור.

6. כחבר הבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בע"מ ("הבורסה"), כחבר מסלקת הבורסה, וכחבר מסלקת מעו"ף של הבורסה, מחויב הבנק, הן כלפי מסלקת הבורסה, בגין עסקות שבוצעו באמצעותה (עבור עצמו ועבור לקוחותיו), והן כלפי מסלקת מעו"ף בגין עסקות באופציות ובחוזים עתידיים הנסלקות באמצעותה. כמו-כן, אחראי הבנק לחלקו בקרן הסיכונים של כל אחת מבין מסלקת הבורסה ומסלקת מעו"ף, שהוקמו במטרה להבטיח את התחייבויות חברי כל אחת מהמסלקות בגין פעילותם בהן. חלקו של כל חבר בכל אחת מקרנות הסיכונים כאמור נקבע בתקנון ו/או בחוקי העזר של המסלקה הרלוונטית. הבנק מעמיד בטוחות לטובת קרן הסיכונים של מסלקת הבורסה, לטובת מסלקת מעו"ף ולטובת קרן הסיכונים שלה, בסכומים שיבטיחו את חבותו האפשרית בגין חלקו בכל אחת מקרנות הסיכונים כאמור וסכומים נוספים הנגזרים מהיקפי פעילותו (עבור עצמו ועבור לקוחותיו). סכומי הבטוחות והרכבו, במזומן ובאגרות-חוב, מפורטים בביאור 26.ג. להלן.

7.א. ברבעון הרביעי של 2018 הושלמה עסקה למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ, בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג ל-Banque Safra Sarasin (Luxembourg) SA-I Bank J. Safra Sarasin AG (ביחד, "ספרא סאראסין"). במסגרת העסקה הוסכם על הסדרי שיפוי, לפיהם, בין היתר, הפועלים שוויץ ישפה את ספרא סאראסין בגין תשלומים והוצאות של הרוכש בקשר עם הליכים משפטיים וחקירות של רשויות ממשלתיות, הנובעים מאירועים טרם השלמת העסקה. הבנק ערב להתחייבויות הפועלים שוויץ כלפי הרוכש, תוקף ההתחייבויות הינו דצמבר 2028.

ב. בחודש יוני 2019 נחתם הסכם בין הפועלים שוויץ ל-Hyposwiss Private Bank Geneva SA למכירת תיק הלקוחות שנותרו בסניפי שוויץ ולוקסמבורג. המכירה התבצעה במספר פעימות. בהתאם למתווה העסקה שילם הבנק לרוכש עבור העברה זו. במסגרת העסקה הוסכם על הסדרי שיפוי, לפיהם, בין היתר, הפועלים שוויץ ישפה את Hyposwiss Private Bank Geneva SA לרבות בגין תשלומים והוצאות של הרוכש בקשר עם הליכים משפטיים וחקירות של רשויות ממשלתיות, בסך של עד 50 מיליון פר"ש, הנובעים מאירועים טרם השלמת העסקה. הבנק ערב להתחייבויות הפועלים שוויץ כלפי הרוכש, תוקף ההתחייבויות הינו יוני 2025.

ביאור 25 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- 8.** הבנק וחברות בנות נהגים לתת, מעת לעת, בתנאים ובנסיבות מקובלים ובמהלך העסקים הרגיל, כתבי שיפוי מוגבלים בסכום ובתקופה ושאינם מוגבלים בסכום ובתקופה, לרבות במסגרת עסקות למכירת החזקות בחברות בקבוצה, התקשרויות עם ספקים וכד'.
- 9.** ביום 21 ביוני 2021 התקשר הבנק (באמצעות חברה בת בבעלות מלאה) עם חברות ויתניה בע"מ ("היזם") ונכסי ד.מ.ר. (1995) בע"מ (יחד - "המוכרות") בהסכם מכר לפיו ירכוש הבנק נכס שיוקם בתל-אביב, הכולל מגדל עם שטחי משרדים (ברמת מעטפת, לפני עבודות גמר והתאמה לצרכי הבנק) בהיקף של כ-60 אלף מ"ר, שטחי שירות, שטחים טכניים ואחרים נוספים וכן מעל 1,100 חניות, וזאת בתמורה לכ-970 מיליון ש"ח, שתשולם בהתאם לאבני דרך לאורך תקופת הפרויקט ("בניין המטה המרכזי"). במסגרת החוזה לבנק הייתה אופציה לרכישת שטחים נוספים במתחם (ברמת מעטפת) של כ-6,000 מ"ר שמומשה באוקטובר 2022 תמורת כ-80 מיליון ש"ח. מועד סיום ההקמה מתוכנן במהלך החציון הראשון לשנת 2026. בניין המטה המרכזי הנרכש ישמש את הבנק ועובדיו ובכוונת הבנק לרכז בו את יחידות ההנהלה הראשית של הבנק.
- 10.** הבנק עושה שימוש בפוליסות ביטוח מקרקעין המבטיחות את הבנק מהפסדי אשראי בגין תיק הלוואות, אשר הועמדו ללקוחות החטיבה העסקית של הבנק והמבטוחות בשעבוד קרקע, פוליסות ביטוח ערבויות חוק מכר ("עח"מ") המבטיחות את הבנק מהפסדים בגין ערבויות חוק מכר המונפקות במסגרת פרויקטי נדל"ן של לקוחות החטיבה העסקית המלווים על-ידי הבנק, וכן, פוליסות ביטוח להלוואות לדיור (המובטחות במשכנתאות) המבטיחות את הבנק מהפסדים בגין הלוואות אלו אשר הועמדו ללקוחות החטיבה הקמעונאית. כלל הפוליסות מאפשרות את הפחתת נכסי הסיכון בשל העברת חלק מסיכויי האשראי בתחומים אלה למבטחים. הסכומים המבטחים בפוליסות האמורות הסתכמו בכ-37.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לסך של כ-45.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.
- 11.** בחודש אוגוסט 2022 חתמו הבנק, כרטיסי אשראי לישראל ("כאל"), אלקטרה קמעונאות בע"מ (חברה בת של אלקטרה מוצרי צריכה (1970) בע"מ) ("אלקטרה") על הסכם לשיתוף פעולה משולש בין אלקטרה, כאל, הבנק, ותאגידים בשליטתם, בקשר עם מועדון לקוחות מבוסס כרטיס אשראי חוץ בנקאי שיונפק על-ידי כאל. הפניה להנפקת כרטיסי אשראי תתבצע, בין היתר, באמצעות לינק ייעודי באפליקציית bit, אשר לחיצה עליו תפנה את הלקוחות להנפקת הכרטיס על-ידי כאל, וכן יוצג באפליקציית bit, ללקוחות המועדון, מידע בקשר עם כרטיסי המועדון. אלקטרה (באמצעות תאגיד בשליטתה) תהא אחראית לניהול המועדון ותציע הצעות ערך ברכישה ברשתות קמעונאיות של קבוצת אלקטרה. בחודש אפריל 2023 התקבל אישור רשות התחרות לפיו ניתן למזג את מועדוני הצרכנות של ביט-כאל ושל אלקטרה, וכן ניתן פטור בתנאים מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסכם (לרבות תנאי שמורה על הצדדים לוודא שעיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות ואין בו כדי להגביל או לפגוע משמעותית בתחרות). הפטור ניתן לתקופה של 12 שנים אך הממונה על התחרות רשאית לסיים את תוקפו במועד שתקבע. בהמשך לדיונים מול רשות התחרות ולתנאים שנקבעו בפטור, לרבות בנוגע לאשראי, ניהלו הצדדים משא ומתן לעדכון חלק מההסכמות המסחריות שבהסכם. בחודש אוגוסט 2023 התקיימו התנאים המתלים הנוספים, העסקה הושלמה תוך שהוכנסו בהסכם עדכונים לחלק מההסכמות המסחריות לרבות בנוגע לתשלומים מכאל ולהתחשבות בין הצדדים בגין הוצאות. במהלך הרבעון השלישי 2023 הושקה פעילות המועדון (מועדון Carrefour).

ג. התקשרויות עם חברות כרטיסי אשראי

ביום 22 בנובמבר 2022 חתם הבנק עם ישראלכרט על הסכם חדש לתקופה של 8 שנים החל מיום 1 באפריל 2022 להנפקה משותפת ולתפעול הנפקה של כרטיסי אשראי בנקאים (מסוג מסטרקארד וויזה) כרטיסי דביט, וכרטיסים נטענים ללקוחות הבנק. ההסכם כולל, בין היתר, מנגנון ההתחשבות בין הצדדים בקשר עם מחזורי הפעילות בכרטיסים האמורים (והתלוי, בין היתר, בהיקפי מחזורים אלו), הסדרים כספיים בגין תפעול והנפקת הכרטיסים, זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים וכמו-כן הסכמות בתחומי התפעול והממשק שבין הצדדים. ביום 19 במרץ 2023 הבנק ופרימיום אקספרס (חברה בת בבעלות מלאה של ישראלכרט) חתמו על הסכם מפורט ביחס להנפקה ותפעול הנפקה של כרטיסי American Express. ההסכם בתוקף החל מיום 1 באפריל 2022 ולמשך 8 שנים.

לבנק קיימות התקשרויות חוזיות גם עם המתפעלות כאל (כרטיסי אשראי לישראל) ו-MAX, והוא מנפיק את כרטיסיו באמצעות 3 המתפעלות הפעילות בישראל (כאל, מקס וקבוצת ישראלכרט (הכוללת כאמור גם את פרימיום אקספרס)).

בהתאם לחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 ("החוק להגברת התחרות"), החל מחודש פברואר 2019 הבנק מחויב לתפעל הנפקה של כרטיסי אשראי חדשים המונפקים ללקוחות הבנק, באמצעות שני מתפעלי הנפקה, לכל הפחות, כאשר חלקו של מתפעל הנפקה כלשהו לא יעלה על 52% מהכרטיסים החדשים שיונפקו על-ידי הבנק. מגבלה חוקית זו הייתה אמורה לפקוע בחודש מרץ 2023 אולם הוארכה בתקנות עד ליום 31 לינואר 2028.

ביאור 25 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות.

לדעת הנהלת הבנק, בין היתר בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible) (ולכן לא קיימת בגיני הפרשה), מסתכם ליום 31 בדצמבר 2023 בכ-1,038 מיליוני ש"ח.

א. להלן פירוט התביעות המהותיות, לרבות בקשות לאישור כתביעות ייצוגיות, אשר לדעת הנהלת הבנק, בין היתר בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות אלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין כל ההפסדים הצפויים (PROBABLE) הנובעים מתביעות אלה:

1. כנגד קבוצת הבנק מתנהלות שתי תביעות, כשחלק הארי של הסכומים הנתבעים בהן מצוי בחפיפה: התביעה האחת היא מחודש אוגוסט 2010 כנגד הפועלים שוויץ (ונגד בנקים נוספים) על-ידי המפרק של Fairfield Sentry Ltd ("קרן פיירפילד"), שהשקיעה בשעתו את רוב נכסיה בקרנות מאדוף (Bernard L Madoff Investment Services LLC). בתביעה, נדרשים הנתבעים להשיב פדיונות שנמשכו מקרן פיירפילד לפני שזו נכנסה לחדלות פירעון. סכום התביעה נגד הפועלים שוויץ עומד, נכון להיום, על סך כ-31 מיליון דולר. התביעה מתנהלת בפני ה-US Bankruptcy Court of the Southern District of New York, וערעורים תלויים ועומדים בפני ערכאות הערעור. התביעה האחרת הוגשה כנגד הבנק והפועלים שוויץ בחודש מרץ 2012 על-ידי המפרק של Bernard L Madoff Investment Services LLC, על סך של כ-22 מיליון דולר, אף היא בדרישה להשיב פדיונות לפני שנכנסה לחדלות פירעון. התביעה מתנהלת בפני ה-US Bankruptcy Court of the Southern District of New York. בחודש ספטמבר 2022 נדחתה בקשת סילוק של תביעה זו שהוגשה על-ידי הבנק והפועלים שוויץ.

2. ביום 24 ביוני 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק. סכום התביעה הנקוב בכתב התביעה הינו כ-500 מיליון ש"ח. עניינה של הבקשה בטענה, כי לקוחות הבנק אשר היו או הינם זכאים לחסות תחת הגדרת "עסק קטן", כקבוע בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, שילמו עמלות שלא בהתאם לתעריפון החל על עסק קטן, ומבלי שהבנק יידע לקוחות אלו כי קיימת האפשרות לסווגם כעסק קטן. הליך גישור בין הצדדים לא צלח. בקשה לאיחוד הדיון עם בקשות אישור דומות שהוגשו נגד בנקים אחרים, אושרה. ביום 22 באוגוסט 2022 התקבלה עמדת מאסדר בתיק לפיה על הבנק לגלות מיוזמתו ללקוחות את זכאותם להחלת תעריפון עסק קטן. הצדדים הודיעו לבית משפט כי הסכימו לפנות להליך גישור.

3. ביום 17 במאי 2020 הוגש כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית לבית המשפט המחוזי בתל-אביב נגד הבנק ושני בנקים נוספים ("בקשת האישור"). בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנק מעביר מידע אישי של לקוחותיו תוך הפרת הפרטיות והסודיות הבנקאית, באמצעות השימוש שהוא עושה בכלי פרסום מקוונים (כגון גוגל ופייסבוק) וכן באמצעות שירותים מקוונים, העורכים עיבוד מידע בענן, בהם מסתייע הבנק למתן השירותים ללקוחותיו. הטענות נגד הבנק מתייחסות לפלטפורמות הדיגיטליות: אתר הבנק, אפליקציה לניהול חשבון ואפליקציית bit. כן נטען כי במדיניות הגנת הפרטיות ותנאי השימוש שפורסמו בפלטפורמות אלה, נכללו תניות מקפחות בחוזה אחיד. הבקשה אינה נוקבת בסכום נזק קבוצתי. סכום התביעה האישי העמד על סך של 1,000 ש"ח. ביום 27 בספטמבר 2023 הורה בית המשפט למפקח על הבנקים ליתן עמדתו בנוגע לסוגיות שבמחלוקת. ביום 22 בינואר 2024 מסר הפיקוח על הבנקים שהוא לא מוצא לנכון בשלב זה להגיש עמדה, כיוון שלהבנתו הסוגיות בהליך הן סוגיות מורכבות המעוררות שאלות החורגות מגדר דיני בנקאות.

4. ביום 21 במאי 2020 התקבל כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשו לבית המשפט המחוזי מרכז נגד הבנק בקשר עם פיקדונות ללא תנועה כהגדרתם בפקודת הבנקאות. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנק הפר את חובות האיתור והדיווח לבעלי החשבונות ביחס לחשבונות אלה, גבה עמלות והתעשר שלא כדין. בין היתר נטען כי על הבנק לשלם את סכומי הפיקדונות בערכם הריאלי ובתוספת העמלות שנגבו. התביעה אינה נוקבת בסכום נזק קבוצתי. התיק עבר להליך גישור שעודנו מתנהל.

5. ביום 9 בדצמבר 2020 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תביעה כייצוגית שהוגשו נגד 7 בנקים, בכללם הבנק, לבית המשפט המחוזי בירושלים. בבקשה נטען, בין היתר, להפרה של הבנק את הוראות חוק נתוני אשראי תשע"ו-2016 ותקנות מכוחו, בשל הגשת דיווחים למאגר נתוני האשראי על קיומם של הליכים משפטיים כנגד לקוחות בניגוד לדיון ובאופן שפגע ביכולתם של הלקוחות לקבל אשראי, בפרטיותם ובשמם הטוב. הבקשה אינה נוקבת בסכום נזק קבוצתי. לאחר הליך הגישור, הצדדים הגישו לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה, אשר אושר ביום 9 במרץ 2023 בפסק דין על-ידי בית המשפט. בהתאם להסכם הפשרה, ישלם הבנק (כמו גם כל אחד מהבנקים האחרים) סכום של 100,000 ש"ח למבקש ובא כוחו ויתוקן אופן דיווח הבנק למאגר נתוני האשראי. הסכם הפשרה יהווה מעשה בית דין להליכים ייצוגיים הנוגעים לסוגיות אשר נידונו בגדרי ההליך.

6. בחודש יולי 2022 נודע לבנק שכתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו נגד ישראלכרט בע"מ ("ישראלכרט") ונושאי משרה שלה וכן כנגד הבנק. בבקשה נטען נגד הבנק, כי הבנק הפר את חובת הגילוי במסגרת התשקיף להצעת מכר מניות ישראלכרט (משנת 2019) בנוגע להסכם הנפקה ותפעול הנפקת כרטיסי אשראי בין ישראלכרט לבנק, וזאת בנוגע לתיאור תקופת ההסכם והאפשרות שיערכו בו שינויים. למבקש קיימות טענות גם כנגד דיווחיה של ישראלכרט המאחרים לתשקיף, שאינן מופנות לבנק. נטען כי הנזק הקבוצתי, על-בסיס חוות דעת מומחה, מסתכם בכ-396 מיליון ש"ח. בהתאם להחלטת בית המשפט הגיש המבקש בחודש אוקטובר 2022 בקשה מתוקנת לאישור התובענה כייצוגית, במסגרתה בין היתר התווספו טענות לזליגת מידע על המשא ומתן בין ישראלכרט לבנק טרם שפורסם דיווח בעניין, מנכ"ל ישראלכרט המכהן נוסף כמשיב בבקשה ותוקן סכום הנזק הקבוצתי הנטען לכ-583 מיליון ש"ח.

ביאור 25 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים (המשך)

7. ביום 9 בפברואר 2022 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשו לבית המשפט המחוזי בירושלים על-ידי המועצה הישראלית לצרכנות כנגד הבנק, תשעה בנקים נוספים ושתי חברות פרטיות המפעילות בעצמן ו/או באמצעות זיכיון מכשירים אוטומטיים חוץ בנקאיים למשיכת מזומן. בבקשה נטען, בין היתר, כי משיכת כספים במכשירים אוטומטיים חוץ בנקאיים/פרטיים משיתה על הלקוחות חיוב כפול - תשלום שמשלם הלקוח לחברה הפרטית ותשלום עמלת פעולה בערוץ ישיר, וזאת מבלי שניתן על כך גילוי כדיון. סכום הנזק הקבוצתי הוערך בסך כולל של 458 מיליון ש"ח כנגד כל הנתבעים. בחודשים פברואר ויוני 2023 הוגשו עמדות המפקח על הבנקים, לפיהן בנק מנפיק רשאי לגבות עמלת ערוץ ישיר בגין משיכה במכשיר אוטומטי חוץ בנקאי, גם אם במכשיר הפרטי לא הוצג ללקוח שיעור העמלה המדויק שאותו יגבה הבנק.

ב. בנוסף, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות (לרבות בקשות לאישור תובענות כייצוגיות) מהותיות שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן, כדלקמן:

1. ביום 4 ביוני 2023 הוגשו נגד הבנק כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית לבית משפט המחוזי בתל-אביב. בבקשה נטען, כי הבנק אינו משלם ריבית על יתרות זכות בחשבונות עו"ש בבנק, על דרך מתן ריבית ישירה, או על דרך הפעלת פיקדונות/מנגנונים אוטומטיים המאפשרים העברה "אוטומטית" של יתרות זכות בחשבון העו"ש לפיקדון יומי צובר ריבית. כן נטען, כי הבנק אינו מגלה ללקוחותיו את דבר קיומם של פיקדונות כאלה, וכתוצאה מכך הלקוחות אינם מקבלים ריבית על יתרות זכות בחשבון העו"ש, וכי בכך הבנק מפר הוראות דין שונות, חובות גילוי ומתעשר שלא כדיון. הסעד המבוקש בבקשה הוא פיצוי הנאמד בשלב זה על-ידי המבקש בסך של מעל 1 מיליארד ש"ח וצוויו עשה. למיטב ידיעת הבנק, הוגשה בקשה להכרה בתובענה כייצוגית בנושא דומה נגד בנקים אחרים.

2. ביום 12 ביוני 2023 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשו נגד הבנק לבית משפט המחוזי מרכז-לוד. בבקשה נטען, כי הבנק מפחית את הריבית (או לא מעלה אותה כפי הצורך) לאחר ההפקדה או במהלך חידוש של פיקדונות מסוגים שונים (לרבות פיקדונות הצמודים לריבית הפריים או לעוגן חיצוני אחר); כי הבנק אינו מודיע על כך ללקוחותיו כנדרש, וכי בכך הבנק מפר הסכם ומעלה רוחויו שלא כדיון. הסעד המבוקש הוא פיצוי הנאמד על-ידי המבקש בסך מעל 300 מיליון ש"ח וצוויו עשה.

3. ביום 25 ביוני 2023 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשו נגד הבנק וארבעה בנקים נוספים לבית המשפט המחוזי בתל-אביב. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים מעדכנים את ריבית החובה באשראי הצמוד לריבית הפריים, במלוא שיעור ההעלאה של ריבית בנק ישראל, ללא שיקול דעת ובאופן פסול, בין היתר, מאחר שהבנקים אינם מעלים באותו שיעור את ריבית הזכות המשולמת על ידם בגין המקורות המשמשים אותם למימון האשראי (פיקדונות וכד'). הסעד הכספי הכולל המוערך על-ידי המבקש נגד כל הבנקים, נכון למועד הגשת התביעה, הוא 5.8 מיליארד ש"ח, וכנגד הבנק הוא מוערך על-ידי המבקש בסך של 1.5 מיליארד ש"ח.

4. ביום 23 ביולי 2023 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשו נגד הבנק וארבעה בנקים נוספים לבית משפט המחוזי מרכז. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים לא מגלים ללקוח המפקיד בפיקדון באמצעות האינטרנט, באפליקציה, או באמצעי רחוק אחר, כי הריבית המוצעת לו באמצעים אלו נמוכה יותר מריבית שיכול היה לקבל לו פעל מול הבנק באמצעים אחרים; כי בכך נשללת ממנו היכולות לקבל החלטה מושכלת ולפעול לשפר את מצבו. הסעד הכספי המבוקש הוא פיצוי הנאמד על-ידי המבקש בסך של כ-984 מיליון ש"ח (נגד כלל הבנקים) ולטענת המבקש בכל חודש גדל סכום זה בכ-104 מיליון ש"ח.

5. בחודש אוגוסט 2023 הוגשו נגד הבנק ושלושה בנקים נוספים כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית לבית משפט המחוזי בתל-אביב-יפו. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנק יוצר מצג מטעה ללווים בעת מתן הלוואה לדיור ובמהלך חי ההלוואה, לפיו רכישת פוליסת ביטוח מבנה, קיומה ושעבודה לטובת הבנק מהווים תנאי לקבלת הלוואה מובטחת במשכנתא; וכי הבנק דורש בפועל רכישתה וקיומה של פוליסה כאמור גם כאשר אין חובה לרכישת ביטוח מבנה ובניגוד להוראות המפקח על הבנקים. מבוקש, בין היתר, סעד של פיצוי בגין עלות פוליסות ביטוח מבנה אשר הונפקו במהלך 7 השנים האחרונות ושועבדו לטובת הבנק.

6. ביום 1 בפברואר 2024 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית, אשר הוגשו לבית המשפט המחוזי בחיפה נגד הבנק. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנק מחייב את לקוחותיו בהפרשי המרה בגין ביצוע פעולות המרת מטבע-חוץ, וזאת ללא עיגון וגילוי כנדרש, בין היתר, בתעריפון הבנק ובהסכם עם הלקוח. הסעדים המבוקשים כוללים השבה ופיצוי בגין הפרשי המרה שנגבו בשבע השנים האחרונות. הבקשה אינה נוקבת בסכום נזק קבוצתי.

ג. הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות

במרבית הסעיפים המתוארים בפרק זה להלן מתוארים הליכים הכוללים בקשות לאישור הגשת תביעות נגזרות בשם הבנק נגד נושאי משרה בבנק בעבר ו/או בהווה. ביחס להליכים אלה, יצוין כי גם במקרה שבו תתקבל איזו מהבקשות, צפוי הבנק ככלל להיות מוטב פוטנציאלית באותו הליך, ולא חייב פוטנציאלית בו.

1. ביום 30 במרץ 2023 הוגשה לבית המשפט בקשה לגילוי מסמכים לפי סעיף 198 לחוק החברות תשנ"ט-1999. עניינה של הבקשה בטענה כי התגמול המוענק ליו"ר הדירקטוריון של הבנק, למנכ"ל הבנק ולנושאי משרה אחרים בבנק ובפעילים שווייץ, בעבר ובהווה, חורג מהתקרה הקבועה בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016. עיקר הטענה הינו שהבנק אינו כולל בחישוב התקרה בגין השכר המשולם על ידו רכיבי מס שכר או מע"מ המשולם בגין התגמול. למבקש גם טענות בנוגע לאי קבלת האישורים הדרושים באסיפה הכללית לצורך תגמול נושאי המשרה ובנוגע לפגמים בגילוי ביחס לתגמול שניתן. בקשות דומות הוגשו גם כנגד שני בנקים נוספים והדיון בבקשות אוחד. בהמשך להערות בית המשפט, הצדדים בוחנים דרכים לייטור ההליך והודעה בעניין תוגש עד ליום 13 במרץ 2024.

ביאור 25 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים (המשך)

2. ביום 1 במרץ 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, בקשה לאישור תביעה נגזרת נגד הבנק ונושאי משרה אשר כיהנו בין השנים 2000-2015 וכן נגד רואי החשבון המבקרים של הבנק במסגרתה נטען כי על המשיבים לפצות את הבנק בגין נזקים שגרמו לו במעשיהם ומחדליהם (והערכו באותו מועד בסך של 228 מיליון דולר), שאותו הבנק יידרש לשלם לרשויות האכיפה האמריקאיות. כן נטען כי הבנק לא פעל ולא הפריש כמתחייב על-פי כללי חשבונאות מקובלים ועל פי הוראות הדין, הפרשה חשבונית ראויה בדוחותיו הכספיים בגין התשלום הצפוי. במסגרת התביעה הנגזרת הגישה המבקשת בקשה לגילוי ועיון במסמכים הקשורים לחקירה וביניהם, חומרי חקירה ותכתובות שנערכו בין הבנק לבין רשויות החוק בארצות-הברית. ביום 1 במרץ 2015 הוגשה בקשה נוספת לגילוי מסמכים לפני הגשת תביעה נגזרת בקשר לחקירת הרשויות בארצות-הברית לגבי פעילות בנק הפועלים שנויץ ביחס ללקוחות אמריקאים. הדין בבקשות אוחד לבקשת הצדדים ובהתאם להחלטת בית המשפט. בהסכמת הצדדים הדין בהליך עוכב עד השלמת חקירת הרשויות בארצות-הברית ולאחר מכן, בעקבות הסדר דיוני שאושר בבית המשפט עוכבו ההליכים על-מנת לאפשר לוועדה הבלתי תלויה להגיש את המלצותיה לדירקטוריון הבנק וכן הוגשה בקשה מתוקנת בה הוערך סכום הנזק שלטענת המבקשת נגרם לבנק בכ-4.5 מיליארד ש"ח לכל הפחות. הערכת הנזק נשענת על סכומים ששולמו על-ידי הבנק לרשויות האמריקאיות ועל הוצאות משפטיות ואחרות במסגרת חקירת המס וכן מתייחסת לרכיבים נוספים שלא כמתו. כמו-כן נוספו לבקשה המתוקנת עילות תביעה לרבות בנוגע לאי שיתוף פעולה נטען של הבנק עם הרשויות האמריקאיות במהלך תקופת החקירה. ביום 27 בינואר 2022 הוגשה הודעה לבית המשפט לפיה הושלמה עבודת הוועדה הבלתי תלויה אשר בתום עבודתה המליצה לבנק למצות את זכויותיו בעניין באמצעות הסדר פשרה עם מבטחי אחריותם של נושאי המשרה בבנק, בהתאם להצעת המבטחים, שבמסגרתו ישולם לבנק סך של 135 מיליון דולר ארצות-הברית. ביום 1 במאי 2022 הגישו הבנק והצדדים הרלוונטיים להליך המשפטי לבית המשפט בתל-אביב-יפו בקשה לאישור הסדר פשרה, במסגרתו ישולם לבנק סך של 135 מיליון דולר (מתוכם ישולם גמול למבקשת, והחזר הוצאות ושכר טרחה לבא כוחה) על-ידי מבטחי אחריות של נושאי המשרה בבנק. הסדר הפשרה יביא לסילוק הדדי של הטענות, הדרישות והתביעות בקשר עם פרשת המס, ייצור מעשה בית דין, ויביא לסילוק מלא של חבות המבטחים בקשר עם ההליכים, התביעות והטענות הקיימות והפוטנציאליות בקשר עם עילות התביעה ופרשת המס. בחודש אוקטובר 2022 הגיש בעל מניות בבנק את התנגדותו להסדר הפשרה ("המתנגד" ו-"התנגדות", בהתאמה). והיועצת המשפטית לממשלה הגישה את עמדתה ביחס להסדר הפשרה לפיה, היא אינה מתנגדת להסדר הפשרה, אך היא הצביעה על מספר היבטים עקרוניים שלעמדתה על בית המשפט להידרש אליהם טרם אישור הסדר הפשרה, ובכלל זה לבחון את מסקנת הוועדה הבלתי תלויה לפיה המבטחים ישלמו את מלוא סכום הפשרה ללא חיוב נושאי המשרה בנשיאה בחלק מהתשלום. לאחר קבלת הבהרות ותגובות הצדדים, ביום 2 ביולי 2023 התקיים דיון במסגרתו הודיע ב"כ נושאי המשרה, כי שישה נושאי משרה נכונים להשיב לבנק בנזקים בסך כולל של 2.25 מיליון ש"ח, האמור מקובל על הבנק ועל המבקשת. ביום 9 ביולי 2023 הודיע המתנגד את התנגדותו לסכום שהוצע על-ידי נושאי המשרה אשר לטענתו נמוך מידי. לאחר קבלת הבהרות נוספות מהצדדים, ביום 26 בספטמבר 2023 החליט בית המשפט, כי ככל שנושאי המשרה ישיבו לבנק סך של 3.56 מיליון ש"ח, יאפשר הדבר לאשר את הסכם הפשרה. ביום 12 באוקטובר 2023 הודיעו נושאי המשרה לשעבר כי הם מקבלים את הצעת בית המשפט בדבר הסכום ששייבו. ביום 24 באוקטובר 2023 הודיע המתנגד, כי הוא נותר בהתנגדותו בשל גובה הסכום ששייבו. ביום 1 בנובמבר 2023 אישר בית המשפט ונתן תוקף של פסק דין להסדר פשרה מעודכן לפיו ישולם לבנק על-ידי המבטחים סך של 135 מיליון דולר (ממנו ישולם גמול למבקשת, שכר טרחה והחזר הוצאות בסך כולל של כ-6 מיליון דולר) ושישה נושאי משרה לשעבר ישיבו לבנק סכום של 3.56 מיליון ש"ח. הסדר הפשרה יביא לסילוק הדדי של הטענות, הדרישות והתביעות בקשר עם פרשת המס, ייצור מעשה בית דין, ויביא לסילוק מלא של חבות המבטחים בקשר עם ההליכים, התביעות והטענות הקיימות והפוטנציאליות בקשר עם עילות התביעה ופרשת המס. במהלך חודש דצמבר 2023 העבירו המבטחים לבנק סך של 135 מיליון דולר, אשר ישמש בעתיד לכיסוי התחייבותם על פי הסכם הפשרה, וזאת בכפוף לכך כי הסכם הפשרה יאושר בסיומם של ההליכים המשפטיים המתנהלים בנושא. היה ובסיומם של ההליכים המשפטיים לא יאושר הסכם הפשרה ישיב הבנק את הסכום שהועבר כאמור. ביום 18 בדצמבר 2023 הגיש המתנגד לבית המשפט העליון ערעור על פסק הדין בו אושר הסדר הפשרה. טענתו של המתנגד הינה כי החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו אינה עומדת בחובת ההנמקה, לה קיימת חשיבות בפרט בהינתן שהמתנגד עומד על כך שסכום ההשבה של נושאי המשרה לשעבר לבנק (3.56 מיליון ש"ח כאמור) הינו נמוך מידי. בהתאם להחלטת בית המשפט העליון מיום 30 בינואר 2024 על המשיבים להגיש תשובה בכתב לערעור. דיון בערעור נקבע ליום 18 בנובמבר 2024. טרם הוכרה הכנסה בדוחות הכספיים בגין הסדר הפשרה.

ביאור 25 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים (המשך)

3. ביום 13 ביולי 2017, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת בקשה לתביעה נגזרת לפי סעיף 198 א לחוק החברות תשנ"ט-1999, בקשר עם חקירה המתנהלת בארצות-הברית בחשד כי קבוצת הבנק שימשה צינור להחזקה ולהעברת כספי ששולמו לבכירי ארגון הכדורגל FIFA ("בקשת הגילוי"). תשובת הבנק לבקשה טרם הוגשה. ביום 17 בספטמבר 2019 נתן בית המשפט תוקף להסדר דיוני בין הצדדים לפיו הדיון יעוכב עד שתושלם החקירה, ובהתאם לכך החל ממועד זה בית המשפט עיכב את ההליכים מעת לעת. ביום 3 במאי 2020 עדכנו הצדדים (בהודעות נפרדות) על כך שנכרת הסכם אי העמדה לדיון (NPA) בין המשיבים לבין משרד המשפטים האמריקאי. ביום 27 לינואר 2022 הוגשה הודעה לבית המשפט לפיה לאחרונה הושלמה עבודת הוועדה הבלתי תלויה אשר בתום עבודתה המליצה לבנק, למצות את זכויותיו בעניין מושא תיק זה באמצעות הסדר פשרה עם מבטחי אחריותם של נושאי המשרה בבנק, בהתאם להצעת המבטחים, שבמסגרתו ישולם לבנק סך של 5 מיליון דולר ארצות-הברית. ביום 1 במאי 2022 הגישו הבנק והצדדים הרלוונטיים להליך המשפטי לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרתו ישולם לבנק סך של 5 מיליון דולר (מתוכם ישולם שכר טרחה לבאי כח המבקש) על-ידי מבטחי אחריות של נושאי המשרה בבנק. הסדר הפשרה יביא לסילוק הדדי של הטענות, הדרישות והתביעות בקשר עם פרשת פיפ"א, ייצור מעשה בית דין, ויביא לסילוק מלא של חבות המבטחים בקשר עם ההליכים, התביעות והטענות הקיימות והפוטנציאליות בקשר עם עילות התביעה ופרשת פיפ"א. הסדר הפשרה טעון את אישורו של בית המשפט ואין ודאות שאישור זה יינתן. ביום 2 במאי 2022 הורה בית המשפט ליועצת המשפטית לממשלה להגיש את עמדתה ביחס לבקשת ההסדר. ביום 20 בנובמבר 2022 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה, משחלף המועד היועצת המשפטית בחרה שלא להגיב, מונח כי אין בדעת היועצת המשפטית להגיב על כל הנובע מכך. ביום 23 בנובמבר 2022 הגיש המבקש בקשה למתן פסק דין. ביום 5 ביולי 2023 הגיש המבקש בקשה נוספת למתן פסק דין, במסגרתה אף נמסר, בין היתר, כי קיימת מחלוקת בין המבקש לבין באי-כוחו. ביום 27 באוגוסט 2023 נתן בית המשפט תוקף של החלטה להסדר הדיוני בין המבקש לבאי כוחו בדבר הפניית המחלוקת ביניהם לגישור. ביום 10 בדצמבר 2023 עדכנו המבקש ובאי כוחו כי הליך הגישור הסתיים ללא הצלחה. בהתאם להחלטת בית המשפט, ביום 21 בינואר 2024 הודיע המבקש כי הוא מתנגד להסדר הפשרה המוצע בתצורתו הנוכחית. ביום 28 בינואר 2024 הגישו הבנק ובאי כוח המבקש, כל אחד מהם בנפרד, את התייחסותם להודעת המבקש, וביקשו מבית המשפט לדחות את הודעת המבקש ולאשר את הסדר הפשרה.

4. ביום 21 במאי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לגילוי מסמכים לפני תביעה נגזרת לפי סעיף 198 א לחוק החברות. עניינה של הבקשה בטענות בדבר נזקים שנגרמו לבנק בשל היבטים מיסויים הנוגעים לתשלומים ששילם הבנק לרשויות בפרשת חקירת המס האמריקאית. בבקשה נטען כי בשל היבטי מס שונים הנזק אשר נגרם בפועל לבנק הוא גדול מגובה התשלומים ששולמו לרשויות האמריקאיות. נוכח טענות אלה, עותר המבקש לקבל מסמכים שונים על מנת לשקול אם להגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת בשם הבנק נגד האחראים לנזק נטען זה. המבקש מעריך כי גובה הנזק שנגרם לבנק בשל היבטי המס עומד על כ-448 מיליון דולר. ביום 17 ביוני 2020 אושר על-ידי בית המשפט הסדר דיוני בין הצדדים לפיו בית המשפט יעכב את ההליכים על מנת לאפשר לוועדה בלתי תלויה שהקים הבנק לבצע את עבודתה ולהגיש את מסקנותיה והמלצותיה לדירקטוריון הבנק. ביום 2 ביולי 2020 הגישה המבקשת בבקשה לאישור תובענה כנגזרת המתוארת בסעיף 2.ג. לעיל בקשה למחיקת בקשה זו ("בקשת המחיקה"). ביום 13 ביוני 2021 התקיים דיון בבקשת המחיקה ובוים 5 באוגוסט 2021 ניתנה החלטת בית המשפט המקבלת את בקשת המחיקה ומורה על מחיקת ההליך ("החלטת המחיקה"). ביום 6 בינואר 2022 הגיש המבקש הודעת ערעור על החלטת המחיקה לבית המשפט העליון. ביום 29 בנובמבר 2022 דחה בית המשפט העליון בקשה שהגיש המבקש לעיכוב ההליך ולחלופין מתן ארכה להגשת התנגדות להסדר הפשרה המתואר בסעיף 2.ג. לעיל. דיון בערעור נדחה ליום 23 במאי 2024. ביום 26 באוקטובר 2023 הגיש המערער בקשה לצרף כבעלי דין בערעור נושאי משרה ועובדים בבנק וכן את משרדי רואי החשבון המבקרים של הבנק. ביום 13 בדצמבר 2023 הגיש הבנק את תשובתו לבקשת הצירוף, וטען כי יש לדחותה.

5. ביום 6 בספטמבר 2017 הוגשה למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תביעה נגזרת נגד הבנק ונושאי משרה בבנק בעבר ובהווה ("המשיבים"). בקשת האישור הוגשה לאחר שבקשת המבקש לגילוי מסמכים נדחתה במסגרת בקשת רשות ערעור שהוגשה מטעם הבנק לבית המשפט העליון, והיא עוסקת בטענות לכשלים של הבנק בהעמדת אשראי לחברות מקבוצת מר אליעזר פישמן ("קבוצת פישמן"), באי סגירת "פוזיציה" לקבוצת פישמן בקשר לעסקאות מטבע ("הלירה הטורקית"), ובהימנעות הבנק מנקיטה בהליכי גביה כנגד קבוצת פישמן. במסגרת הבקשה נטען כי בשל מעשי ומחדלי המשיבים נגרם לבנק נזק המוערך למעלה ממיליארד וחצי ש"ח. ביום 14 בנובמבר 2021 הגישו המבקש, המשיבים והבנק (לאחר אישור דירקטוריון הבנק) לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור הסכם פשרה בקשר עם ההליך האמור. לפי עיקרי הסכם הפשרה, לסילוק ויתור מלא, סופי ומוחלט של המבקש, הבנק ומי מטעמו כלפי כל אחד מהמשיבים ונושאי המשרה בבנק, ביחס לעילות התביעה וטענות הקשורות (במישרין או בעקיפין) לאשראי לקבוצת פישמן, תשלום חברת הביטוח, המבטחת את המשיבים, לבנק סך של 15 מיליון ש"ח מתוכם ישולם גמול למבקש ושכר טרחה לבא כוחו והתביעה תידחה כך שייקבע מעשה בית דין. אין בפשרה משום הודאה של המשיבים או הבנק באיזו מהטענות בבקשת האישור. ביום 8 בינואר 2023 אישר בית המשפט את הסכם הפשרה אשר הוגש לאישורו (לפיו יקבל הבנק מחברת הביטוח סך של 15 מיליון ש"ח מתוכם ישולם גמול למבקש ושכר טרחה לבאי כוחו), למעט לעניין גובה הגמול למבקש ושכר הטרחה לבאי כוחו כפי שסוכמו בהסכם הפשרה ובכפוף לכך שסעיפי הפטור בהסכם הפשרה לא יחולו על עילות שלא נכללו בבקשת האישור. ביום 20 במרץ 2023, נמחק בהסכמת הצדדים ההליך בבית המשפט העליון. בכך בא ההליך לסיומו.

ביאור 25 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים (המשך)

6. ביום 15 ביוני 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לגילוי ועיון במסמכים לפי סעיף 198 לחוק החברות. בבקשה נטען, בין היתר, כי נושאי משרה בבנק העמידו לחברות הנמנות על קבוצת ידיעות אחרונות ולבעל השליטה בקבוצה, מר ארנון (נוני) מוזס, אשראי בהיקף של כמיליארד ש"ח לצורך מסחר במכשירים פיננסיים ספקולטיביים ברמת סיכון גבוהה וזאת תוך התעלמות מטובת הבנק. בבקשה עותרת המבקשת לגילויים של מסמכים שונים בקשר עם עניין זה. ביום 27 ביוני 2021 התקיים דיון בבית המשפט ולאחריו התיר בית המשפט למבקש להגיש בקשה מתוקנת לגילוי מסמכים, כך שתכלול דרישה גם לגילוי מסמכים הנוגעים למכירת מניות ידיעות אחרונות אשר שועבדו לטובת הבנק על-ידי מר פישמן, ובלבד שלא תכלול עילה הנוגעת לכך. המבקשת הגישה בקשה מתוקנת לגילוי מסמכים ("הבקשה המתוקנת"). ביום 29 בספטמבר 2022 ניתנה החלטת בית המשפט בבקשה התלויה ועומדת בפניו ובין היתר, הורה לבנק להגיש תשובתו לבקשה המתוקנת לגילוי מסמכים. ביום 7 בדצמבר 2022 הגישה המבקשת בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט, הבקשת רשות ערעור נדחתה ביום 3 ביולי 2023 על-ידי בית המשפט העליון על הבנק להגיש תשובתו לבקשת הגילוי המתוקנת עד ליום 8 באפריל 2024.

7. ביום 6 בספטמבר 2022 הוגשה בקשה לגילוי ועיון במסמכים לפי סעיף 198 לחוק החברות בקשר לעסקת מכירת מניות ידיעות אחרונות, שהיו משועבדות לבנק להבטחת פירעון חובות חברות קבוצת פישמן, למר ארנון (נוני) מוזס ("בקשת הגילוי"). בית המשפט הורה לבנק להגיש את תשובתו לבקשה לגילוי מסמכים תוך 45 ימים ממועד החלטת בית המשפט בבקשת הבנק התלויה ועומדת בפניו ("הבקשה התלויה"). דיון בבקשת הגילוי התקיים ביום 30 בינואר 2023, במהלכו קבע בית המשפט כי בירור הבקשה התלויה יעוכב עד להכרעה בבקשת רשות הערעור שהוגשה בנושא בהליך המתואר בסעיף 6. לעיל. בעקבות ההחלטה שניתנה ביום 3 ביולי 2023 על-ידי בית המשפט העליון בהליך המתואר בס' 6. לעיל, ביום 20 ביולי 2023 הגישה המבקשת בקשת גילוי מסמכים עדכנית (בצירוף קובץ נספחים עדכני) ונקבע כי הבנק יגיש תשובתו לבקשת הגילוי עד ליום 8 באפריל 2024.

8. בחודש אוגוסט 2021 ניתן בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו פסק דין בשתי תובענות ייצוגיות כנגד מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ ("מיטב דש") בקשר עם קופת הגמל "תגמולים" ("קופת הגמל") אותה רכשה מיטב דש מהבנק בשנת 2007 תמורת כ-31 מיליון ש"ח ("הסכם המכר"). לפי פסק הדין, בין היתר, נאסר על מיטב דש לגבות דמי ניהול משתי קבוצות חברים בקופת הגמל וכן נפסק כי על מיטב דש להשיב לקבוצות החברים סך של כ-289 מיליון ש"ח בתוספת הצמדה וריבית ובתוספת דמי ניהול שנגבו בין השנים 2016 ועד למועד מתן פסק הדין (בפסק דין משלים מינואר 2022 נקבע כי הסכום הכולל הינו כ-400 מיליון ש"ח). הבנק אינו צד להליך האמור, ואולם מיטב דש פנתה לבנק בקשר להליך, וגם בסמוך למתן פסק הדין הודיעה כי ככל שיתקבלו טענות התובעים בתובענות הייצוגיות יהיה צורך לקיים הליך בורות בין מיטב דש לבין הבנק וכי תפעל למיציא זכויותיה כנגד הבנק, שכן לטענתה, בין היתר, קיימים מידע ומסמכים שלא נמסרו לה על-ידי הבנק במסגרת העסקה בה רכשה מהבנק את קופת הגמל, הבנק הפר את הסכם המכר מולה והציג כלפיה מצגים לא נכונים וכן קיימת לה זכות לשיפוי בגין נזקיה מהבנק. הבנק השיב למיטב דש כי הוא דוחה את טענותיה ואת זכותה לשיפוי כלפיו. ביום 14 בנובמבר 2021 הגישה מיטב דש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. ביום 10 בפברואר 2022 התובעים הגישו ערעור על פסק הדין המשלים, וביום 27 בפברואר 2022 הגישה מיטב דש ערעור נוסף. ביום 9 בינואר 2023 התקיים דיון בבית המשפט העליון בערעורים שהגישו הצדדים ובהתאם להמלצת בית המשפט, הצדדים נתנו הסכמתם לפנות להליך גישור. ביום 2 במאי 2023 מיטב דש דיווחה כי התקשרה בהסדר פשרה אשר הוגש לבית המשפט העליון, שעיקריו הם כי מיטב דש תשיב לעמיתים שהוגדרו בהחלטת בית המשפט כחברי קבוצת התובעים, סכום כולל של 120 מיליון ש"ח, בתוספת גמול ושכר טרחה בסכום כולל של 18 מיליון ש"ח, אשר טרם הוכרע אם ישולמו בנוסף או מתוך סכום ההשבה. בנוסף, הסדר הפשרה בין הצדדים בתובענות קובע כי מיטב דש תהיה רשאית לגבות דמי ניהול בהתאם לתנאיו. הסדר הפשרה בין הצדדים בתובענות קובע סילוק סופי, מוחלט ובלתי חוזר של כל טענה ו/או דרישה בכל הקשור לעילות התביעה במישורין ו/או בעקיפין. תוקפו של הסדר הפשרה מותנה בקבלת אישור בית המשפט. ביום 3 ביולי 2023 הורה בית המשפט העליון שהליך אישור הסדר הפשרה יתנהל בבית המשפט המחוזי. ביום 22 בדצמבר 2023 הגישה היועצת המשפטית לממשלה את עמדתה לגבי הסדר הפשרה. היועצ"מ התנגדה לחלק מרכיבי הסדר הפשרה, בעיקר ביחס למנגנון ההשבה וסכומי שכר הטרחה והגמול, אך לא התנגדה לסכום הפשרה והשאירה אותו וכן את נושא ההסדרה העתידית לשיקול דעת בית המשפט. הצדדים הגישו, כל אחד בנפרד, את התייחסותם לעמדת היועצת המשפטית לממשלה ובעקבות הערות היועצת המשפטית הגישו נוסח מתוקן של הסדר הפשרה שבית המשפט מתבקש לאשרו.

ה. בחודש אפריל, 2020 הוכרזו ונכנסו לתוקפם הסדרים עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם חקירת המס ועם פרשת פפי"א:

א. הסדר מסוג Deferred Prosecution Agreement (כתב אישום נדחה) ("DPA") בין הבנק לבין ה-DOJ, המתייחס לפעילות הבנק ועסקי הבנק מול לקוחותיו האמריקאים במהלך התקופה נשוא החקירה (2002 - 2014) ככל שהדברים נוגעים לבנק הפועלים בישראל, חברת פועלים שירותי נאמנות בע"מ וכן סניפים וחברות בנות של בנק הפועלים מחוץ לישראל (למעט הפועלים שוויץ) - ביום 1 במאי 2023, בחלוף שלוש שנים ממועד הסדר ה-DPA ובהתאם להוראותיו, אישר בית המשפט הפדראלי בארצות-הברית (בניו-יורק) בצו את ביטולו של כתב האישום וההליך הפלילי כנגד הבנק. הצו האמור ניתן לבקשת ה-DOJ אשר ציין בבקשה כי להבנתו הבנק קיים במלואו את התחייבויותיו על-פי ה-DPA. הצו האמור מביא לסיומם את ההליכים הפליליים בהם נקט ה-DOJ כנגד הבנק.

ב. הסדר מסוג Plea Agreement (הסדר טיעון) בין ה-DOJ ובין הפועלים שוויץ בע"מ (לשעבר, בנק הפועלים שוויץ) בע"מ ("הפועלים שוויץ") המתייחס לפעילות הפועלים שוויץ ועסקי הפועלים שוויץ מול לקוחותיו האמריקאים במהלך התקופה נשוא החקירה (2002-2014).

ביאור 25 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

א. הסדר מסוג Consent Order שהוצא על-ידי הרשות לשיירות פיננסים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services) ("ה-NYDFS") ו-Cease and Desist Order שהוצא על-ידי ה-Board of Governors of the Federal Reserve System ("ה-Fed") - במסגרת הסדרים אלה מחויב הבנק לנקוט פעולות בין היתר בקשר עם גיבוי ויישום תכניות ציות וביקורת, דיווח ושיתוף פעולה ונושאים משמעותיים. הליכים מנהליים אלה נכגד הבנק עדיין תלויים ועומדים והם בתוקף עד החלטה אחרת של ה-FED וה-NYDFS בהתאמה.

ד. בנוגע להסדר מסוג Non Prosecution Agreement (הסכם בדבר אי העמדה לדיון) ("NPA") בין ה-DOJ לבין הבנק והפועלים שוויץ בקשר עם חקירת פיפ"א - ביום 30 לאפריל 2023 הסתיים גם הסדר ה-NPA בקשר לחקירת פיפ"א בהתאם להוראותיו.

ההסדרים עם הרשויות האמריקאיות על נספחים זמינים לקריאה באתר הבנק בכתובת <https://www.bankhapoalim.co.il/he/about/arrangements>. יצוין כי ההסדרים עם ה-DOJ כוללים התחייבויות של הבנק ושל הפועלים שוויץ להמשיך ולשתף פעולה עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם הנושאים מושא החקירות.

ועדה בלתי תלויה, בראשות שופט בית המשפט העליון (בדימ') פרופ' יורם דנציגר ("הוועדה"), בדקה את התהליכים הניהוליים ותהליכי הבקרה, שאפשרו את המעשים נשוא חקירת המס בכללותה, תוך התייחסות להיבטי ממשל תאגידי והתנהלות ההנהלה הבכירה והדירקטוריון וכן בחנה את מיצוי זכויות הבנק בקשר עם חקירת המס, ובכלל זה האם טובת הבנק מצדיקה נקיטת הליכים או צעדים אחרים כלפי כל צד שלישי ו/או הגעה להסדרים אחרים. לאחר שהוועדה סיכמה את מסקנותיה וטרם שאלו הועברו לבנק נהל משא ומתן עם נציגי המבטחים שביטחו את אחריות נושאי המשרה בקבוצת הבנק, שבסופו הוסכם כי המבטחים ישלמו לבנק סכום של 140 מיליון דולר לסילוק סופי ומוחלט של כל התביעות והדרישות נגד המבטחים ונושאי המשרה בקבוצת הבנק, בקשר עם פרשת המס ופרשת פיפ"א. הוועדה שקלה את סיכויי התביעה נגד נושאי המשרה, ואת מכלול שיקולי הרוחב הנוגעים לטובת הבנק, איזנה בין השיקולים, והמליצה לבנק למצות את זכויותיו אל מול המבטחים בהסדר פשרה שבו ישולם לבנק סך של 140 מיליון דולר, לסילוק סופי ומוחלט כאמור, ולא להגיש תביעות נגד נושאי משרה בפרשת המס ובפרשת פיפ"א. כמו-כן, הוועדה בחנה האם יש מקום לדרוש מגורמים שכינה כנושאי משרה בבנק להשיב לבנק חלק מהתגמול שהוענק להם בשנים הרלוונטיות לחקירה שניהלו רשויות האכיפה האמריקאיות בפרשת המס. הוועדה ניתחה את המצב הנורמטיבי בהקשר זה, שקלה שיקולי רוחב נוספים, והגיעה לכלל מסקנה כי אין מקום לדרוש את השבת התגמול מאותם גורמים. הוועדה בחנה את תהליך הפקת הלקחים שביצע הבנק בעקבות החקירה שניהלו רשויות האכיפה האמריקאיות בפרשת המס ובפרשת פיפ"א. בתום בדיקתה, מצאה הוועדה לקבוע כי התרשמה מהמאמצים המשמעותיים שהשקיע הבנק במסגרת תהליך הפקת הלקחים ומהאופן שבו הבנק פעל ועודנו פועל במטרה לשפר ולחזק את הממשל התאגידי בו. הוועדה פירטה שורה של תחומים בהם שיפר הבנק את מערכיו, נהליו והתנהלותו. לאחר מספר דיונים בהמלצות הוועדה, החליט דירקטוריון הבנק בישיבתו מיום 26 בינואר 2022 לאמץ את המלצות הוועדה הבלתי תלויה במלואן, הן בפרשת המס, הן בפרשת פיפ"א, והנחה את הנהלת הבנק והיועצים המשפטיים לממש וליישם את המלצות הוועדה הבלתי תלויה ולגבש הסדרים מפורטים עם כל הגורמים הרלוונטיים בהליכים המשפטיים המתייחסים לפרשות. לפרטים בדבר ההליכים המשפטיים הרלוונטיים, ראה [ביאור 25.ד.ג.2](#) וביאור [3.ג.25](#) לעיל.

ביאור 26 שיעבודים והגבלות אחרות

א. ניירות-ערך במטבע-חוץ המוחזקים על-ידי קבוצת הבנק בחו"ל, שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמת ב-1.1 מיליארד ש"ח (31 בדצמבר 2022: 1.1 מיליארד ש"ח), משועבדים בעיקר להבטחת פיקדונות הציבור (באמצעות ה-FDIC) בהתאם להוראות הרשויות השלטוניות בארצות-הברית ובגין הלוואות מוניטריות שנתקבלו מבנקים מרכזיים באותן מדינות.

ב. הבנק חבר במסלוקת EUROCLEAR שהינה מערכת סליקה לניירות-ערך הנסחרים בשווקים הבינלאומיים. לצורך פעילות בניירות-ערך באמצעות המסלוקה הנ"ל וכבטוחה לקו אשראי שהעמיד מפעיל המסלוקה לטובת הבנק, שיעבד הבנק מזומנים וניירות-ערך שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה ב-50 מיליון דולר (181 מיליון ש"ח) (31 בדצמבר 2022: כ-50 מיליון דולר (176 מיליון ש"ח)).

ג. הבנק חבר במסלוקת המעו"ף ובמסלוקת הבורסה. לצורך פעילות המסלוקות להבטחת עסקות שהבנק אחראי להן, שיעבד הבנק אגרות-חוב בחשבונות שנפתחו לשם כך במסלוקות הנ"ל.

יתרת אגרות-החוב המשועבדות ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה ב-0.6 מיליארד ש"ח (יתרה מקסימלית במהלך שנת 2023 - 0.6 מיליארד ש"ח). יתרת אגרות-החוב המשועבדות ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמה ב-0.7 מיליארד ש"ח (יתרה מקסימלית במהלך שנת 2022 - 1.2 מיליארד ש"ח). בנוסף לביטחונות המפורטים לעיל, הבנק הפקיד ביטחונות במזומן בסך של 341 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2022: 140 מיליון ש"ח) לטובת קרן הסיכונים של מסלוקת הבורסה וסך של 318 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2022: 384 מיליון ש"ח) לטובת הדרישה השוטפת וקרן הסיכונים של מסלוקת מעו"ף. סכום הבטוחות שנדרשים חברי המסלוקות להפקיד מתעדכן מעת לעת על-פי תקנוני המסלוקות.

ד. אגרות-חוב, שיתרתן ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה ב-7.2 מיליארד ש"ח (31 בדצמבר 2022: 14.3 מיליארד ש"ח), הועברו להבטחת פיקדונות שנתקבלו במסגרת עסקות מכירה של נכסים בתנאי רכישה חוזרת (Repurchase Agreements), בהתאם להיקף הפעילות. בנוסף, בגין התחשבות יומית מול כל צד נגדי לעסקה כזו, הבנק מעביר/מקבל ל/מצד נגדי זה, מזומנים לתיחום חשיפה. סך הפקדות הבנק אצל צדדים נגדיים כאלו ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו ב-121 מיליון ש"ח.

ה. הבנק וחברות מאוחדות מתקשרים עם צדדים נגדיים בהסכמים שנועדו למזער את סיכוני האשראי ההדדיים הנוצרים בין בנקים במסחר בנגזרים. על-פי ההסכמים, מבוצעת מדידה תקופתית של השווי ההוגן של התחייבויות וזכויות הצדדים בנוגע לעסקות בנגזרים, ואם החשיפה נטו של אחד הצדדים עוברת סף שנקבע מראש, אזי אותו צד יעביר לצד השני העברה לתיחום החשיפה עד למועד המדידה הבא. ישנם הסכמים בהם נדרש להעביר ביטחונות נוספים לאלו המתוארים לעיל.

ליום 31 בדצמבר 2023 העמידה קבוצת הבנק לטובת צדדים נגדיים, פיקדונות בשווי של 1,876 מיליון דולר (31 בדצמבר 2022: 1,417 מיליון דולר) והעבירה ניירות-ערך בסך 1.2 מיליארד ש"ח (31 בדצמבר 2022: 1.4 מיליארד ש"ח).

ו. בשנים 2021-2023 נרשמו שיעבודים מסוג קבוע ראשון בדרגה, על כל ניירות הערך והכספים שמופקדים ואשר יהיו מופקדים, מעת לעת, בחשבונות המשועבדים לטובת צדדים נגדיים, ואשר מתנהל אצל EUROCLEAR BANK SA/NV, לצורך הבטחת התחייבויות הבנק כלפי צדדים נגדיים, בקשר לדרישות INITIAL MARGIN על-פי ISDA MASTER AGREEMENT. סך השיעבודים ליום 31 בדצמבר 2023: 5.1 מיליארד ש"ח (31 בדצמבר 2022: 2.6 מיליארד ש"ח).

ז. בחודש יולי 2008 נחתם הסכם בין הבנק לבין בנק ישראל, במסגרתו התחייב בנק ישראל לתת לבנק מסגרת הלוואות עד לסך כולל של 1 מיליארד ש"ח, וזאת, לצורך מילוי התחייבויות הבנק כספק נזילות בש"ח של ה-CLS BANK INTERNATIONAL.

כתנאי להעמדת הלוואות, הבנק חתם על אגרת-חוב על-פי שיעבד בשעבוד צף ראשון בדרגה, לטובת בנק ישראל, את זכויותיו לקבלת סכומים וחייבים כספיים בש"ח, המגיעים ו/או שיגיעו לבנק מפעם לפעם מלקוחותיו, שהינם תאגידים, שהתאגדו לפי דיני מדינת ישראל ("הלקוחות החייבים") ואשר אינם מפגרים בהחזר לבנק של אשראים כלשהם שקיבלו מהבנק, בגין אשראים בש"ח, שמשך החיים הממוצע של כל אשראי לא עולה על 3 שנים, שניתנו ו/או שיינתנו על-ידי הבנק ללקוחות החייבים, וזאת, עד לסך כולל של 1.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

בחודש אוגוסט 2021, במסגרת מהלך רוחבי של בנק ישראל מול כל הבנקים בישראל, להסדרת הליך קבלת אשראי והבטחתו באמצעות מערכת מסמכים אחידה ועדכנית, נרשמו השיעבודים הבאים לטובת בנק ישראל:

- שעבוד של כל הנכסים והזכויות של הבנק בכל חשבון בטוחות, וכל ניירות הערך המופקדים או הרשומים או שיופקדו או ירשמו, בחשבון בטוחות; וכן שעבוד של כל הנכסים והזכויות של הבנק בחשבון הנוסטרו השקלי וחשבון הנוסטרו במטבע-חוץ, המתנהלים בבנק ישראל; וכן שעבוד של כל הנכסים והזכויות של הבנק בחשבון הפיקדון השקלי; וכן שעבוד של כל הנכסים והזכויות של הבנק בחשבון הפיקדון במטבע-חוץ; וכן שעבוד של כל הנכסים והזכויות של הבנק בקשר עם בטוחות תיקי הלוואות מסוימים וכן שעבוד של כל הנכסים והזכויות של הבנק בכל חשבון תקבולים.
- כמו-כן, נרשם שעבוד צף בדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום על כל הנכסים המשועבדים שבחשבון הבטוחות ב-Euroclear Bank או בכל חשבון בטוחות אחר המתנהל במסלוקה מחוץ לישראל.

אגרות-חוב, שיתרתן ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה ב-3.7 מיליארד ש"ח (31 בדצמבר 2022: 4.6 מיליארד ש"ח), שועבדו להבטחת הלוואות מבנק ישראל.

ח. בהתאם לנהלי כשל סליקה שפרסם בנק ישראל בתחילת שנת 2023 (במקום הסדרי כשל סליקה הקודמים שנעשו באמצעותו), במטרה להסדיר הבטחה ישירה של הבנקים למצבי כשל סליקה במערכות סליקת התשלומים העצמאיות מס"ב ושב"א (כרטיסי חיוב ובנקטים), לרבות מנגוני ערבות הדדית למקרה כשל של אחד הבנקים; כסולק תשלומים וחייבים שונים באמצעות המסלוקות מס"ב ושב"א; ולהבטחת כיסוי כשל סליקה ביחס לצפי הסליקה שלו, מול כל מסלוקה בנפרד - הפקיד הבנק כספים, המנוהלים כפיקדונות נושאי ריבית, שיתרותיהם המשוערכות כאמור, ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו ב-768 מיליון ש"ח בחשבון מס"ב בבנק ישראל וב-79 מיליון ש"ח בחשבון שב"א בבנק ישראל.

ט. כל ניירות הערך המשועבדים המפורטים בסעיפים א-ז לעיל נכללים בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר והמלווים אינם רשאים למוכרן או לשעבדן.

31.12.2022	31.12.2023	
		א. המקורות של ניירות-ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:
898	4,723	ניירות-ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
		א. השימושים בניירות-ערך שהתקבלו כביטחון והניירות הערך של הבנק, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:
13,877	6,279	ניירות-ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 27 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2023			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
79,176	75,375	3,801	חוזי Forward-I Futures
7,383	7,383	-	אופציות שנכתבו
6,283	6,283	-	אופציות שנקנו
872,627	831,318	41,309	Swaps ⁽¹⁾
965,469	920,359	45,110	סך-הכל ⁽²⁾
31,455	-	31,455	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
406,440	374,422	32,018	חוזי Forward-I Futures
21,967	21,967	-	אופציות שנכתבו
20,670	20,376	294	אופציות שנקנו
47,778	47,592	186	Swaps
496,855	464,357	32,498	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
76,954	76,954	-	חוזי Forward-I Futures
39,152	38,001	1,151	אופציות שנכתבו
38,310	38,001	309	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
119,027	118,696	331	Swaps
273,443	271,652	1,791	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
61	61	-	חוזי Forward-I Futures
1,735,828	1,656,429	79,399	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps בהם הבנק משלם שיעור ריבית קבוע בסך 431,454 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 32,929 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 18,796 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 38,001 מיליוני ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 27 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2022			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
96,272	90,810	5,462	חוזי Forward-Futures
4,730	4,621	109	אופציות שנכתבו
6,108	5,752	356	אופציות שנקנו
639,589	608,907	30,682	Swaps ⁽¹⁾
746,699	710,090	36,609	סך-הכל ⁽²⁾
27,138	-	27,138	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
308,668	288,091	20,577	חוזי Forward-Futures
30,807	30,807	-	אופציות שנכתבו
29,432	29,000	432	אופציות שנקנו
39,673	39,324	349	Swaps
408,580	387,222	21,358	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
46,244	46,244	-	חוזי Forward-Futures
20,365	18,994	1,371	אופציות שנכתבו
19,394	18,994	400	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
70,912	70,242	670	Swaps
156,915	154,474	2,441	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
69	69	-	חוזי Forward-Futures
15	15	-	אופציות שנכתבו
25	25	-	אופציות שנקנו
109	109	-	סך-הכל
1,312,303	1,251,895	60,408	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps בהם הבנק משלם שיעור ריבית קבוע בסך 302,054 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 39,298 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 13,182 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 18,994 מיליוני ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 27 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2023						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
9,329	8,610	719	9,992	8,882	1,110	חוזי ריבית
432	-	432	925	-	925	מזה: נגזרים מגדרים
8,854	8,489	365	9,130	8,946	184	חוזי מטבע-חוץ
6,055	6,039	16	6,136	6,120	16	חוזים בגין מניות
12	12	-	13	13	-	חוזי סחורות ואחרים
24,250	23,150	1,100	25,271	23,961	1,310	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
24,250	23,150	1,100	25,271	23,961	1,310	יתרה מאזנית
1,749	1,635	114	1,542	1,358	184	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 42 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 10 מיליוני ש"ח.

31 בדצמבר 2022						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
10,913	10,047	866	11,264	9,852	1,412	חוזי ריבית
469	-	469	1,172	-	1,172	מזה: נגזרים מגדרים
5,921	5,644	277	8,368	8,250	118	חוזי מטבע-חוץ
2,223	2,189	34	2,255	2,222	33	חוזים בגין מניות
4	4	-	4	4	-	חוזי סחורות ואחרים
19,061	17,884	1,177	21,891	20,328	1,563	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
19,061	17,884	1,177	21,891	20,328	1,563	יתרה מאזנית
1,492	1,236	256	1,837	1,589	248	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 59 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 18 מיליוני ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 27 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. גידור חשבונאי 1. ההשפעה של גידור חשבונאי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
		רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן
(847)	287	פריטים מגודרים
870	(316)	נגזרים מגודרים

* סווג מחדש.

2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022		יתרה ליום 31 בדצמבר 2023		
הערך בספרים התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	
(1,130)	15,168	(693)	15,466	ניירות-ערך
(359)	3,212	(281)	3,399	כתבי התחייבות נדחים
(69)	9,702	3	13,287	פיקדונות הציבור*

* סווג מחדש.

3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
		רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים⁽¹⁾
(267)	67	חוזי ריבית
6,826	3,887	חוזי מטבע-חוזי
27	70	חוזים בגין מניית
-	1	חוזי סחורות ואחרים
6,586	4,025	סך-הכל

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 27 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2023						
סך-הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	ברוסות
25,271	2,783	3,526	35	3,505	14,982	440
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(15,996)	(718)	(1,822)	(35)	(1,848)	(11,502)	(71)
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
(7,064)	(721)	(1,649)	-	(1,655)	(3,039)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
2,211	1,344	55	-	2	441	369
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
24,941	3,421	10,217	83	964	9,951	305
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
27,152	4,765	10,272	83	966	10,392	674
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
24,250	2,109	6,084	149	1,991	13,672	245
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(15,996)	(718)	(1,822)	(35)	(1,848)	(11,502)	(71)
מכשירים פיננסיים						
(4,916)	(368)	(2,465)	(50)	(121)	(1,912)	-
ביטחון במזומן ששועבד						
3,338	1,023	1,797	64	22	258	174
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

31 בדצמבר 2022						
סך-הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	ברוסות
21,891	2,112	5,358	10	2,535	11,478	398
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(14,090)	(487)	(989)	(10)	(2,335)	(10,269)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
(4,989)	(346)	(3,514)	-	(182)	(947)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
2,812	1,279	855	-	18	262	398
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
19,370	2,842	9,957	53	3,276	2,991	251
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
22,182	4,121	10,812	53	3,294	3,253	649
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
19,061	2,408	1,929	134	2,351	12,045	194
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(14,090)	(487)	(989)	(10)	(2,335)	(10,269)	-
מכשירים פיננסיים						
(3,568)	(1,725)	(324)	(95)	(1)	(1,423)	-
ביטחון במזומן ששועבד						
1,403	196	616	29	15	353	194
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 42 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים משובצים בסך של 10 מיליוני ש"ח (31.12.22). שווי הוגן ברוטו בגין נכסים בסך של 59 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו בגין התחייבויות 18 מיליוני ש"ח).

ה. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

31 בדצמבר 2023				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
				חזי ריבית
32,929	6,255	16,059	7,489	3,126
				שקל-מדד
932,540	86,005	283,185	188,818	374,532
				אחר
496,855	17,462	38,499	123,565	317,329
				חוזי מטבע-חוץ
273,443	715	4,758	88,852	179,118
				חוזים בגין מניות
61	-	22	35	4
				חוזי סחורות ואחרים
1,735,828	110,437	342,523	408,759	874,109
				סך-הכל
31 בדצמבר 2022				
1,312,303	93,285	283,650	370,033	565,335
				סך-הכל

1. מכשירים פיננסיים נגזרים - בקרת סיכונים

(1) הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול הסיכונים הפיננסיים (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות) וכן כשירות ללקוחותיו. הבנק מייעד מעת לעת חלק מהמכשירים הנגזרים כמכשירים מגדרים בגידורי שווי הוגן או גידורי תזרים מזומנים.

(2) סוגי העסקות העיקריים בהן הבנק פועל הינן:

- עסקות אקדמה (Forward)
- חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: נכסי בסיס), שיבוצע בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
- חוזים עתידיים (Futures)
- חוזים עתידיים סחירים בבורסות, לרכישה או למכירה של כמות יחידות סטנדרטיות של נכסי בסיס, שיבוצעו בתאריך עתידי, ובמחיר מוגדר מראש.
- עסקות החלפה (Swap)
- חוזה להחליף במועד העסקה כמות מוגדרת של נכסי בסיס, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.
- אופציות (Options)
- חוזה המקנה, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
- עסקות למסירה מיידי (Spot)

עסקת חליפין בין שני מטבעות על-פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך יומיים.

(3) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:

סיכון אשראי - סכום ההפסד המירבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.

סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שיעורי ריבית, וכדומה.

סיכון נזילות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.

סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול.

סיכונים השוק וסיכונים הנזילות הנובעים מן הפעילות מנוהלים ונמדדים באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון Algorithmics, Devon ו-Algorithmics, וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק.

סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד, בדרך כלל, על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, וכן בגישת התרחישים.

הנושאים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.

השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הפעילות השוטפת של הבנק (לא למסחר) מכוון להשגת יעדים ועמידה במגבלות כפי שאושרו על-ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות).

הבנק פועל במתכונת של מתן שירות מקיף ללקוחותיו להגנה ולהשקעה במכשירים פיננסיים נגזרים באמצעות חדרי העסקות.

הפעילות במכשירים פיננסיים בתחומי המסחר מיועדת לתת מענה לצרכי הלקוחות, תוך לקיחת סיכון מוגבל ומבוקר בהתאם להרשאות.

ההרשאות לפעילות והסיכון נמדדים, לפי העניין, במונחים של רגישות לגורמי סיכון (כגון ווגא), של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות תרחיש קיצוני, במונחי VaR ומונחים של סכומים נומינליים.

במקרים מסוימים מכתב הנוהל גם הגבלת הפסד באמצעות הוראת STOP LOSS.

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים

שיוך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים

- הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראת הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט להלן.
- **מגזר בנקאות פרטית:** אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- **מגזר משקי בית:** אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- **מגזר עסקים זעירים וקטנים:** עסקים שמחזור פעילותם השנתי קטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- **מגזר עסקים בינוניים:** עסקים שמחזור פעילותם השנתי גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
- **מגזר עסקים גדולים:** עסקים שמחזור פעילותם השנתי גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.
- **מגזר ניהול פיננסי:** כולל פעילות למסחר, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות, פעילות השקעה ריאלית ופעילויות נוספות, כהגדרתן בהוראות המפקח על הבנקים.
- **מגזר גופים מוסדיים:** כולל קופות-גמל, קרנות נאמנות, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות וחברות ביטוח, בהתאם להגדרות המפקח על הבנקים.
- **מגזר אחר:** כולל פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק אשר לא שויכו למגזרים האחרים.

בנוסף, בהתאם להוראת הפיקוח על הבנקים, כאשר מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף הפעילות שלו וחבותו שווה או גדולה מ-100 מיליוני ש"ח, ניתן לסווג את הלקוח למגזר עסקים גדולים. כאשר חבותו נמוכה מ-100 מיליוני ש"ח, ניתן לסווג את הלקוח למגזר הפעילות הפיקוחי הרלוונטי לפי סך הנכסים במאזן של העסק, בהתאם לכללים שנקבעו בהוראה.

כאשר לבנק אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי, אשר אין לו חבות לבנק, ניתן לסווג את הלקוח לפי סך נכסיו הפיננסיים בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים), בהתאם לכללים שפורטו בהוראה.

יצוין כי הבנק מבצע פעולות שונות להשגת המידע על מחזור הפעילות של הלקוחות העסקיים. עם זאת, במקרים מסוימים, בהיעדר מידע על מחזור הפעילות, סיווג הלקוח נקבע על בסיס הערכות ואומדנים המבוססים על היכרות הבנק עם הלקוח ופעילותו. הבנק פועל להשלמת הנתונים ללקוחות אלה.

חלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים המבוצעת בהלימה לכללי החלוקה המשמשים את הבנק בגישת ההנהלה - לפירוט ראה [ביאור 28א](#) להלן.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023								
סך-הכל	פעילות חו"ל			פעילות ישראל			פעילות ישראל				משקי בית			
	סך-הכל פעילות חו"ל	אחר	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך-הכל פעילות בישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים			עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
32,971	2,076	417	1,651	8	30,895	-	7,869	100	6,449	2,678	4,488	32	9,279	הכנסות ריבית מחיצוניים
(16,886)	(1,204)	(856)	(346)	(2)	(15,682)	-	(2,865)	(2,867)	(2,527)	(1,073)	(2,189)	(1,347)	(2,814)	הוצאות ריבית לחיצוניים
														הכנסות ריבית, נטו:
16,085	872	(439)	1,305	6	15,213	-	5,004	(2,767)	3,922	1,605	2,299	(1,315)	6,465	מחיצוניים
-	-	578	(578)	-	-	-	(5,074)	2,945	(1,499)	(243)	1,661	1,829	381	בינמגזרי
16,085	872	139	727	6	15,213	-	(70)	178	2,423	1,362	3,960	514	6,846	סך הכנסות ריבית, נטו
														הכנסות שאינן מריבית:
1,267	-	-	-	-	1,267	-	1,262	67	11	(39)	19	1	(54)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
4,030	52	1	51	-	3,978	192	180	92	709	378	1,007	141	1,279	עמלות והכנסות אחרות
5,297	52	1	51	-	5,245	192	1,442	159	720	339	1,026	142	1,225	סך הכנסות שאינן מריבית
21,382	924	140	778	6	20,458	192	1,372	337	3,143	1,701	4,986	656	8,071	סך הכנסות
														הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,879	69	-	69	-	1,810	-	(6)	(2)	80	524	718	1	495	הוצאות תפעוליות ואחרות:
8,231	463	124	282	57	7,768	105	376	161	738	449	1,899	216	3,824	לחיצוניים
-	-	-	-	-	-	(47)	47	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
8,231	463	124	282	57	7,768	58	423	161	738	449	1,899	216	3,824	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
														רווח (הפסד) לפני מסים
11,272	392	16	427	(51)	10,880	134	955	178	2,325	728	2,369	439	3,752	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
3,930	167	5	168	(6)	3,763	48	287	61	831	260	822	152	1,302	רווח (הפסד) לאחר מסים
7,342	225	11	259	(45)	7,117	86	668	117	1,494	468	1,547	287	2,450	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
18	-	-	-	-	18	-	18	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7,360	225	11	259	(45)	7,135	86	686	117	1,494	468	1,547	287	2,450	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
7,360	225	11	259	(45)	7,135	86	686	117	1,494	468	1,547	287	2,450	

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023							
סך-הכל	פעילות חו"ל				פעילות ישראל			פעילות ישראל					
	סך-הכל פעילות חו"ל	אחר	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך-הכל פעילות בישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽⁴⁾
673,673	29,166	8,950	20,129	87	644,507	261	265,237	3,068	115,328	39,910	57,343	715	162,645
1,179	-	-	-	-	1,179	-	1,179	-	-	-	-	-	-
403,644	20,012	-	20,012	-	383,632	-	-	2,696	117,219	40,813	58,199	717	163,988
414,375	20,563	-	20,563	-	393,812	-	-	4,840	123,039	43,245	56,356	729	165,603
4,309	388	-	388	-	3,921	-	-	-	1,437	773	647	3	1,061
4,081	895	-	895	-	3,186	-	-	-	1,883	362	561	-	380
7,989	581	-	581	-	7,408	-	44	23	2,455	1,383	1,763	2	1,738
381	1	-	1	-	380	-	-	-	(2)	18	161	-	203
622,339	27,724	18,451	9,159	114	594,615	4	91,042	94,602	69,719	33,610	97,758	40,078	167,802
529,470	26,974	18,003	8,971	-	502,496	-	-	94,584	69,039	33,445	97,575	40,076	167,777
554,595	29,138	18,399	10,738	1	525,457	-	-	98,368	79,266	35,394	98,260	41,880	172,289
428,975	25,957	108	25,833	16	403,018	3,296	25,147	5,483	136,519	50,864	70,748	1,453	109,508
437,852	26,858	197	26,661	-	410,994	2,989	25,367	6,266	140,430	52,517	70,448	1,526	111,451
751,238	-	-	-	-	751,238	3,889	96,136	359,479	99,577	24,215	47,308	54,019	66,615
פיצול הכנסות ריבית, נטו:													
7,985	598	-	592	6	7,387	-	-	8	1,883	898	1,802	6	2,790
8,020	135	-	135	-	7,885	-	-	159	540	464	2,158	508	4,056
80	139	139	-	-	(59)	-	(70)	11	-	-	-	-	-
16,085	872	139	727	6	15,213	-	(70)	178	2,423	1,362	3,960	514	6,846

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדיור בסך של 24 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023									
סך-הכל	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
	סך-הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך-הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
9,311	32	12	-	20	9,279	2,879	-	6,400	הכנסות ריבית מחיצוניים
(4,161)	(1,347)	(1,347)	-	-	(2,814)	(2,814)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
									הכנסות ריבית, נטו:
5,150	(1,315)	(1,335)	-	20	6,465	65	-	6,400	מחיצוניים
2,210	1,829	1,846	-	(17)	381	5,373	-	(4,992)	בינמגזרי
7,360	514	511	-	3	6,846	5,438	-	1,408	סך הכנסות ריבית, נטו
									הכנסות שאינן מריבית:
(53)	1	1	-	-	(54)	1	-	(55)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
1,420	141	132	9	-	1,279	877	357	45	עמלות והכנסות אחרות
1,367	142	133	9	-	1,225	878	357	(10)	סך הכנסות שאינן מריבית
8,727	656	644	9	3	8,071	6,316	357	1,398	סך הכנסות
									הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
496	1	1	-	-	495	378	-	117	הוצאות תפעוליות ואחרות:
4,040	216	214	2	-	3,824	3,212	124	488	לחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
4,040	216	214	2	-	3,824	3,212	124	488	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
									רווח (הפסד) לפני מסים
4,191	439	429	7	3	3,752	2,726	233	793	הפרשה למסים (הטבת מס)
1,454	152	149	2	1	1,302	947	81	274	על הרווח (הפסד)
									רווח (הפסד) נקי המיוחס
2,737	287	280	5	2	2,450	1,779	152	519	לבעלי מניות הבנק

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023									
סך-הכל	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
	סך-הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך-הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור ⁽⁴⁾	
163,360	715	163	112	440	162,645	28,554	5,316	128,775	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
164,705	717	164	112	441	163,988	29,372	5,316	129,300	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
166,332	729	153	147	429	165,603	29,798	4,671	131,134	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
1,064	3	-	-	3	1,061	309	-	752	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר
380	-	-	-	-	380	380	-	-	יתרת חובות בעייתיים אחרים
1,740	2	1	-	1	1,738	1,111	-	627	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
203	-	-	-	-	203	195	-	8	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
207,880	40,078	40,078	-	-	167,802	167,802	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
207,853	40,076	40,076	-	-	167,777	167,777	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
214,169	41,880	41,880	-	-	172,289	172,289	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
110,961	1,453	1,036	177	240	109,508	33,887	4,515	71,106	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
112,977	1,526	1,122	170	234	111,451	34,840	4,387	72,224	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
120,634	54,019	54,019	-	-	66,615	66,615	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
2,796	6	3	-	3	2,790	1,382	-	1,408	מרווח מפעילות מתן אשראי
4,564	508	508	-	-	4,056	4,056	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
7,360	514	511	-	3	6,846	5,438	-	1,408	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
- (4) כולל הלוואות לדיור בסך של 24 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023										
סך-הכל	מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
	סך-הכל	אחר	בינוי ונדל"ן	סך-הכל	אחר	בינוי ונדל"ן	סך-הכל	אחר	בינוי ונדל"ן	
13,615	6,449	3,561	2,888	2,678	1,258	1,420	4,488	2,950	1,538	הכנסות ריבית מחיצוניים
(5,789)	(2,527)	(2,274)	(253)	(1,073)	(930)	(143)	(2,189)	(1,889)	(300)	הוצאות ריבית לחיצוניים
										הכנסות ריבית, נטו:
7,826	3,922	1,287	2,635	1,605	328	1,277	2,299	1,061	1,238	מחיצוניים
(81)	(1,499)	113	(1,612)	(243)	454	(697)	1,661	2,015	(354)	בינמגזרי
7,745	2,423	1,400	1,023	1,362	782	580	3,960	3,076	884	סך הכנסות ריבית, נטו
										הכנסות שאינן מריבית:
(9)	11	76	(65)	(39)	16	(55)	19	18	1	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
2,094	709	339	370	378	165	213	1,007	800	207	עמלות והכנסות אחרות
2,085	720	415	305	339	181	158	1,026	818	208	סך הכנסות שאינן מריבית
162	5	5	-	9	9	-	148	148	-	מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי
9,830	3,143	1,815	1,328	1,701	963	738	4,986	3,894	1,092	סך הכנסות
1,322	80	(163)	243	524	372	152	718	448	270	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
										הוצאות תפעוליות ואחרות:
3,086	738	460	278	449	284	165	1,899	1,563	336	לחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
3,086	738	460	278	449	284	165	1,899	1,563	336	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
5,422	2,325	1,518	807	728	307	421	2,369	1,883	486	רווח (הפסד) לפני מסים
										הפרשה למסים (הטבת מס)
1,913	831	542	289	260	109	151	822	654	168	על הרווח (הפסד)
3,509	1,494	976	518	468	198	270	1,547	1,229	318	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
212,581	115,328	71,208	44,120	39,910	20,789	19,121	57,343	37,904	19,439	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
216,231	117,219	72,439	44,780	40,813	21,311	19,502	58,199	38,560	19,639	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
										יתרת האשראי לציבור, ברוטו,
222,640	123,039	74,935	48,104	43,245	21,969	21,276	56,356	36,334	20,022	לסוף תקופת הדיווח
										יתרת חובות לא צוברים וחובות
2,857	1,437	1,007	430	773	512	261	647	413	234	בפיגור של 90 ימים או יותר
2,806	1,883	775	1,108	362	205	157	561	393	168	יתרת חובות בעייתיים אחרים
										יתרת הפרשה להפסדי אשראי
5,601	2,455	1,525	930	1,383	758	625	1,763	1,076	687	לסוף תקופת הדיווח
177	(2)	7	(9)	18	15	3	161	147	14	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
201,087	69,719	61,136	8,583	33,610	28,174	5,436	97,758	83,658	14,100	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
200,059	69,039	60,723	8,316	33,445	28,127	5,318	97,575	83,604	13,971	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
212,920	79,266	72,295	6,971	35,394	30,094	5,300	98,260	84,683	13,577	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
258,131	136,519	72,924	63,595	50,864	24,065	26,799	70,748	41,994	28,754	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾
263,395	140,430	74,958	65,472	52,517	23,590	28,927	70,448	40,667	29,781	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
171,100	99,577	99,577	-	24,215	24,215	-	47,308	47,308	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽³⁾
										פיצול הכנסות ריבית נטו:
4,583	1,883	958	925	898	405	493	1,802	1,215	587	מרווח מפעילות מתן אשראי
3,162	540	442	98	464	377	87	2,158	1,861	297	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
7,745	2,423	1,400	1,023	1,362	782	580	3,960	3,076	884	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
מגזר ניהול פיננסי				
פעילות למסחר	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך-הכל
525	7,344	-	-	7,869
-	(2,865)	-	-	(2,865)
525	4,479	-	-	5,004
(1)	(5,012)	(64)	3	(5,074)
524	(533)	(64)	3	(70)
4,013	(3,120)	369	-	1,262
(4,019)	4,019	-	-	-
-	93	-	87	180
(6)	992	369	87	1,442
518	459	305	90	1,372
-	(6)	-	-	(6)
212	123	28	13	376
-	47	-	-	47
212	170	28	13	423
306	295	277	77	955
105	61	95	26	287
201	234	182	51	668
-	-	18	-	18
201	234	200	51	686
-	-	-	-	-
201	234	200	51	686
41,678	216,075	6,571	913	265,237
-	-	1,179	-	1,179
17,154	73,779	-	109	91,042
7,979	12,523	4,645	-	25,147
8,540	11,678	5,149	-	25,367
-	-	-	96,136	96,136
117	83	-	-	190
-	914	-	-	914
84	(1,117)	-	-	(37)
70	-	-	-	70
-	708	-	-	708
271	588	-	-	859
-	(594)	-	-	(84)
-	372	-	-	372
247	93	-	-	340
518	459	-	-	977

מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית

117	83	-	-	190
-	914	-	-	914
84	(1,117)	-	-	(37)
70	-	-	-	70
-	708	-	-	708
271	588	-	-	859
-	(594)	-	-	(84)
-	372	-	-	372
247	93	-	-	340
518	459	-	-	977

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
- (4) לרבות בגין ניירות-ערך ומכשירים גזרים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022									
סך-הכל	פעילות חו"ל			פעילות ישראל			פעילות ישראל			משקי בית	בנקאות פרטית וזעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	
	סך-הכל פעילות חו"ל	אחר	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך-הכל פעילות בישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים קטנים						
19,220	1,027	133	894	-	18,193	-	2,871	33	3,283	1,523	2,961	26	7,496	הכנסות ריבית מחיצוניים	
(5,753)	(304)	(230)	(74)	-	(5,449)	-	(1,972)	(948)	(742)	(354)	(457)	(276)	(700)	הוצאות ריבית לחיצוניים	
														הכנסות ריבית, נטו:	
13,467	723	(97)	820	-	12,744	-	899	(915)	2,541	1,169	2,504	(250)	6,796	מחיצוניים	
-	(3)	251	(254)	-	3	-	1,381	1,099	(718)	(96)	361	517	(2,541)	בינמגזרי	
13,467	720	154	566	-	12,747	-	2,280	184	1,823	1,073	2,865	267	4,255	סך הכנסות ריבית, נטו	
														הכנסות שאינן מריבית:	
581	3	9	(6)	-	578	-	515	52	17	(25)	17	1	1	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	
3,872	39	8	32	(1)	3,833	232	150	99	600	315	979	145	1,313	עמלות והכנסות אחרות	
4,453	42	17	26	(1)	4,411	232	665	151	617	290	996	146	1,314	סך הכנסות שאינן מריבית	
17,920	762	171	592	(1)	17,158	232	2,945	335	2,440	1,363	3,861	413	5,569	סך הכנסות	
(34)	107	-	107	-	(141)	-	35	(2)	(368)	(109)	192	(1)	112	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
														הוצאות תפעוליות ואחרות:	
7,972	453	84	296	73	7,519	112	367	168	669	424	1,897	202	3,680	לחיצוניים	
-	-	-	-	-	-	(45)	45	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי	
7,972	453	84	296	73	7,519	67	412	168	669	424	1,897	202	3,680	סך הוצאות תפעוליות ואחרות	
9,982	202	87	189	(74)	9,780	165	2,498	169	2,139	1,048	1,772	212	1,777	רווח (הפסד) לפני מסים	
3,548	94	30	74	(10)	3,454	60	875	60	767	379	617	74	622	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	
6,434	108	57	115	(64)	6,326	105	1,623	109	1,372	669	1,155	138	1,155	רווח (הפסד) לאחר מסים	
99	-	-	-	-	99	-	99	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות	
6,533	108	57	115	(64)	6,425	105	1,722	109	1,372	669	1,155	138	1,155	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
(1)	(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
6,532	107	56	115	(64)	6,425	105	1,722	109	1,372	669	1,155	138	1,155	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022								
סך-הכל	פעילות חו"ל			פעילות ישראל			פעילות ישראל							
	סך-הכל פעילות חו"ל	אחר	פעילות עסקית	סך-הכל פעילות בישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽⁴⁾		
645,142	24,570	6,720	17,839	11	620,572	323	267,093	2,827	98,012	38,137	58,845	777	154,558	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
1,015	-	-	-	-	1,015	-	1,015	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
374,415	17,036	-	17,036	-	357,379	-	-	2,578	100,042	38,743	59,626	780	155,610	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
394,262	19,156	-	19,156	-	375,106	-	-	2,031	108,834	39,270	61,649	781	162,541	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
3,527	645	-	635	10	2,882	-	-	-	1,295	326	436	-	825	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר
2,890	779	-	779	-	2,111	-	-	-	517	594	586	-	414	יתרת חובות בעייתיים אחרים
6,516	502	-	502	-	6,014	-	50	12	2,531	691	1,283	2	1,445	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
(95)	12	-	12	-	(107)	-	-	-	(42)	(18)	(72)	-	25	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
599,225	22,835	15,322	7,378	135	576,390	5	75,652	93,514	78,814	34,673	96,203	35,839	161,690	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
521,999	22,088	15,033	7,055	-	499,911	-	-	93,482	78,437	34,504	95,984	35,837	161,667	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
532,588	24,815	16,928	7,886	1	507,773	-	-	92,678	78,647	34,279	100,411	36,379	165,379	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
400,418	22,565	116	22,411	38	377,853	4,047	22,531	4,829	116,643	50,402	73,440	1,209	104,752	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
415,577	23,993	86	23,883	24	391,584	3,296	24,652	5,049	128,404	49,116	72,998	1,300	106,769	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
744,975	-	-	-	-	744,975	4,083	94,048	343,391	111,292	28,478	45,412	52,053	66,218	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:														
*7,701	*504	*-	504	-	*7,197	-	*-	7	1,507	851	1,982	9	2,841	מרווח מפעילות מתן אשראי
*3,324	*62	*-	62	-	*3,262	-	*-	169	316	222	883	258	1,414	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
*2,442	*154	*154	-	-	*2,288	-	*2,280	8	-	-	-	-	-	אחר
13,467	720	154	566	-	12,747	-	2,280	184	1,823	1,073	2,865	267	4,255	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סוג מחדש.

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדיור בסך של 22.9 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022									
סך-הכל	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
	סך-הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך-הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
7,522	26	8	-	18	7,496	2,016	15	5,465	הכנסות ריבית מחיצוניים
(976)	(276)	(276)	-	-	(700)	(700)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
הכנסות ריבית, נטו:									
6,546	(250)	(268)	-	18	6,796	1,316	15	5,465	מחיצוניים
(2,024)	517	531	-	(14)	(2,541)	1,563	(3)	(4,101)	בימגזרי
4,522	267	263	-	4	4,255	2,879	12	1,364	סך הכנסות ריבית, נטו
הכנסות שאינן מריבית:									
2	1	1	-	-	1	4	-	(3)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
1,458	145	139	6	-	1,313	937	331	45	עמלות והכנסות אחרות
1,460	146	140	6	-	1,314	941	331	42	סך הכנסות שאינן מריבית
5,982	413	403	6	4	5,569	3,820	343	1,406	סך הכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
111	(1)	(1)	-	-	112	41	-	71	הוצאות תפעוליות ואחרות:
3,882	202	200	2	-	3,680	3,051	176	453	לחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בימגזרי
3,882	202	200	2	-	3,680	3,051	176	453	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,989	212	204	4	4	1,777	728	167	882	רווח (הפסד) לפני מסים
696	74	72	1	1	622	257	59	306	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,293	138	132	3	3	1,155	471	108	576	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022									
סך-הכל	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
	סך-הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך-הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור ⁽⁴⁾	
155,335	777	196	108	473	154,558	29,052	3,844	121,662	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾ *
156,390	780	198	108	474	155,610	29,700	3,844	122,066	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
163,322	781	159	149	473	162,541	30,209	4,700	127,632	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח*
825	-	-	-	-	825	253	-	572	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר
414	-	-	-	-	414	414	-	-	יתרת חובות בעייתיים אחרים
1,447	2	2	-	-	1,445	926	-	519	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
25	-	-	-	-	25	23	-	2	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
197,529	35,839	35,839	-	-	161,690	161,690	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
197,504	35,837	35,837	-	-	161,667	161,667	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
201,758	36,379	36,379	-	-	165,379	165,379	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
105,961	1,209	790	166	253	104,752	32,051	4,208	68,493	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
108,069	1,300	876	163	261	106,769	32,625	4,260	69,884	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
118,271	52,053	52,053	-	-	66,218	66,218	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
2,850	9	5	-	4	2,841	1,465	12	1,364	מרווח מפעילות מתן אשראי
1,672	258	258	-	-	1,414	1,414	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
4,522	267	263	-	4	4,255	2,879	12	1,364	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש.

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
- (4) כולל הלוואות לדיור בסך של 22.9 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022										
סך-הכל	מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
	סך-הכל	אחר	בינוי ונדל"ן	סך-הכל	אחר	בינוי ונדל"ן	סך-הכל	אחר	בינוי ונדל"ן	
7,767	3,283	1,870	1,413	1,523	763	760	2,961	1,995	966	הכנסות ריבית מחיצוניים
(1,553)	(742)	(676)	(66)	(354)	(323)	(31)	(457)	(397)	(60)	הוצאות ריבית לחיצוניים
										הכנסות ריבית, נטו:
6,214	2,541	1,194	1,347	1,169	440	729	2,504	1,598	906	מחיצוניים
(453)	(718)	(162)	(556)	(96)	141	(237)	361	519	(158)	בינמגזרי
5,761	1,823	1,032	791	1,073	581	492	2,865	2,117	748	סך הכנסות ריבית, נטו
										הכנסות שאינן מריבית:
9	17	59	(42)	(25)	16	(41)	17	16	1	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
1,894	600	331	269	315	158	157	979	771	208	עמלות והכנסות אחרות
1,903	617	390	227	290	174	116	996	787	209	סך הכנסות שאינן מריבית
134	4	4	-	8	8	-	122	122	-	מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי
7,664	2,440	1,422	1,018	1,363	755	608	3,861	2,904	957	סך הכנסות
(285)	(368)	(583)	215	(109)	51	(160)	192	143	49	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
										הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,990	669	423	246	424	263	161	1,897	1,534	363	לחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
2,990	669	423	246	424	263	161	1,897	1,534	363	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
4,959	2,139	1,582	557	1,048	441	607	1,772	1,227	545	רווח (הפסד) לפני מסים
										הפרשה למסים (הטבת מס)
1,763	767	566	201	379	160	219	617	429	188	על הרווח (הפסד)
3,196	1,372	1,016	356	669	281	388	1,155	798	357	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
194,994	98,012	59,388	38,624	38,137	20,190	17,947	58,845	38,858	19,987	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
198,411	100,042	60,921	39,121	38,743	20,543	18,200	59,626	39,420	20,206	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
										יתרת האשראי לציבור, ברוטו,
209,753	108,834	65,491	43,343	39,270	21,199	18,071	61,649	40,080	21,569	לסוף תקופת הדיווח
										יתרת חובות לא צוברים וחובות
2,057	1,295	687	608	326	156	170	436	369	67	בפיגור של 90 ימים או יותר
1,697	517	374	143	594	532	62	586	470	116	יתרת חובות בעייתיים אחרים
										יתרת הפרשה להפסדי אשראי
4,505	2,531	1,666	865	691	370	321	1,283	802	481	לסוף תקופת הדיווח
(132)	(42)	(27)	(15)	(18)	(12)	(6)	(72)	39	(111)	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
209,690	78,814	67,107	11,707	34,673	27,585	7,088	96,203	80,949	15,254	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
208,925	78,437	66,925	11,512	34,504	27,541	6,963	95,984	80,893	15,091	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
213,337	78,647	68,192	10,455	34,279	27,534	6,745	100,411	84,533	15,878	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
240,485	116,643	63,372	53,271	50,402	24,879	25,523	73,440	43,264	30,176	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
250,518	128,404	67,554	60,850	49,116	24,724	24,392	72,998	42,929	30,069	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
185,182	111,292	111,292	-	28,478	28,478	-	45,412	45,412	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
										פיצול הכנסות ריבית נטו:
4,340	1,507	786	721	851	409	442	1,982	1,365	617	מרווח מפעילות מתן אשראי
1,421	316	246	70	222	172	50	883	752	131	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
5,761	1,823	1,032	791	1,073	581	492	2,865	2,117	748	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש.

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
מגזר ניהול פיננסי				
סך-הכל	אחר	פעילות השקעה ריאלית	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר
2,871	1	-	2,698	172
(1,972)	-	-	(1,972)	-
899	1	-	726	172
1,381	(15)	(37)	1,433	-
2,280	(14)	(37)	2,159	172
515	(6)	(123)	(5,416)	6,060
-	-	-	5,728	(5,728)
150	38	-	112	-
665	32	(123)	424	332
2,945	18	(160)	2,583	504
35	-	-	35	-
367	10	32	117	208
45	-	-	45	-
412	10	32	162	208
2,498	8	(192)	2,386	296
875	3	(66)	837	101
1,623	5	(126)	1,549	195
99	-	99	-	-
1,722	5	(27)	1,549	195
-	-	-	-	-
1,722	5	(27)	1,549	195
*267,093	1,558	5,296	*232,858	27,381
1,015	-	1,015	-	-
75,652	774	-	60,011	14,867
22,531	-	4,216	11,236	7,079
24,652	-	4,406	13,065	7,181
94,048	94,048	-	-	-
			(74)	146
			1,349	-
			128	92
			-	27
			1,374	-
			2,777	265
			(128)	-
			(178)	-
			112	239
			2,583	504

מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית

- * סווג מחדש.
- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 - (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
 - (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 - (4) לרבות בגין ניירות-ערך ומכשירים נגזרים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021						לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021							
סך-הכל	פעילות חו"ל			פעילות ישראל			פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	אחר	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך-הכל פעילות בישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
11,684	624	127	498	(1)	11,060	-	728	24	1,892	1,015	2,150	14	5,237
(1,917)	(107)	(87)	(20)	-	(1,810)	-	(940)	(220)	(117)	(103)	(70)	(81)	(279)
9,767	517	40	478	(1)	9,250	-	(212)	(196)	1,775	912	2,080	(67)	4,958
-	(11)	(9)	(4)	2	11	-	2,368	261	(501)	(94)	(72)	112	(2,063)
9,767	506	31	474	1	9,261	-	2,156	65	1,274	818	2,008	45	2,895
1,081	(25)	(24)	(1)	-	1,106	-	985	44	49	11	14	-	3
3,544	38	9	30	(1)	3,506	244	112	101	501	290	895	152	1,211
4,625	13	(15)	29	(1)	4,612	244	1,097	145	550	301	909	152	1,214
14,392	519	16	503	-	13,873	244	3,253	210	1,824	1,119	2,917	197	4,109
(1,220)	25	-	25	-	(1,245)	-	-	(1)	(457)	(184)	48	-	(651)
7,803	557	103	238	216	7,246	176	358	143	587	403	1,836	181	3,562
-	(1)	(1)	-	-	1	(44)	45	-	-	-	-	-	-
7,803	556	102	238	216	7,247	132	403	143	587	403	1,836	181	3,562
7,809	(62)	(86)	240	(216)	7,871	112	2,850	68	1,694	900	1,033	16	1,198
2,958	79	(29)	107	1	2,879	43	983	24	655	346	383	6	439
4,851	(141)	(57)	133	(217)	4,992	69	1,867	44	1,039	554	650	10	759
49	-	-	-	-	49	-	49	-	-	-	-	-	-
4,900	(141)	(57)	133	(217)	5,041	69	1,916	44	1,039	554	650	10	759
14	3	3	-	-	11	-	11	-	-	-	-	-	-
4,914	(138)	(54)	133	(217)	5,052	69	1,927	44	1,039	554	650	10	759

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021						לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021										
סך-הכל	פעילות חו"ל					פעילות ישראל					משקי בית ⁽⁴⁾	בנקאות פרטית וזעירים	עסקים קטנים	עסקים בינונים	עסקים גדולים	
	סך-הכל פעילות חו"ל	אחר	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך-הכל פעילות בישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים								
579,690	26,313	11,987	14,326	-	553,377	215	248,208	3,530	76,363	33,334	54,352	604	136,771	יתרה ממוצעת של נכסים* ⁽¹⁾		
650	-	-	-	-	650	-	650	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾		
324,750	14,744	-	14,744	-	310,006	-	-	3,200	79,025	34,057	55,202	611	137,911	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו* ⁽¹⁾		
357,729	15,630	-	15,630	-	342,099	-	-	4,164	89,436	38,269	60,258	786	149,186	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח		
4,296	943	-	917	26	3,353	-	-	-	1,086	267	740	-	1,260	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר		
3,800	1,219	-	1,219	-	2,581	-	-	-	1,548	588	418	-	27	יתרת חובות בעייתיים אחרים		
6,455	282	-	282	-	6,173	-	14	10	2,796	832	1,160	6	1,355	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח		
(198)	(28)	-	(28)	-	(170)	-	-	-	78	(91)	(131)	-	(26)	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח		
538,332	20,054	11,108	8,856	90	518,278	13	58,856	83,549	67,162	31,757	85,772	33,837	157,332	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾		
478,165	19,195	10,488	8,706	1	458,970	-	-	83,507	66,999	31,657	85,646	33,837	157,324	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾		
525,072	20,506	11,404	9,101	1	504,566	-	-	101,287	84,106	33,579	94,920	33,897	156,777	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח		
367,610	19,594	185	19,271	138	348,016	5,183	20,186	6,400	101,058	48,043	68,911	1,162	97,073	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾		
390,280	20,446	130	20,240	76	369,834	4,837	20,892	2,760	111,900	52,580	74,161	1,106	101,598	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾		
715,847	-	-	-	-	715,847	4,351	68,667	365,482	93,272	23,474	40,912	51,605	68,084	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾		
פיצול הכנסות ריבית, נטו:																
*7,105	*464	-	463	1	*6,641	-	*-	9	1,229	790	1,922	6	2,685	מרווח מפעילות מתן אשראי		
*466	*11	-	11	-	*455	-	*-	47	45	28	86	39	210	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות		
*2,196	*31	31	-	-	*2,165	-	*2,156	9	-	-	-	-	-	אחר		
9,767	506	31	474	1	9,261	-	2,156	65	1,274	818	2,008	45	2,895	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו		

* סוג מחדש.

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדיור בסך של 20.6 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021									
סך-הכל	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
	סך-הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך-הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
5,251	14	5	-	9	5,237	1,715	15	3,507	הכנסות ריבית מחיצוניים
(360)	(81)	(81)	-	-	(279)	(279)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
									הכנסות ריבית, נטו:
4,891	(67)	(76)	-	9	4,958	1,436	15	3,507	מחיצוניים
(1,951)	112	118	-	(6)	(2,063)	287	(1)	(2,349)	בימגזרי
2,940	45	42	-	3	2,895	1,723	14	1,158	סך הכנסות ריבית, נטו
									הכנסות שאינן מריבית:
3	-	-	-	-	3	3	-	-	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
1,363	152	149	3	-	1,211	959	199	53	עמלות והכנסות אחרות
1,366	152	149	3	-	1,214	962	199	53	סך הכנסות שאינן מריבית
4,306	197	191	3	3	4,109	2,685	213	1,211	סך הכנסות
(651)	-	-	-	-	(651)	(425)	-	(226)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
									הוצאות תפעוליות ואחרות:
3,743	181	180	1	-	3,562	3,013	159	390	לחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בימגזרי
3,743	181	180	1	-	3,562	3,013	159	390	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,214	16	11	2	3	1,198	97	54	1,047	רווח (הפסד) לפני מסים
445	6	4	1	1	439	36	19	384	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
769	10	7	1	2	759	61	35	663	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
137,375	604	175	99	330	136,771	28,215	3,725	104,831	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
138,522	611	180	99	332	137,911	28,726	3,725	105,460	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
149,972	786	197	152	437	149,186	29,810	4,686	114,690	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח*
1,260	-	-	-	-	1,260	691	-	569	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר
27	-	-	-	-	27	27	-	-	יתרת חובות בעייתיים אחרים
1,361	6	6	-	-	1,355	905	-	450	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
(26)	-	-	-	-	(26)	(25)	-	(1)	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
191,169	33,837	33,837	-	-	157,332	157,332	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
191,161	33,837	33,837	-	-	157,324	157,324	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
190,674	33,897	33,897	-	-	156,777	156,777	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
98,235	1,162	823	163	176	97,073	31,846	4,395	60,832	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾⁽¹⁾
102,704	1,106	713	161	232	101,598	31,912	4,192	65,494	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
119,689	51,605	51,605	-	-	68,084	68,084	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
									פיצול הכנסות ריבית, נטו:
2,691	6	3	-	3	2,685	1,513	14	1,158	מרווח מפעילות מתן אשראי
249	39	39	-	-	210	210	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
2,940	45	42	-	3	2,895	1,723	14	1,158	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש.

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
- (4) כולל הלוואות לדיור בסך של 20.6 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021										
סך-הכל	מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
	סך-הכל	בינוי ונדל"ן אחר	מגזר עסקים גדולים	סך-הכל	בינוי ונדל"ן אחר	מגזר עסקים בינוניים	סך-הכל	בינוי ונדל"ן אחר	מגזר עסקים קטנים וזעירים	
5,057	1,892	1,196	696	1,015	498	517	2,150	1,436	714	הכנסות ריבית מחיצוניים
(290)	(117)	(113)	(4)	(103)	(100)	(3)	(70)	(62)	(8)	הוצאות ריבית לחיצוניים
										הכנסות ריבית, נטו:
4,767	1,775	1,083	692	912	398	514	2,080	1,374	706	מחיצוניים
(667)	(501)	(347)	(154)	(94)	7	(101)	(72)	9	(81)	בינמגזרי
4,100	1,274	736	538	818	405	413	2,008	1,383	625	סך הכנסות ריבית, נטו
										הכנסות שאינן מריבית:
74	49	43	6	11	11	-	14	14	-	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
1,686	501	271	230	290	135	155	895	685	210	עמלות והכנסות אחרות
1,760	550	314	236	301	146	155	909	699	210	סך הכנסות שאינן מריבית
73	2	2	-	4	4	-	67	67	-	מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי
5,860	1,824	1,050	774	1,119	551	568	2,917	2,082	835	סך הכנסות
(593)	(457)	(415)	(42)	(184)	(77)	(107)	48	(37)	85	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
										הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,826	587	369	218	403	227	176	1,836	1,451	385	לחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
2,826	587	369	218	403	227	176	1,836	1,451	385	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
3,627	1,694	1,096	598	900	401	499	1,033	668	365	רווח (הפסד) לפני מסים
1,384	655	425	230	346	154	192	383	247	136	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
2,243	1,039	671	368	554	247	307	650	421	229	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021										
סך-הכל	מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
	סך-הכל	בינוי ונדל"ן אחר	בינוי ונדל"ן אחר	סך-הכל	בינוי ונדל"ן אחר	בינוי ונדל"ן אחר	סך-הכל	בינוי ונדל"ן אחר	בינוי ונדל"ן אחר	סך-הכל
164,049	76,363	49,259	27,104	33,334	17,193	16,141	54,352	35,224	19,128	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
168,284	79,025	51,587	27,438	34,057	17,618	16,439	55,202	35,843	19,359	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
187,963	89,436	55,434	34,002	38,269	19,185	19,084	60,258	39,454	20,804	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
2,093	1,086	486	600	267	78	189	740	488	252	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר
2,554	1,548	1,534	14	588	477	111	418	311	107	יתרת חובות בעייתיים אחרים
4,788	2,796	2,139	657	832	439	393	1,160	796	364	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
(144)	78	76	2	(91)	28	(119)	(131)	(19)	(112)	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
184,691	67,162	57,024	10,138	31,757	26,336	5,421	85,772	72,469	13,303	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
184,302	66,999	56,963	10,036	31,657	26,317	5,340	85,646	72,441	13,205	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
212,605	84,106	72,796	11,310	33,579	26,802	6,777	94,920	80,196	14,724	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
218,012	101,058	57,883	43,175	48,043	21,786	26,257	68,911	39,721	29,190	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
238,641	111,900	62,222	49,678	52,580	23,797	28,783	74,161	43,337	30,824	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
157,658	93,272	93,272	-	23,474	23,474	-	40,912	40,912	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:										
3,941	1,229	698	531	790	382	408	1,922	1,310	612	מרווח מפעילות מתן אשראי
159	45	38	7	28	23	5	86	73	13	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
4,100	1,274	736	538	818	405	413	2,008	1,383	625	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש.

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
מגזר ניהול פיננסי					
סך-הכל	אחר	פעילות השקעה ריאלית	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר	
728	-	-	722	6	הכנסות ריבית מחיצוניים
(940)	-	-	(940)	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
הכנסות ריבית, נטו:					
(212)	-	-	(218)	6	מחיצוניים
2,368	(3)	(1)	2,372	-	בימגזרי
2,156	(3)	(1)	2,154	6	סך הכנסות ריבית, נטו
הכנסות מימון שאינן מריבית:					
985	-	599	2,171	(1,785)	מחיצוניים
-	-	-	(2,137)	2,137	בימגזרי
112	43	-	69	-	עמלות והכנסות אחרות
1,097	43	599	103	352	סך הכנסות שאינן מריבית
3,253	40	598	2,257	358	סך הכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
358	51	32	71	204	לחיצוניים
45	-	-	45	-	בימגזרי
403	51	32	116	204	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
2,850	(11)	566	2,141	154	רווח (הפסד) לפני מסים
983	(4)	194	740	53	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,867	(7)	372	1,401	101	רווח (הפסד) לאחר מסים
49	-	49	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
1,916	(7)	421	1,401	101	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
11	-	-	11	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,927	(7)	421	1,412	101	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
מגזר ניהול פיננסי					
סך-הכל	אחר	פעילות השקעה ריאלית	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר	
*248,208	1,537	4,053	*226,535	16,083	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
650	-	650	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
58,856	843	-	47,797	10,216	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
20,186	-	3,419	10,076	6,691	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
20,892	-	3,979	9,883	7,030	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
68,667	68,667	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾

מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית

36	66	הפרשי שער, נטו ⁽⁴⁾
405	-	הפרשי מדד, נטו ⁽⁴⁾
499	107	חשיפות ריבית, נטו ⁽⁴⁾
-	24	חשיפות למניות, נטו ⁽⁴⁾
997	-	מרווחי ריבית שמשויכים לניהול פיננסי
1,937	197	סך-הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית, לפי בסיס צבירה
256	-	רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת-ערך שאינה זמנית של אגרות-חוב
(5)	-	שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד
69	161	הכנסות אחרות שאינן מריבית
2,257	358	סך-הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית

* סווג מחדש.

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסים משוקלים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
- (4) לרבות בגין ניירות-ערך ומכשירים נגזרים.

ביאור 28 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעול הראשי בבנק (הנהלת הבנק והדירקטוריון) לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

שיוך לקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה

שיוך הלקוח למגזרי הפעילות מבוסס על שיוך הלקוח בפועל ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים המנויים להלן. עם זאת, יובהר כי שיוך הלקוח לעיתים לוקח בחשבון קריטריונים נוספים. לדוגמה, לקוח פרטי או חברה בעלת פרופיל או פוטנציאל לפעילות עתידית אשר תצדיק שיוכם למגזר לקוחות פרטיים או למגזר העסקי, לפי העניין. לצורך שיוך לקוח עסקי ליחידה ארגונית מטפלת, תילקח בחשבון גם השתייכותו לקבוצת חברות.

להלן המגזרים ברי הדיווח שזיהה הבנק בהתאם לגישת ההנהלה:

פעילות קמעונאית

מגזר לקוחות פרטיים - הלקוחות הנכללים במגזר זה הינם לקוחות פרטיים, להם הבנק מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות פעילות באפליקציית התשלומים bit ושירותי ייעוץ בהשקעות.

מגזר עסקים קטנים - מספק מגוון שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים, בעלי אובליגו כולל (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) נמוך מ-10 מיליון ש"ח או בעלי אובליגו כולל (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) גבוה מ-10 מיליון ש"ח, אך בעלי אובליגו בבנק נמוך מ-6 מיליון ש"ח ומחזור מכירות נמוך מ-30 מיליון ש"ח.

מגזר הלוואות לדיוור - המגזר אחראי על מתן שירותי אשראי לדיוור ללקוחות הפעילות הקמעונאית.

פעילות עסקית

מגזר מסחרי - במסגרת מגזר זה נכללים לקוחות עסקיים בעלי אובליגו כולל (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) גבוה מ-10 מיליון ש"ח ועד לסך של 100 מיליון ש"ח או מחזור מכירות מעל 30 מיליון ש"ח ועד מיליארד ש"ח. לקוחות בענף בנייה ונדל"ן שנכללים במגזר זה הינם לקוחות בעלי אובליגו כולל גבוה מ-10 מיליון ש"ח ועד לסך של 350 מיליון ש"ח או יתרת אשראי כוללת בסך 150 מיליון ש"ח ומטה.

מגזר עסקי - מספק שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל ובחו"ל, בעלי אובליגו כולל בסך 250 מיליון ש"ח ומעלה או מחזור מכירות העולה על מיליארד ש"ח. לקוחות בענף בנייה ונדל"ן הנכללים במגזר זה הינם לקוחות בעלי אובליגו כולל בסך 550 מיליון ש"ח ומעלה או יתרת אשראי כוללת בסך 250 מיליון ש"ח ומעלה.

קבוצות בעלות אובליגו כולל הנע בין 100 מיליון ש"ח ל-250 מיליון ש"ח, וקבוצות בענף הבניה והנדל"ן בעלות אובליגו כולל הנע בין 350 מיליון ש"ח לבין 550 מיליון ש"ח ואו יתרות אשראי כוללות בין 150 מיליון ש"ח לבין 250 מיליון ש"ח, משויכות בחלקם למגזר העסקי ובחלקם למגזר המסחרי, וזאת על סמך פרמטרים שונים הנבחרים ספציפית לכל קבוצה.

מגזר פעילות בינלאומית - כולל פעילויות שלוחות הבנק בחו"ל לרבות סניף ניו-יורק, הפועלים שוויץ ובנק פוזיטיף.

מגזר ניהול פיננסי - אחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, ניהול ההון הפיננסי, פעילות הנוסטרו של הבנק, פעילות חדרי העסקות (מטבע-חוץ וניירות-ערך), הקשר והסדרת הפעילות עם גופים פיננסיים (בארץ ובחו"ל) וכן על מתן שירותי תפעול למנהלי נכסים פיננסיים ושירותי תפעול בניירות-ערך לכלל לקוחות הבנק. תוצאות הפעילות של המגזר כוללות בין היתר, את השפעת ההון הפיננסי אשר מיוחס למגזר זה. בנוסף, תוצאות פועלים אקוויטי נכללות במגזר זה.

ניהול סיכונים השוק והנזילות, הנמצאים תחת אחריות המגזר, נעשה באמצעות ניהול פרואקטיבי של תיק הנוסטרו וכן באמצעות שימוש במכשירים פיננסיים כגון הנפקות ניירות-ערך שונים, פיקדונות, נגזרי ריבית ומטבע-חוץ ועוד.

התאמות - לרבות התאמות בין סך-כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך-כל הפריטים בדוחות הכספיים המאוחדים ופעילויות אחרות של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר דיווח, ובכלל זה תוצאות הפעילות של דיוור ב.פ. בע"מ ופעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ.

ביאור 28 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

כללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים

להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו - כוללות בין היתר: (1) את המרווח שבין הריבית המתקבלת מלקוחות המגזר לבין הריבית הסיטונאית בה מחויב המגזר בגין המקור אשר שימש למתן ההלוואה ללקוח; (2) את המרווח שבין הריבית הסיטונאית בה מזוכה המגזר בגין המקורות אותם הוא מעמיד לשימוש הבנק לבין הריבית המשולמת ללקוחות המגזר בגין מקורות אלה.

הריביות הסיטונאיות בכל אחד ממגזרי הפעילות של הבנק נקבעות בהתבסס על הערכת עלויות הגיוס של הבנק וכוללות בעיקר, ריבית חסרת הסיכון בתוספת של הערכת סיכונים אשראי והנזילות של הבנק. ריבית זו מחושבת בהתבסס על התקופה החוזית של המקורות והשימושים הרלוונטיים, ללא התחשבות בהנחות, התחדשות והארכות תקופה של אשראי ופיקדונות.

הוצאות בגין הפסדי אשראי - ההוצאות בגין הפסדי אשראי נקפות למגזר אליו משתייך הלווה, שכנגד חבותו נרשמה ההוצאה.

הכנסות מימון שאינן מריבית - מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח. ההכנסות שנרשמו במגזר ניהול פיננסי כוללות הכנסות ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב, רווחים מהשקעה במניות, תוצאות פעילות בנגזרים, רווח, נטו, מהפרשי שער והוצאות מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל. ההכנסות שנרשמו ביתר המגזרים כוללות רווחים מחדר עסקות.

עמלות והכנסות אחרות - מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות - ההוצאות מיוחסות על-פי כללים קבועים מראש ומחירי תקן, לכל אחד ממגזרי הפעילות אם כהוצאה המזוהה ישירות עם פעילות המגזר ואם על-פי מפתחות העמסה. כללי הייחוס מבוססים על היקפי הפעילות הרלוונטיים לסוגי העלויות של כל מגזר.

חיוב על שירותים בינמגזריים - מגזר אליו משויך לקוח אשר מקבל שירותים ממגזר אחר, מחויב בהוצאה בינמגזרית על-פי מחירי תקן עבור שירותים שסיפקו מגזרים אחרים ללקוחותיו. בהתאם לכך, מוקטנות העלויות של המגזר המספק את השירות, ובמקביל, המגזר אליו משתייך הלקוח מחויב בעלויות אלו. החיוב נקבע על-ידי הבנק בהתבסס, בין היתר, על מחירי השוק בגין שירות, הערכת עלויות פנימית והשתתפות בהכנסות הנובעות במישורין או בעקיפין מהשירות כאמור.

מסים על ההכנסה - ההפרשה למס על תוצאות הפעילות של כל מגזר חושבה על-פי שיעור המס האפקטיבי השנתי, ובהתחשב בהשפעות המס המתייחסות למגזרים מסוימים, כדלהלן: (1) השפעות הפרשי תרגום בגין חברות מאוחדות בחו"ל - מיוחסות למגזר "ניהול פיננסי"; (2) הוצאות שאינן מוכרות לצורכי מס מיוחסות למגזר הרלוונטי. מקום בו לא ניתן לייחס את ההוצאות באופן ספציפי - ההוצאות מוקצות למגזרים באופן יחסי; (3) השפעת שינויים בשיעור המס - מיוחסת למגזר "אחרים והתאמות"; (4) הוצאות המס של חברות הבנות לרבות השלמת המס שמבוצעת בבנק - מיוחסות למגזר אליו משויכת החברה;

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023									
סך-הכל (3) התאמות	ניהול פיננסי(2)	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			לקוחות פרטיים	
			עסקי(1)	מסחרי	הלוואות לדיר	עסקים קטנים			
הכנסות ריבית, נטו:									
16,085	-	3,208	726	4,142	2,385	6,420	1,375	(2,171)	מחיצוניים
-	-	(3,221)	89	(1,699)	(446)	(5,009)	1,430	8,856	בינמגזרי
1,267	-	1,274	(1)	71	(34)	(56)	5	8	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
17,352	-	1,261	814	2,514	1,905	1,355	2,810	6,693	סך-הכל רווח מימוני, נטו
4,030	187	139	40	842	544	46	661	1,571	עמלות והכנסות אחרות
21,382	187	1,400	854	3,356	2,449	1,401	3,471	8,264	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
1,879	-	(4)	88	3	881	121	393	397	הוצאות תפעוליות ואחרות:
8,231	102	845	447	659	580	491	1,285	3,822	מחיצוניים
-	(49)	(349)	-	141	45	(5)	85	132	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים									
11,272	134	908	319	2,553	943	794	1,708	3,913	הפרשה למסים על הרווח (הפסד)
3,930	47	276	141	910	334	273	592	1,357	רווח (הפסד) לאחר מסים
7,342	87	632	178	1,643	609	521	1,116	2,556	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
18	-	18	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
7,360	87	650	178	1,643	609	521	1,116	2,556	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7,360	87	650	178	1,643	609	521	1,116	2,556	המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח									
407,381	-	4,566	18,072	123,994	59,300	131,057	32,729	37,663	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
554,595	-	63,135	29,129	94,775	46,369	-	70,395	250,792	

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-15,114 מיליוני ש"ח.
 (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים לא מהותיים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	הלוואות לדיר	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
13,467	-	121	653	2,845	1,801	5,481	1,551	1,015	מחיצוניים
-	-	2,201	27	(838)	(196)	(4,115)	358	2,563	בינמגזרי
581	-	544	(2)	52	(23)	(3)	6	7	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
14,048	-	2,866	678	2,059	1,582	1,363	1,915	3,585	סך-הכל רווח מימוני, נטו
3,872	229	163	32	686	486	47	635	1,594	עמלות והכנסות אחרות
17,920	229	3,029	710	2,745	2,068	1,410	2,550	5,179	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
(34)	-	6	107	(421)	76	71	104	23	הוצאות תפעוליות ואחרות:
7,972	111	815	428	669	542	464	1,263	3,680	מחיצוניים
-	(46)	(341)	-	122	46	(10)	82	147	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים									
9,982	164	2,549	175	2,375	1,404	885	1,101	1,329	הפרשה למסים על הרווח (הפסד)
3,548	78	875	84	853	505	307	382	464	רווח (הפסד) לאחר מסים
6,434	86	1,674	91	1,522	899	578	719	865	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
99	-	99	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
6,533	86	1,773	91	1,522	899	578	719	865	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	(1)	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6,532	86	1,773	90	1,522	899	578	719	865	המיוחס לבעלי מניות הבנק
388,727	-	*3,690	17,210	108,316	57,945	127,688	34,998	*38,880	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
532,588	-	72,235	24,767	75,585	51,425	-	70,243	238,333	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש.

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-10,882 מיליוני ש"ח.
- (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים לא מהותיים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
9,767	-	(386)	458	2,003	1,366	3,516	1,293	1,517	מחיצוניים
-	-	2,534	10	(475)	(155)	(2,356)	(7)	449	בינמגזרי
1,081	-	1,009	(37)	86	13	-	4	6	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
10,848	-	3,157	431	1,614	1,224	1,160	1,290	1,972	סך-הכל רווח מימוני, נטו
3,544	232	140	32	594	446	54	570	1,476	עמלות והכנסות אחרות
14,392	232	3,297	463	2,208	1,670	1,214	1,860	3,448	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
(1,220)	-	(3)	25	(564)	30	(226)	(79)	(403)	הוצאות תפעוליות ואחרות:
7,803	173	784	530	658	501	525	969	3,663	מחיצוניים
-	(46)	(304)	-	42	57	(135)	323	63	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים									
7,809	105	2,820	(92)	2,072	1,082	1,050	647	125	הפרשה למסים על הרווח (הפסד)
2,958	48	981	73	783	410	382	235	46	רווח (הפסד) לאחר מסים
4,851	57	1,839	(165)	1,289	672	668	412	79	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
49	-	49	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
4,900	57	1,888	(165)	1,289	672	668	412	79	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
14	-	7	7	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,914	57	1,895	(158)	1,289	672	668	412	79	המיוחס לבעלי מניות הבנק
352,623	-	*1,466	13,946	96,335	52,758	114,633	33,899	*39,586	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
525,072	-	78,123	20,277	85,304	49,442	-	66,102	225,824	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש.

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-8,532 מיליוני ש"ח.
- (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים לא מהותיים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 28 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרים גיאוגרפיים⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
סך נכסים		רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק			הכנסות ⁽²⁾			
630,171	651,114	5,073	6,443	7,183	13,929	17,210	20,528	ישראל
34,031	34,413	78	178	241	462	692	849	צפון אמריקה
1,064	913	(236)	(88)	(63)	1	18	5	אירופה
87	90	(1)	(1)	(1)	-	-	-	אחר
35,182	35,416	(159)	89	177	463	710	854	סך-הכל מחוץ לישראל
665,353	686,530	4,914	6,532	7,360	14,392	17,920	21,382	סך-הכל מאוחד

(1) החלוקה למגזרים גיאוגרפיים בוצעה לפי מיקום הנכסים.
 (2) הכנסות - הכנסות ריבית, נטו, והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא.

א. חובות, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

2023						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
6,516	50	6,466	928	519	5,019	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
1,879	(6)	1,885	379	117	1,389	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(1,111)	-	(1,111)	(550)	(27)	(534)	מחיקות חשבונאיות
730	-	730	355	19	356	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(381)	-	(381)	(195)	(8)	(178)	מחיקות חשבונאיות, נטו
(25)	-	(25)	-	-	(25)	אחר*
7,989	44	7,945	1,112	628	6,205	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ⁽¹⁾
956	5	951	32	35	884	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
5,909	6	5,903	626	533	4,744	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
546	8	538	285	(83)	336	התאמת יתרת פתיחה של ההפרשה בגין CECL
(34)	36	(70)	40	71	(181)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(754)	-	(754)	(384)	(6)	(364)	מחיקות חשבונאיות
849	-	849	361	4	484	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
95	-	95	(23)	(2)	120	מחיקות חשבונאיות, נטו
6,516	50	6,466	928	519	5,019	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ⁽¹⁾
935	4	931	31	32	868	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
6,931	5	6,926	1,026	758	5,142	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(1,220)	1	(1,221)	(425)	(226)	(570)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(824)	-	(824)	(341)	(4)	(479)	מחיקות חשבונאיות
1,022	-	1,022	366	5	651	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
198	-	198	25	1	172	מחיקות חשבונאיות, נטו
5,909	6	5,903	626	533	4,744	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ⁽¹⁾
797	-	797	31	-	766	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* יתרות הנכסים, נטו בגין חברה בת שנמכרה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- א. חובות, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)
- ב. מידע נוסף על דרך חישוב הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, אגרות-חוב לפדיון ואגרות-חוב זמינות למכירה

31 בדצמבר 2023						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי*	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה של חובות:						
326,154	106,933	219,221	-	-	219,221	שנבדקו על בסיס פרטי
210,890	15,736	195,154	34,684	131,563	28,907	שנבדקו על בסיס קבוצתי
537,044	122,669	414,375	34,684	131,563	248,128	סך-הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
4,683	25	4,658	-	-	4,658	שנבדקו על בסיס פרטי
2,350	14	2,336	1,080	593	663	שנבדקו על בסיס קבוצתי
7,033	39	6,994	1,080	593	5,321	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי*	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה של חובות:						
304,429	103,377	201,052	-	-	201,052	שנבדקו על בסיס פרטי
203,326	10,116	193,210	35,132	128,105	29,973	שנבדקו על בסיס קבוצתי
507,755	113,493	394,262	35,132	128,105	231,025	סך-הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
3,663	29	3,634	-	-	3,634	שנבדקו על בסיס פרטי
1,918	17	1,901	897	487	517	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,581	46	5,535	897	487	4,151	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי

* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-87 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.12.22: 72 מיליון ש"ח).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור 1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2023					
חובות צוברים - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים
בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽²⁾		לא צוברים	צוברים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
19	24	51,896	612	934	50,350
בינוי ונדל"ן - בינוי					
45	157	34,064	40	584	33,440
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
1	2	33,546	6	8	33,532
שירותים פיננסיים					
78	50	99,425	1,885	1,407	96,133
מסחרי - אחר					
143	233	218,931	2,543	2,933	213,455
סך-הכל מסחרי					
877	-	130,922	747	-	130,175
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽³⁾					
151	87	34,589	222	466	33,901
אנשים פרטיים - אחר					
1,171	320	384,442	3,512	3,399	377,531
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	10,357	298	686	9,373
בינוי ונדל"ן					
-	76	18,840	194	292	18,354
מסחרי אחר					
-	76	29,197	492	978	27,727
סך-הכל מסחרי					
18	-	736	8	1	727
אנשים פרטיים					
18	76	29,933	500	979	28,454
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
1,189	396	414,375	4,012	4,378	405,985
סך-הכל ציבור					

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-154 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.2022: 79 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

(3) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-54 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.2022: 54 מיליוני ש"ח).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2022					
חובות צוברים - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים
בפיגור של 30 ועד 90 ימים ⁽²⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר		לא צוברים	צוברים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
19	7	47,152	216	149	46,787
בינוי ונדל"ן - בינוי					
13	1	30,844	63	36	30,745
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
1	2	27,684	22	6	27,656
שירותים פיננסיים					
63	29	98,117	1,717	1,205	95,195
מסחרי - אחר					
96	39	203,797	2,018	1,396	200,383
סך-הכל מסחרי					
1,085	-	127,527	572	-	126,955
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽³⁾					
113	43	35,054	210	457	34,387
אנשים פרטיים - אחר					
1,294	82	366,378	2,800	1,853	361,725
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	9,781	558	264	8,959
בינוי ונדל"ן					
-	-	17,447	77	855	16,515
מסחרי אחר					
-	-	27,228	635	1,119	25,474
סך-הכל מסחרי					
10	1	656	9	1	646
אנשים פרטיים					
10	1	27,884	644	1,120	26,120
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
1,304	83	394,262	3,444	2,973	387,845
סך-הכל ציבור					

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) חובות בפיגור של 30 ועד 90 ימים בסך של כ-154 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.2022: 79 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

(3) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-54 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.2022: 54 מיליוני ש"ח).

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב.

יתורים וארגון מחדש של חוב בעייתי

במדיניות היתורים הבנק מביא בחשבון מגוון שיקולים על מנת למקסם את ההחזר לבנק: ניהול מערכת היחסים עם הלקוח ומקסום הזדמנויות, מניעת default, עיקולים, היבטים ציבוריים וכדומה.

יתורים ניתנים במקרים בהם הלקוח הציג רצון טוב לפרוע את ההלוואות וצפוי כי יעמוד בהתחייבויותיו.

במקרים בהם, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק מעניק לחייב ויתור אשר בתנאים אחרים הוא לא היה מעניק, החוב יוגדר כארגון מחדש של חוב בעייתי.

ארגון מחדש של חוב בעייתי יכול שיהיה שינוי בתנאי החוב שגורם להפחתה או לדחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב בעתיד הקרוב, הפחתה בשיעור הריבית או בהפחתה של תשלומים על חשבון הקרן, איחוד חובות וכו'.

הבנק יכול להסכים לקבל במזומן נכסים או זכות בהון עצמי של החייב כפירעון של החוב למרות שהשווי המתקבל נמוך מסכום החוב מאחר והבנק מגיע למסקנה שהאמור ימקסם את החזר ההשקעה שלו.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

		31 בדצמבר 2023						
סך-הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות*	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב שהועמדה בשנת					2023	
		קודם	2019	2020	2021	2022		
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
85,960	32,026	2,848	1,775	2,848	7,777	6,416	32,270	בינוי ונדל"ן - סך-הכל
82,760	31,508	2,655	1,581	2,690	7,177	6,045	31,104	אשראי בדירוג ביצוע
1,030	219	22	18	95	84	141	451	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,518	204	145	157	45	145	184	638	אשראי בעייתי צובר
652	95	26	19	18	371	46	77	אשראי שאינו צובר
132,971	33,902	8,181	3,453	5,909	13,959	14,358	53,209	מסחרי - אחר - סך-הכל
125,918	32,105	7,415	3,176	5,445	13,129	12,950	51,698	אשראי בדירוג ביצוע
3,747	1,043	91	73	205	420	760	1,155	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,415	553	101	33	189	245	75	219	אשראי בעייתי צובר
1,891	201	574	171	70	165	573	137	אשראי שאינו צובר
130,922	-	39,223	12,581	17,089	25,644	22,383	14,002	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סך-הכל
79,697	-	26,251	7,513	9,724	15,064	13,041	8,104	LTV עד 60%**
48,237	-	11,418	4,897	7,084	10,107	9,069	5,662	LTV מעל 60% ועד 75%**
2,988	-	1,554	171	281	473	273	236	LTV מעל 75%**
128,972	-	38,256	12,380	16,834	25,392	22,196	13,914	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
326	-	202	22	24	40	15	23	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
877	-	349	98	129	132	122	47	בפיגור 89-30 יום
-	-	-	-	-	-	-	-	בפיגור של 90 יום או יותר
747	-	416	81	102	80	50	18	אשראי שאינו צובר
34,589	2,597	691	695	1,346	3,715	6,986	18,559	אנשים פרטיים - אחר - סך-הכל
31,059	2,091	401	551	1,142	3,177	6,151	17,546	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
3,070	441	234	118	170	460	730	917	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
151	39	9	6	8	21	34	34	בפיגור 89-30 יום
87	23	5	2	4	12	21	20	בפיגור של 90 יום או יותר
222	3	42	18	22	45	50	42	אשראי שאינו צובר
384,442	68,525	50,943	18,504	27,192	51,095	50,143	118,040	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל								
29,933	2,972	999	504	544	2,041	10,189	12,684	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
28,454	2,888	821	470	442	1,979	9,957	11,897	אשראי לא בעייתי
979	84	9	33	16	16	216	605	אשראי בעייתי צובר
500	-	169	1	86	46	16	182	אשראי שאינו צובר
414,375	71,497	51,942	19,008	27,736	53,136	60,332	130,724	סך-הכל אשראי לציבור

* ליום 31 בדצמבר 2023 לא קיימות הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.
** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

		31 בדצמבר 2022						
סך-הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות*	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב שהועמדה בשנת					2022	
		קודם	2018	2019	2020	2021		
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
77,996	22,008	2,588	1,786	2,395	3,822	12,289	33,108	בינוי ונדל"ן - סך-הכל
76,224	21,747	2,479	1,753	2,316	3,650	11,931	32,348	אשראי בדירוג ביצוע
1,308	156	25	23	50	148	288	618	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
185	21	19	7	9	8	27	94	אשראי בעייתי צובר
279	84	65	3	20	16	43	48	אשראי שאינו צובר
125,801	28,561	9,125	3,176	5,763	9,206	21,212	48,758	מסחרי - אחר - סך-הכל
118,532	27,176	8,003	2,929	5,477	8,189	20,215	46,543	אשראי בדירוג ביצוע
4,319	839	196	172	199	760	592	1,561	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,211	365	102	47	59	202	282	154	אשראי בעייתי צובר
1,739	181	824	28	28	55	123	500	אשראי שאינו צובר
127,527	-	35,091	9,326	13,686	18,337	27,652	23,435	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סך-הכל
78,023	-	23,291	6,229	8,144	10,436	16,271	13,652	LTV עד 60%**
46,472	-	10,070	2,981	5,350	7,620	10,931	9,520	LTV מעל 60% ועד 75%**
3,032	-	1,730	116	192	281	450	263	LTV מעל 75%**
125,539	-	34,104	9,135	13,488	18,109	27,403	23,300	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
331	-	221	30	22	14	27	17	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
1,085	-	410	106	119	168	175	107	בפיגור 89-30 יום
-	-	-	-	-	-	-	-	בפיגור של 90 יום או יותר ⁽¹⁾
572	-	356	55	57	46	47	11	אשראי שאינו צובר ⁽¹⁾
35,054	2,649	731	1,182	1,699	2,864	7,308	18,621	אנשים פרטיים - אחר - סך-הכל
31,739	2,200	446	927	1,419	2,520	6,499	17,728	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
2,949	410	241	213	237	297	721	830	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע ⁽¹⁾
113	25	5	9	9	12	29	24	בפיגור 89-30 יום ⁽¹⁾
43	12	3	2	3	4	11	8	בפיגור של 90 יום או יותר ⁽¹⁾
210	2	36	31	31	31	48	31	אשראי שאינו צובר
366,378	53,218	47,535	15,470	23,543	34,229	68,461	123,922	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל								
27,884	3,272	1,463	965	1,225	1,957	4,690	14,312	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
26,120	3,131	961	816	923	1,728	4,622	13,939	אשראי לא בעייתי
1,120	141	365	13	57	122	68	354	אשראי בעייתי צובר
644	-	137	136	245	107	-	19	אשראי שאינו צובר
394,262	56,490	48,998	16,435	24,768	36,186	73,151	138,234	סך-הכל אשראי לציבור

* ליום 31 בדצמבר 2022 לא קיימות הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

(1) הוצג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 3. מידע נוסף על חובות לא צוברים*

31 בדצמבר 2023						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך-הכל יתרת חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
9	1,356	612	411	52	201	בינוי ונדל"ן - בינוי
2	620	40	25	4	15	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	156	6	-	6	6	שירותים פיננסיים
24	4,441	1,885	113	716	1,772	מסחרי - אחר
35	6,573	2,543	549	778	1,994	סך-הכל מסחרי
-	855	747	-	65	747	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
10	957	222	-	140	222	אנשים פרטיים - אחר
45	8,385	3,512	549	983	2,963	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
5	800	500	86	147	414	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
50	9,185	4,012	635	1,130	3,377	סך-הכל*
*מזה:						
		1,711	92	671	1,619	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
		1,119	543	127	576	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
		1,182	-	332	1,182	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 499 מיליוני ש"ח בשנת 2023. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשנת 2023 הינה 3,609 מיליון ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על חובות לא צוברים* (המשך)

31 בדצמבר 2022						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך-הכל יתרת חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
1	1,270	216	53	68	163	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	644	63	44	4	19	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	173	22	-	11	22	שירותים פיננסיים
13	4,495	1,717	153	454	1,564	מסחרי - אחר
14	6,582	2,018	250	537	1,768	סך-הכל מסחרי
-	634	572	-	47	572	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
7	950	210	-	93	210	אנשים פרטיים - אחר
21	8,166	2,800	250	677	2,550	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
1	921	644	55	151	589	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
22	9,087	3,444	305	828	3,139	סך-הכל*
		2,241	196	616	2,045	* מזה: נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
		249	109	7	140	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
		954	-	205	954	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 304 מיליוני ש"ח בשנת 2022. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשנת 2022 הינה 3,336 מיליון ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

31 בדצמבר 2022					31 בדצמבר 2023					
יתרת חוב רשומה										
סך-הכל(2)	צובר(1) לא בפיגור	צובר(1) בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר(1) בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	סך-הכל(2)	צובר(1) לא בפיגור	צובר(1) בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר(1) בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל										
ציבור - מסחרי										
43	16	1	-	26	48	12	1	-	35	בינוי ונדל"ן - בינוי
24	2	-	-	22	20	1	-	-	19	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
8	2	-	-	6	6	1	-	-	5	שירותים פיננסיים
943	140	3	1	799	765	97	5	3	660	מסחרי - אחר
1,018	160	4	1	853	839	111	6	3	719	סך-הכל מסחרי
13	-	-	-	13	12	-	-	-	12	אנשים פרטיים - הלוואות לדויר
580	368	11	1	200	536	310	11	2	213	אנשים פרטיים - אחר
1,611	528	15	2	1,066	1,387	421	17	5	944	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל										
312	65	-	-	247	192	-	-	-	192	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,923	593	15	2	1,313	1,579	421	17	5	1,136	סך-הכל ציבור

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) ליום 31 בדצמבר 2023 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 1,571 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים (ליום 31.12.2022: 1,906 מיליוני ש"ח).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו										
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש		
פעילות לווים בישראל										
ציבור - מסחרי										
	25	30	148	20	24	138	27	46	191	בינוי ונדל"ן - בינוי
	20	22	25	11	11	16	4	11	28	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
	2	2	11	8	8	11	4	5	9	שירותים פיננסיים
	101	209	752	89	104	839	261	319	1,009	מסחרי - אחר
	148	263	936	128	147	1,004	296	381	1,237	סך-הכל מסחרי
	-	-	-	13	13	57	21	21	49	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
	204	206	4,546	229	244	5,442	309	309	5,879	אנשים פרטיים - אחר
	352	469	5,482	370	404	6,503	626	711	7,165	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל										
	25	25	14	2	2	8	-	-	19	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
	377	494	5,496	372	406	6,511	626	711	7,184	סך-הכל ציבור

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*					
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
12	142	10	103	7	142
בינוי ונדל"ן - בינוי					
-	20	2	11	2	13
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
-	5	3	6	3	9
שירותים פיננסיים					
49	565	23	532	60	768
מסחרי - אחר					
61	732	38	652	72	932
סך-הכל מסחרי					
40	3,092	42	3,162	46	3,841
אנשים פרטיים - אחר					
101	3,824	80	3,814	118	4,773
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
-	12	-	4	2	12
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
101	3,836	80	3,818	120	4,785
סך-הכל ציבור					

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

5. מידע נוסף לגבי אשראי לא צובר ויתרות בפיגור

ליום 31 בדצמבר 2023							
סך-הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של עד 90 יום עד 180 יום	אינו בפיגור או בפיגור של עד 89 יום
מסחרי	48	19	12	526	612	31	1,787
הלוואות לדיור	25	8	19	122	228	326	27
אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	-	-	5	217
סך-הכל	73	27	31	648	840	362	2,031

ליום 31 בדצמבר 2022							
סך-הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של עד 90 יום עד 180 יום	אינו בפיגור או בפיגור של עד 89 יום
מסחרי	88	14	70	306	213	22	1,940
הלוואות לדיור	33	17	21	110	121	279	-
אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	2	7	6	195
סך-הכל	121	31	91	418	341	307	2,135

6. מידע נוסף על הלוואות לדיור - אנשים פרטיים

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון, (LTV) * סוג ההחזר וסוג הריבית

ליום 31 בדצמבר 2023				
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	49,476	1,574	80,126	2,838
מעל 60%	32,067	671	50,349	2,557
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	666	11	1,088	995
סך-הכל	82,209	2,256	131,563	6,390

ליום 31 בדצמבר 2022				
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	49,458	1,199	78,465	3,239
מעל 60%	31,230	439	48,562	2,492
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	680	20	1,078	1,438
סך-הכל	81,368	1,658	128,105	7,169

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מכירה, רכישה של אשראי לציבור במהלך השנה

1. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

סיכון אשראי לציבור שנמכר									
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר הבנק נתן עבורו שירות	סך-הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	סיכון אשראי מזה: חוץ-מאזני* אשראי בעייתי	סיכון אשראי מזה: חוץ-מאזני* אשראי בעייתי	אשראי לציבור שנמכר השנה	יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר הבנק נתן עבורו שירות	סך-הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	סיכון אשראי מזה: חוץ-מאזני* אשראי בעייתי	סיכון אשראי מזה: חוץ-מאזני* אשראי בעייתי	אשראי לציבור שנמכר השנה
2,520	(6)	243	337	1,275	2,692	-	-	658	284
259	-	-	-	-	208	-	-	-	-
2,779	(6)	243	337	1,275	2,900	-	-	658	284

סיכון אשראי לציבור שנרכש					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		
סיכון אשראי מזה: חוץ-מאזני* אשראי בעייתי	אשראי לציבור שנרכש השנה ⁽¹⁾	אשראי לציבור שנרכש השנה ⁽¹⁾⁽²⁾	סיכון אשראי מזה: חוץ-מאזני* אשראי בעייתי	אשראי לציבור שנרכש השנה	אשראי לציבור שנרכש השנה ⁽¹⁾
-	-	11,123	-	277	17,158
-	-	11,123	-	277	17,158

* סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
 (1) כולל ברובו עסקות ניכיון לטווח קצר, לרבות רכישת אשראי לממשלות.
 (2) סווג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. מכירה, רכישה של אשראי לציבור במהלך השנה (המשך)

2. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023					
עסקות סינדיקציה שיזמו אחרים		עסקות סינדיקציה שהבנק יזם*			
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק	
סיכון אשראי חוץ-מאזני**	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ-מאזני**	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ-מאזני**	אשראי לציבור
4,245	8,080	15,037	22,873	12,404	13,940
-	-	-	2	-	-
4,245	8,080	15,037	22,875	12,404	13,940

סך-הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך-הכל אשראי לציבור

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022					
עסקות סינדיקציה שיזמו אחרים		עסקות סינדיקציה שהבנק יזם*			
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק	
סיכון אשראי חוץ-מאזני** ⁽¹⁾	אשראי לציבור ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני**	אשראי לציבור ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני**	אשראי לציבור
3,364	6,974	8,799	21,147	9,440	12,111
-	-	-	2	-	1
3,364	6,974	8,799	21,149	9,440	12,112

סך-הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך-הכל אשראי לציבור

* לרבות אם הבנק נותן שירות מהותי בעסקת הסינדיקציה, כולל עסקות שמנוהלות כסינדיקציה אשר טופלו בעבר כמכירת אשראי.

** סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(1) סווג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. יתרות אשראי לציבור⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽¹⁾⁽²⁾ לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2023			
סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽²⁾⁽³⁾	אשראי* ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	
			אשראי ללווה באלפי ש"ח
957	465	411,697	עד 10
2,401	1,214	320,847	מ-10 עד 20
3,967	2,563	230,031	מ-20 עד 40
5,839	6,047	208,315	מ-40 עד 80
6,047	11,110	155,923	מ-80 עד 150
5,368	18,292	112,541	מ-150 עד 300
4,110	28,417	74,899	מ-300 עד 600
5,550	65,592	82,276	מ-600 עד 1,200
4,482	41,290	30,813	מ-1,200 עד 2,000
3,307	21,358	9,379	מ-2,000 עד 4,000
2,794	10,399	2,417	מ-4,000 עד 8,000
5,145	13,645	1,473	מ-8,000 עד 20,000
7,087	15,084	786	מ-20,000 עד 40,000
40,585	77,044	1,313	מ-40,000 עד 200,000
17,850	38,235	206	מ-200,000 עד 400,000
19,780	28,362	86	מ-400,000 עד 800,000
13,029	10,366	24	מ-800,000 עד 1,200,000
7,373	11,897	14	מ-1,200,000 עד 1,600,000
5,410	3,832	5	מ-1,600,000 עד 2,000,000
13,117	11,600	10	מ-2,000,000 עד 3,200,000
8,681	1,819	3	מעל-3,200,000
182,879	418,631	1,643,058	סך-הכל

* חובות, אגרות-חוב של הציבור, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך של 6,182; 409,340; 1,097 ו-2,012 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(1) מספר הלווים מחושב לפי אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני גם יחד, בהתבסס על היתרה הרשומה.

(2) אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

הערה:

הנתונים של אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני (להלן: "האשראי") במדרגות האשראי עד 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום הנתונים בכל מדרגת אשראי של כל חברה מאוחדת (איחוד על בסיס שכבות), ואילו הנתונים של האשראי מעל 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום האשראי של כל לווה בכלל קבוצת הבנק, וסיווגו במדרגת האשראי בהתאם (איחוד ספציפי).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. יתרות אשראי לציבור⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽²⁾ לפי גודל האשראי של לווה (המשך)

31 בדצמבר 2022			
סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽²⁾ ⁽³⁾	אשראי* ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	
			אשראי ללווה באלפי ש"ח
1,203	670	486,815	עד 10
1,824	1,254	283,462	מ-10 עד 20
3,245	2,762	211,234	מ-20 עד 40
4,680	6,675	198,156	מ-40 עד 80
4,920	12,177	155,590	מ-80 עד 150
4,444	18,154	107,692	מ-150 עד 300
3,725	27,768	72,254	מ-300 עד 600
5,687	65,807	82,951	מ-600 עד 1,200
4,480	39,610	29,707	מ-1,200 עד 2,000
3,395	20,898	9,180	מ-2,000 עד 4,000
2,883	10,570	2,449	מ-4,000 עד 8,000
6,039	14,309	1,612	מ-8,000 עד 20,000
7,926	15,895	837	מ-20,000 עד 40,000
37,932	72,690	1,303	מ-40,000 עד 200,000
22,401	34,129	206	מ-200,000 עד 400,000
18,605	25,995	80	מ-400,000 עד 800,000
12,854	8,944	23	מ-800,000 עד 1,200,000
4,029	10,981	11	מ-1,200,000 עד 1,600,000
5,918	3,223	5	מ-1,600,000 עד 2,000,000
10,495	7,590	7	מ-2,000,000 עד 3,200,000
2,808	2,348	1	מעל-3,200,000
169,493	402,449	1,643,575	סך-הכל

* חובות, אגרות-חוב של הציבור, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך של 394,262; 5,698 ו-2,489 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(1) מספר הלווים מחושב לפי אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני גם יחד, בהתבסס על היתרה הרשומה.

(2) אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

הערה:

הנתונים של אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני (להלן: "האשראי") במדרגות האשראי עד 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום הנתונים בכל מדרגת אשראי של כל חברה מאוחדת (איחוד על בסיס שכבות), ואילו הנתונים של האשראי מעל 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום האשראי של כל לווה בכלל קבוצת הבנק, וסיווגו במדרגת האשראי בהתאם (איחוד ספציפי).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 29 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

2022	2023	2022	2023	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרות החוזים*		
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:				
5	3	1,741	907	(א) אשראי תעודות
55	61	7,666	7,491	(ב) ערבויות להבטחת אשראי
41	32	(1)41,143	(1)36,213	(ג) ערבויות לרוכשי דירות
264	235	34,040	33,760	(ד) ערבויות והתחייבויות אחרות**
23	23	12,427	16,741	(ה) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
(2)50	48	(2)25,242	27,011	(ו) מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונית לפי דרישה, שלא נוצלו
(2)493	547	(2)(1)55,122	(1)61,235	(ז) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן***
4	7	31,939	35,589	(ח) התחייבויות להוצאת ערבויות

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 ** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 47 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.2022: 66 מיליוני ש"ח).
 *** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדירה.
 (1) כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.
 (2) סווג מחדש.

ו. ערבויות

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות. במידת הצורך הבנק נוהג לקבל ביטחונות או התחייבויות מסוגים שונים כגון פיקדונות, ניירות-ערך, נדל"ן, יחסים פיננסיים וכדומה. מרבית הערבויות בבנק מדורגות בדירוג ביצוע האשראי.

ליום 31 בדצמבר 2023

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
7,491	-	392	628	1,973	4,498	ערבויות להבטחת אשראי
36,213	30,664	-	-	2,187	3,362	ערבויות לרוכשי דירות
33,760	9,307	4,774	3,224	5,549	10,906	ערבויות והתחייבויות אחרות
35,589	-	89	2,382	16,099	17,019	התחייבויות להוצאת ערבויות
113,053	39,971	5,255	6,234	25,808	35,785	סך-הכל

ליום 31 בדצמבר 2022

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
7,666	8	416	540	985	5,717	ערבויות להבטחת אשראי
41,143	36,653	-	-	69	4,421	ערבויות לרוכשי דירות
34,040	7,923	3,512	2,029	4,763	15,813	ערבויות והתחייבויות אחרות
31,939	-	68	2,208	12,902	16,761	התחייבויות להוצאת ערבויות
114,788	44,584	3,996	4,777	18,719	42,712	סך-הכל

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 30 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2023							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
107,730	56	571	355	13,632	34	93,082	נכסים
127,122	4,433	964	4,099	42,595	1,415	73,616	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4,723	-	-	-	4,087	-	636	ניירות-ערך
407,381	4,527	3,522	5,345	36,145	61,795	296,047	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
3,175	-	-	1,713	324	-	1,138	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,527	1,527	-	-	-	-	-	אשראי לממשלות
3,672	3,672	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
25,229	1,186	684	773	9,501	1,110	11,975	בניינים וציוד
5,971	1,102	1	2	132	35	4,699	נכסים בגין מכשירים נגזרים
686,530	16,503	5,742	12,287	106,416	64,389	481,193	נכסים אחרים
							סך-כל הנכסים
							נכסים
554,595	4,591	3,937	13,038	125,642	11,994	395,393	התחייבויות
9,085	-	56	48	3,520	-	5,461	פיקדונות הציבור
2,436	-	-	5	1,936	-	495	פיקדונות מבנקים
6,279	-	-	-	6,279	-	-	פיקדונות הממשלה
21,800	-	-	-	3,398	14,442	3,960	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
24,240	1,185	702	895	7,756	1,522	12,180	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
15,665	693	191	28	693	4,671	9,389	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
634,100	6,469	4,886	14,014	149,224	32,629	426,878	התחייבויות אחרות
							סך-כל ההתחייבויות
52,430	10,034	856	(1,727)	(42,808)	31,760	54,315	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(897)	1,711	41,965	(2,427)	(40,352)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(86)	172	290	-	(376)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	(173)	(175)	(668)	-	1,016	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
52,430	10,034	(300)	(19)	(1,221)	29,333	14,603	סך-הכל כללי
-	-	(194)	67	178	-	(51)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	(85)	(756)	(2,025)	-	2,866	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי וכן פריטים לא כספיים החשופים לשינויים בשערי מטבע-חוץ.
 (1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 30 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
							נכסים
133,424	57	808	605	15,452	-	116,502	מזמנים ופיקדונות בבנקים
107,400	4,048	1,184	3,024	38,027	2,122	58,995	ניירות-ערך
898	-	-	-	582	-	316	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
388,727	4,301	2,648	4,869	30,495	56,693	289,721	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,157	-	-	1,532	484	-	141	אשראי לממשלות
1,198	1,198	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
3,522	3,522	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
21,832	879	572	1,249	9,929	1,313	7,890	נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,195	1,149	18	32	145	15	4,836	נכסים אחרים
665,353	15,154	5,230	11,311	95,114	60,143	478,401	סך-כל הנכסים
							התחייבויות
532,588	4,364	3,653	10,666	115,148	12,189	386,568	פיקדונות הציבור
8,696	-	31	194	1,294	-	7,177	פיקדונות מבנקים
3,262	-	-	3	2,958	-	301	פיקדונות הממשלה
13,877	-	-	-	13,877	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,866	-	-	-	3,212	19,282	4,372	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
19,043	887	489	986	6,379	1,932	8,370	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14,518	460	236	184	757	4,548	8,333	התחייבויות אחרות
618,850	5,711	4,409	12,033	143,625	37,951	415,121	סך-כל ההתחייבויות
46,503	9,443	821	(722)	(48,511)	22,192	63,280	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(1,085)	552	46,089	(3,601)	(41,955)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	10	237	9	-	(256)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	37	(139)	802	-	(700)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
46,503	9,443	(217)	(72)	(1,611)	18,591	20,369	סך-הכל כללי
-	-	9	12	(1,360)	-	1,339	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	239	(522)	1,990	-	(1,707)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי וכן פריטים לא כספיים החשופים לשינויים בשערי מטבע-חוץ.
 (1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 31 נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון

שיעור תשואה חוזי ⁽³⁾	31 בדצמבר 2023								31 בדצמבר 2023					
	יתרה מאזנית ⁽²⁾		תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*						תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*					
	סך-הכל	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾	סך-הכל תזרימי מזומנים	מעל 20 שנים	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 4 עד 5 שנים	מעל 3 עד 4 שנים	מעל 2 עד 3 שנים	מעל שנה עד שנתיים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
ב-%	במיליוני ש"ח								במיליוני ש"ח					
	מטבע ישראלי (לרבות צמוד מטבע-חוץ)													
	5.07%	545,823	4,011	640,205	28,773	74,180	88,491	24,085	30,617	53,283	60,302	69,083	37,115	174,276
נכסים														
התחייבויות	3.05%	459,786	-	464,895	2	2,904	12,622	9,368	3,756	6,289	17,225	62,192	49,554	300,983
הפרש		86,037	4,011	175,310	28,771	71,276	75,869	14,717	26,861	46,994	43,077	6,891	(12,439)	(126,707)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)		(42,540)	-	(44,154)	-	(90)	(938)	682	(639)	(1,538)	(2,448)	(11,989)	(14,856)	(12,338)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)		566	-	574	-	-	-	-	-	-	1,553	5,224	3,405	(9,608)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים		44,063	4,011	131,730	28,771	71,186	74,931	15,399	26,222	45,456	42,182	126	(23,890)	(148,653)
	מטבע-חוץ**													
	5.28%	124,204	1,389	137,210	-	896	19,345	13,510	11,593	14,635	13,346	17,020	7,609	39,256
נכסים														
התחייבויות	4.79%	167,845	-	171,539	-	65	5,358	787	987	1,029	4,385	36,952	20,630	101,346
הפרש		(43,641)	1,389	(34,329)	-	831	13,987	12,723	10,606	13,606	8,961	(19,932)	(13,021)	(62,090)
מזה: הפרש - בדולר		(37,869)	1,187	(38,922)	-	721	12,026	12,365	8,946	12,531	4,577	(20,313)	(12,253)	(57,522)
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ		2,589	233	5,820	-	170	2,138	3,928	2,234	5,440	1,747	(4,695)	(1,751)	(3,391)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)		42,540	-	44,154	-	85	830	(602)	637	1,495	2,460	12,026	14,885	12,338
אופציות (במונחי נכס הבסיס)		(566)	-	(574)	-	-	-	-	-	-	(1,553)	(5,224)	(3,405)	9,608
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים		(1,667)	1,389	9,251	-	916	14,817	12,121	11,243	15,101	9,868	(13,130)	(1,541)	(40,144)
	סך-הכל ליום 31 בדצמבר 2023													
	5.11%	670,027⁽⁴⁾	5,400	777,415	28,773	75,076	107,836	37,595	42,210	67,918	73,648	86,103	44,724	213,532
נכסים***														
התחייבויות****	3.51%	627,631	-	636,434	2	2,969	17,980	10,155	4,743	7,318	21,610	99,144	70,184	402,329
הפרש	1.60%	42,396	5,400	140,981	28,771	72,107	89,856	27,440	37,467	60,600	52,038	(13,041)	(25,460)	(188,797)
*** מזה: אשראי לציבור	5.42%	402,854	5,315	492,963	28,225	73,789	68,846	24,571	27,841	37,998	52,239	61,313	27,973	90,168
**** מזה: פיקדונות הציבור	3.85%	550,004	-	554,970	-	2,520	3,386	1,125	1,688	2,072	12,736	87,986	63,233	380,224

* בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

** לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.

(1) נכסים ללא תקופת פירעון כוללים נכסים בסך של 5,400 מיליוני ש"ח, שזמן פירעונם עבר.

(2) כפי שנכללה בביאור 30 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ-מאזניים בגין נגזרים.

(3) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

(4) כולל אשראי בתנאי חח"ד 17,670 מיליון ש"ח, שמתוכו סכומי חריגה ממסגרת חח"ד 2,020 מיליון ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 31 נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון (המשך)

שיעור תשואה חוזי ⁽³⁾	2022 בדצמבר 31								2022 בדצמבר 31					
	יתרה מאזנית ⁽²⁾		תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*						תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*					
	סך-הכל	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾	סך-הכל תזרימי מזומנים	מעל 20 שנים	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 4 עד 5 שנים	מעל 3 עד 4 שנים	מעל 2 עד 3 שנים	מעל שנה עד שנתיים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
ב-%	במיליוני ש"ח								במיליוני ש"ח					
	מטבע ישראלי (לרבות צמוד מטבע-חוץ)													
נכסים	4.21%	538,941	5,265	612,138	26,772	68,921	75,482	20,705	36,802	45,540	49,679	78,286	27,340	182,611
התחייבויות	2.20%	453,456	-	457,006	1	3,048	17,476	3,980	6,160	10,543	19,746	35,156	29,249	331,647
הפרש		85,485	5,265	155,132	26,771	65,873	58,006	16,725	30,642	34,997	29,933	43,130	(1,909)	(149,036)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)		(44,556)	-	(45,635)	-	(70)	352	(1,623)	(588)	(1,201)	(2,257)	(19,220)	(7,576)	(13,452)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)		437	-	469	-	-	-	-	-	4	674	(31)	197	(375)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים		41,366	5,265	109,966	26,771	65,803	58,358	15,102	30,054	33,800	28,350	23,879	(9,288)	(162,863)
	מטבע-חוץ**													
נכסים	5.00%	111,258	1,859	123,087	185	1,856	18,590	7,394	11,553	18,393	14,273	14,839	7,642	28,362
התחייבויות	4.85%	159,683	-	163,752	176	110	5,321	752	934	1,201	5,999	36,876	28,820	83,563
הפרש		(48,425)	1,859	(40,665)	9	1,746	13,269	6,642	10,619	17,192	8,274	(22,037)	(21,178)	(55,201)
מזה: הפרש - בדולר		(22,853)	1,589	(24,485)	-	1,639	15,572	5,623	10,268	14,242	5,247	(21,523)	(12,406)	(43,147)
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ		7,511	475	9,675	-	220	3,107	1,547	3,551	2,535	650	(2,548)	(2,075)	2,688
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)		44,556	-	45,635	-	66	(354)	1,563	558	1,202	2,169	19,325	7,579	13,527
אופציות (במונחי נכס הבסיס)		(437)	-	(469)	-	-	-	-	-	(4)	(674)	31	(197)	375
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים		(4,306)	1,859	4,501	9	1,812	12,915	8,205	11,177	18,390	9,769	(2,681)	(13,796)	(41,299)
	סך-הכל ליום 31 בדצמבר 2022													
נכסים***	4.34%	650,199 ⁽⁴⁾	7,124	735,225	26,957	70,777	94,072	28,099	48,355	63,933	63,952	93,125	34,982	210,973
התחייבויות****	2.89%	613,139	-	620,758	177	3,158	22,797	4,732	7,094	11,744	25,745	72,032	58,069	415,210
הפרש	1.45%	37,060	7,124	114,467	26,780	67,619	71,275	23,367	41,261	52,189	38,207	21,093	(23,087)	(204,237)
*** מזה: אשראי לציבור	4.46%	384,426	6,928	455,151	25,827	67,701	65,644	21,603	28,351	39,068	45,602	62,596	25,985	72,774
**** מזה: פיקדונות הציבור	3.09%	528,224	-	532,012	174	1,717	3,303	1,411	1,847	4,077	18,936	58,492	44,765	397,290

* בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

** לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.

(1) נכסים ללא תקופת פירעון כוללים נכסים בסך של 7,124 מיליוני ש"ח, שזמן פירעונם עבר.

(2) כפי שנכללה בביאור 30 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ-מאזניים בגין נגזרים.

(3) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

(4) כולל אשראי בתנאי חח"ד 15,284 מיליון ש"ח, שמתוכם סכומי חריגה ממסגרת חח"ד 619 מיליון ש"ח.

ביאור 32 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן אינה בהכרח מהווה אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח.

ניירות-ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות, בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית) והוון בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות לא צוברים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות לא צוברים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי. גידול של 1% בשיעורי ריבית הניכיון של חובות פגומים מקטין את שוויים הוגן בסכום של 10 מיליוני ש"ח.

בחישוב השווי הוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-80 מיליוני ש"ח.

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות - חשבונות עובר ושב (עו"ש) - היתרה במאזן מהווה את האומדן של השווי הוגן, כלומר, החישוב אינו כולל את מודל הפריסה של העו"ש כפי שמבוצע בחישוב שווי הוגן מותאם. יתר הפיקדונות מחושבים בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי הוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות - מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

אומדן השווי הוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן מוצג בהתאם ליתרה המאזנית של העמלות בעסקות הנ"ל המהוות קירוב לשווי הוגן.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי הוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 - פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מודלים פיננסיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 32 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ליום 31 בדצמבר 2023				
סך-הכל	שווי הוגן ⁽¹⁾			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
נכסים פיננסיים				
107,689	6,114	98,020	3,555	107,730
126,516	3,468	23,085	99,963	127,122
4,722	-	4,722	-	4,723
400,928	387,313	-	13,615	407,381
3,170	3,170	-	-	3,175
25,229	5,547	18,303	1,379	25,229
873	862	-	11	873
669,127	406,474	144,130	118,523	676,233
התחייבויות פיננסיות				
554,245	252,150	280,969	21,126	554,595
8,961	8,961	-	-	9,085
2,444	2,444	-	-	2,436
6,259	-	6,259	-	6,279
20,683	14	-	20,669	21,800
24,240	7,478	15,399	1,363	24,240
6,144	6,133	-	11	6,144
622,976	277,180	302,627	43,169	624,579
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים				
124	124	-	-	-

- * כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,861 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 12](#).
- ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 151,078 מיליוני ש"ח ובסך של 252,470 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).
- *** מזה נכלל בסעיף פיקדונות הציבור סך של (32) מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.
- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 32 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2022*			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
133,376	7,065	123,201	3,110	133,424	מזומנים ופיקדונות בבנקים
106,749	2,809	20,020	83,920	107,400	ניירות-ערך**
898	-	898	-	898	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
378,615	368,382	-	10,233	388,727	אשראי לציבור, נטו
2,141	2,141	-	-	2,157	אשראי לממשלות
21,832	6,677	14,103	1,052	21,832	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,499	1,474	-	25	1,499	נכסים פיננסיים אחרים
645,110	388,548	158,222	98,340	655,937	סך-כל הנכסים הפיננסיים***
התחייבויות פיננסיות					
530,906	195,875	318,011	17,020	532,588	פיקדונות הציבור****
8,404	8,404	-	-	8,696	פיקדונות מבנקים
3,270	3,270	-	-	3,262	פיקדונות הממשלה
13,877	-	13,877	-	13,877	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
25,624	21	-	25,603	26,866	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
19,043	3,971	14,037	1,035	19,043	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,295	6,270	-	25	6,295	התחייבויות פיננסיות אחרות
607,419	217,811	345,925	43,683	610,627	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות***
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
133	133	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* הוצג מחדש.

** כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,315 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 12](#).

*** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 130,306 מיליון ש"ח ובסך של 267,411 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

**** מזה נכלל בסעיף פיקדונות הציבור סך של (41) מיליון ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 32 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 בדצמבר 2023				
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
אגרות-חוב זמינות למכירה				
54,766	-	9,677	45,089	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
22,134	-	1,338	20,796	אגרות-חוב של ממשלות זרות
54	-	54	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
9,023	185	8,677	161	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
3,264	-	3,247	17	אגרות-חוב של אחרים זרים
89,241	185	22,993	66,063	סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה
1,572	-	92	1,480	השקעות במניות שאינן למסחר
ניירות-ערך למסחר				
16,097	-	-	16,097	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
1,615	-	-	1,615	אגרות-חוב של ממשלות זרות
-	-	-	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
17,712	-	-	17,712	סך-הכל ניירות-ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
962	127	835	-	חוזי שקל-מדד
8,997	387	8,610	-	חוזי ריבית אחרים
9,127	4,824	4,209	94	חוזי מטבע-חוץ
6,130	203	4,642	1,285	חוזי מניות
13	6	7	-	חוזי סחורות ואחרים
42	2	40	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
25,271	5,549	18,343	1,379	סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
13,716	-	-	13,716	אשראי בגין השאלת ניירות-ערך
11	-	-	11	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
147,523	5,734	41,428	100,361	סך-כל הנכסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
854	317	537	-	חוזי שקל-מדד
8,475	494	7,981	-	חוזי ריבית אחרים
8,854	4,652	4,101	101	חוזי מטבע-חוץ
6,045	2,005	2,778	1,262	חוזי מניות
12	10	2	-	חוזי סחורות ואחרים
10	2	8	-	התחייבויות בגין נגזרים משובצים
24,250	7,480	15,407	1,363	סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
12,807	-	-	12,807	פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
11	-	-	11	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
8,319	-	-	8,319	התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
45,387	7,480	15,407	22,500	סך-כל ההתחייבויות

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 32 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022				
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
אגרות-חוב זמינות למכירה				
51,751	-	6,648	45,103	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
21,652	-	2,133	19,519	אגרות-חוב של ממשלות זרות
7,534	177	7,357	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
3,170	-	3,155	15	אגרות-חוב של אחרים זרים
84,107	177	19,293	64,637	סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה
1,733	-	62	1,671	השקעות במניות שאינן למסחר
ניירות-ערך למסחר				
7,706	-	7	7,699	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
765	-	-	765	אגרות-חוב של ממשלות זרות
420	-	420	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
238	-	238	-	אגרות-חוב של אחרים זרים
9,129	-	665	8,464	סך-הכל ניירות-ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
1,071	120	951	-	חוזי שקל-מדד
10,154	621	9,533	-	חוזי ריבית אחרים
8,363	4,891	3,277	195	חוזי מטבע-חוץ
2,240	1,042	341	857	חוזי מניות
4	3	1	-	חוזי סחורות ואחרים
59	20	39	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
21,891	6,697	14,142	1,052	סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
10,311	-	-	10,311	אשראי בגין השאלת ניירות-ערך
25	-	-	25	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
127,196	6,874	34,162	86,160	סך-כל הנכסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
945	399	546	-	חוזי שקל-מדד
9,968	597	9,371	-	חוזי ריבית אחרים
5,921	2,696	3,058	167	חוזי מטבע-חוץ
2,205	277	1,060	868	חוזי מניות
4	2	2	-	חוזי סחורות ואחרים
18	-	18	-	התחייבויות בגין נגזרים משובצים
19,061	3,971	14,055	1,035	סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
8,218	-	-	8,218	פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
25	-	-	25	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
9,460	-	658	8,802	התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
36,764	3,971	14,713	18,080	סך-כל ההתחייבויות

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 32 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2023	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2023	
נכסים									
אגרות-חוב זמינות למכירה									
177	9	(1)	-	-	-	-	185	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו									
(279)	8	-	-	81	-	-	(190)	6 ⁽³⁾	חוזי שקל-מדד
24	(54)	-	3	(80)	-	-	(107)	126 ⁽¹⁾⁽³⁾	חוזי ריבית אחרים
2,195	756	-	146	(2,925)	-	-	172	(251) ⁽³⁾	חוזי מטבע-חוץ
765	(1,772)	-	-	(795)	-	-	(1,802)	69 ⁽³⁾	חוזי מניות
1	(5)	-	-	-	-	-	(4)	(5) ⁽³⁾	חוזי סחורות ואחרים
20	(20)	-	-	-	-	-	-	2 ⁽³⁾	נגזרים משובצים
2,903	(1,078)	(1)	149	(3,719)	-	-	(1,746)	(53)	סך-הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2022	
נכסים									
אגרות-חוב זמינות למכירה									
160	18	(1)	-	-	-	-	177	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו									
(137)	(150)	-	-	8	-	-	(279)	(142) ⁽³⁾	חוזי שקל-מדד
(4)	45	-	(4)	(13)	-	-	24	196 ⁽¹⁾⁽³⁾	חוזי ריבית אחרים
(3,769)	4,025	-	3	1,936	-	-	2,195	1,958 ⁽³⁾	חוזי מטבע-חוץ
(664)	858	-	-	571	-	-	765	120 ⁽³⁾	חוזי מניות
(1)	3	-	-	(1)	-	-	1	-	חוזי סחורות ואחרים
(21)	21	-	1	19	-	-	20	5 ⁽³⁾	נגזרים משובצים
(4,436)	4,820	(1)	-	2,520	-	-	2,903	2,137	סך-הכל

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 32 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה. בהתאם למדיניות הבנק, ההעברות בין הרמות מוכרות כמתרחשות בסוף תקופת הדיווח.

ו. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 31 בדצמבר 2023			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	185	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(190)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-6.51% (0.67%)
חוזי ריבית אחרים	(102)	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-5.11% (1.07%)
חוזי מטבע-חוץ	172	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-16.15% (0.70%)
חוזי מניות	(1,802)	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-4.15% (0.46%)
חוזי מניות	-	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
חוזי מטבע-חוץ	-	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
חוזי ריבית אחרים	(5)	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן 12.00%-13.60% (12.21%)
חוזי סחורות ואחרים	(4)	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-4.15% (1.35%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	-	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	469	הערכת שווי	
אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	1,119	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
	-	נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:
 (1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 32 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	177	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-ממד	(279)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-4.52% (0.75%)
חוזי ריבית אחרים	15	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 0.24%-3.76% (0.93%)
חוזי מטבע-חוץ	2,195	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה 0.16%-14.45% (0.60%)
חוזי מניות	762	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה 0.24%-2.58% (0.51%)
חוזי מניות	3	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
חוזי מטבע-חוץ	-	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
חוזי ריבית אחרים	9	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן 110.00%-122.00% (112.57%)
חוזי סחורות ואחרים	1	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-2.39% (0.39%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	20	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי

2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

השקעה במניות לא סחירות	190	הערכת שווי	
אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	249	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:
 (1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 33 בעלי עניין וצדדים קשורים

חברות אם, בעל שליטה וחברות בנות

עסקות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו ככלל במהלך העסקים הרגיל, משיקולים עסקיים ובתנאים דומים לתנאי עסקות עם גופים שאינם קשורים לבנק. במספר מקרים הבנק תמך כמקובל בחברות בת באמצעות השקעה בהון, בהלוואות, בכתבי נוחות, כתבי שיפוי וכד'. ההכנסות או ההוצאות הקשורות בעסקות אלה כלולות בסעיפים המתאימים בדוח רווח והפסד. לפרטים אודות הסדרי פשרה עם מבטחים (הכפופים לאישור בית המשפט) ראה [ביאור 2.ג.ד.25](#) וביאור [ה.25](#). לפרטים אודות כתבי שיפוי מעודכנים שהוענקו לנושאי משרה, ראה [ביאור 3.ב.25](#).

א. יתרות במאזן

31 בדצמבר 2023							
בעלי-עניין							
אחרים		נושאי משרה*		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		מחזיקי מניות	
יתרה לגבוהה במשך השנה**	יתרה לטוף שנה	יתרה לגבוהה במשך השנה**	יתרה לטוף שנה	יתרה לגבוהה במשך השנה**	יתרה לטוף שנה	יתרה לגבוהה במשך השנה**	יתרה לטוף שנה
נכסים							
-	-	-	-	-	-	-	-
6,329	3,933	10	6	520	445	86	73
(61)	(47)	-	-	(7)	(6)	-	-
6,268	3,886	10	6	513	439	86	73
-	-	-	-	-	-	-	-
2,863	1,030	-	-	-	-	609	211
התחייבויות							
25,652	19,030	48	30	-	-	2,345	2,006
7	5	-	-	-	-	2	-
2,151	1,663	40	25	-	-	139	139
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים***							
4,364	2,880	5	4	265	250	164	138

* בהתאם לסעיף 80 ד (3) בהוראות הדיווח לציבור.
 ** על בסיס היתרה בסוף כל חודש.
 *** כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 33 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. יתרות במאזן (המשך)

31 בדצמבר 2023					
צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו					
אחרים		חברות כלולות		חברות בת שלא אוחדו	
יתרה	יתרה	יתרה	יתרה	יתרה	יתרה
הגבוהה	לסוף שנה	הגבוהה	לסוף שנה	הגבוהה	לסוף שנה
במשך		במשך		במשך	
השנה*		השנה*		השנה*	
נכסים					
506	504	-	-	-	-
ניירות-ערך					
185	162	2,535	1,874	-	-
אשראי לציבור					
(2)	(2)	(10)	(37)	-	-
הפרשה להפסדי אשראי					
183	160	2,525	1,837	-	-
אשראי לציבור, נטו					
-	-	1,527	1,527	-	-
השקעות בחברות כלולות					
1	1	7	4	-	-
נכסים אחרים					
התחייבויות					
48	20	824	241	6	2
פיקדונות הציבור					
-	-	-	-	-	-
אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים					
2	-	41	22	-	-
התחייבויות אחרות					
-	-	-	-	-	-
מניות (כלול בהון)					
96	58	2,664	2,313	-	-
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים**					

* על בסיס היתרה בסוף כל חודש.

** כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 33 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. יתרות במאזן (המשך)

31 בדצמבר 2022							
בעלי-עניין							
אחרים		נושאי משרה*		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		מחזיקי מניות	
יתרה לגבוהה במשך השנה**	יתרה לטוף שנה	יתרה לגבוהה במשך השנה**	יתרה לטוף שנה	יתרה לגבוהה במשך השנה**	יתרה לטוף שנה	יתרה לגבוהה במשך השנה**	יתרה לטוף שנה
נכסים							
-	-	-	-	-	-	-	-
5,168	3,455	15	10	618	508	121	13
(3)	(12)	-	-	(4)	(9)	-	-
5,165	3,443	15	10	614	499	121	13
-	-	-	-	-	-	-	-
2,865	1,437	-	-	1	-	430	409
התחייבויות							
28,329	18,490	72	30	-	-	2,706	1,881
9	7	-	-	-	-	9	2
2,155	650	45	40	-	-	168	40
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים***							
5,697	2,979	6	4	493	255	231	121

* בהתאם לסעיף 80 ד (3) בהוראות הדיווח לציבור.
 ** על בסיס היתרה בסוף כל חודש.
 *** כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 33 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. יתרות במאזן (המשך)

31 בדצמבר 2022					
צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו					
אחרים		חברות כלולות		חברות בת שלא אוחדו	
היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה
נכסים					
506	506	-	-	-	-
131	129	2,402	2,138	-	-
-	-	(5)	(9)	-	-
131	129	2,397	2,129	-	-
-	-	1,198	1,198	-	-
-	-	8	1	-	-
התחייבויות					
196	119	1,061	619	13	4
-	-	-	-	-	-
4	-	30	17	-	-
553	266	2,060	1,557	-	-
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים**					

* על בסיס היתרה בסוף כל חודש.

** כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(1) פירוט של סעיף זה כלול גם בביאור 15.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 33 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. הכנסות והוצאות בדוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023							
סך-הכל	צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו			בעלי עניין			
	אחרים***	חברות כלולות	חברות-בת שלא אוחדו	אחרים	נושאי משרה**	מחזיקי מניות	
(468)	8	121	-	(524)	(1)	(72)	הכנסות ריבית נטו*
(78)	(2)	(31)	-	(45)	-	-	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי
609	(17)	39	-	418	-	169	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
92	5	19	-	84	-	(16)	מזה: דמי ניהול ושירותים
(142)	(2)	(30)	(5)	(14)	(70) ⁽¹⁾	(21)	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽²⁾
(59)	-	-	-	-	(59)	-	מזה: בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו: 21
(11)	-	-	-	-	(11)	-	הטבות לדירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו - מספר מקבלי הטבה 10
(79)	(13)	99	(5)	(165)	(71)	76	סך-הכל

* פירוט בסעיף ג' להלן.
 ** בהתאם לסעיף 80 ד (3) בהוראות הדיווח לציבור, לרבות מי שפרש במהלך השנה.
 *** צדדים העומדים בהגדרת צד קשור שלא נכללו בעמודות אחרות וצד שפעילותו של הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות בהיקף משמעותי בעסקיו.
 (1) הטבות עובד לזמן קצר 43 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 0 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין 0 מיליון ש"ח, הטבות אחרות לזמן ארוך 1 מיליון ש"ח, תשלום מבוסס מניות 4 מיליון ש"ח.
 (2) כולל תרומות לעמותות בעלות קשר לצד קשור של הבנק בסך של 850 אלפי ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022							
סך-הכל	צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו			בעלי עניין			
	אחרים***	חברות כלולות	חברות-בת שלא אוחדו	אחרים	נושאי משרה**	מחזיקי מניות	
(167)	3	61	-	(197)	-	(34)	הכנסות ריבית נטו*
15	3	19	-	(7)	-	-	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי
4,235	107	5	-	3,624	-	499	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית***
101	7	10	-	91	-	(7)	מזה: דמי ניהול ושירותים
(126)	(1)	(19)	(10)	(12)	(62) ⁽¹⁾	(22)	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽²⁾
(50)	-	-	-	-	(50)	-	מזה: בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו: 22
(12)	-	-	-	-	(12)	-	הטבות לדירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו - מספר מקבלי הטבה 10
3,957	112	66	(10)	3,408	(62)	443	סך-הכל

* פירוט בסעיף ג' להלן.
 ** בהתאם לסעיף 80 ד (3) בהוראות הדיווח לציבור, לרבות מי שפרש במהלך השנה.
 *** צדדים העומדים בהגדרת צד קשור שלא נכללו בעמודות אחרות וצד שפעילותו של הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות בהיקף משמעותי בעסקיו.
 **** הוצג מחדש.
 (1) הטבות עובד לזמן קצר 44 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 0 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין 0 מיליון ש"ח, הטבות אחרות לזמן ארוך 1 מיליון ש"ח, תשלום מבוסס מניות 4 מיליון ש"ח.
 (2) כולל תרומות לעמותות בעלות קשר לצד קשור של הבנק בסך של 685 אלפי ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 33 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. הכנסות והוצאות בדוח רווח והפסד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021							
סך-הכל	צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו			בעלי עניין			
	אחרים***	חברות כלולות	חברות-בת שלא אוחדו	אחרים	נושאי משרה**	מחזיקי מניות	
(14)	4	6	-	(10)	-	(14)	הכנסות ריבית נטו*
(4)	-	(2)	-	(2)	-	-	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי
(67)	6	15	-	52	-	(140)	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית***
82	4	2	-	76	-	-	מזה: דמי ניהול ושירותים
(106)	(1)	(17)	(9)	(7)	(49) ⁽¹⁾	(23)	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽²⁾
(39)	-	-	-	-	(39)	-	מזה: בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו: 17
(10)	-	-	-	-	(10)	-	הטבות לדירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו - מספר מקבלי הטבה 8
(191)	9	2	(9)	33	(49)	(177)	סך-הכל

* פירוט בסעיף ג' להלן.

** בהתאם לסעיף 80 ד (3) בהוראות הדיווח לציבור, לרבות מי שפרש במהלך השנה.

*** צדדים העומדים בהגדרת צד קשור שלא נכללו בעמודות אחרות וצד שפעילותו של הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות בהיקף משמעותי בעסקיו.

**** הוצג מחדש.

(1) הטבות עובד לזמן קצר 34 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 0 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין 0 מיליון ש"ח, הטבות אחרות לזמן ארוך 1 מיליון ש"ח, תשלום מבוסס מניות 4 מיליון ש"ח.

(2) כולל תרומות לעמותות בעלות קשר לצד קשור של הבנק בסך של 472 אלפי ש"ח.

ג. הכנסות ריבית, נטו בעסקות עם בעלי-עניין וצדדים קשורים

2021	2022	2023	
הכנסות (הוצאות)			
בגין נכסים			
26	102	243	מאשראי לציבור
-	-	-	מפיקדונות בבנקים
-	-	-	מניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
-	-	-	מאגרות-חוב
1	-	-	מנכסים אחרים
בגין התחייבויות			
(39)	(267)	(711)	על פיקדונות הציבור
-	-	-	על פיקדונות מבנקים
-	-	-	על ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(2)	(2)	-	על אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
-	-	-	על התחייבויות אחרות
אחר			
-	-	-	עמלות מעיסקי מימון
-	-	-	הכנסות מימון אחרות
(14)	(167)	(468)	סך-הכל

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 34 תמצית דוחות של הבנק

א. תמצית דוח רווח והפסד

2021	2022	2023	
11,624	19,183	32,922	הכנסות ריבית
(1,931)	(5,799)	(17,054)	הוצאות ריבית
9,693	13,384	15,868	הכנסות ריבית, נטו
(1,217)	(28)	1,879	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
10,910	13,412	13,989	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית			
588	623	1,009	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,221	3,560	3,782	עמלות
117	63	97	הכנסות אחרות
3,926	4,246	4,888	סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות			
4,227	4,298	4,409	משכורות והוצאות נלוות
1,322	1,441	1,533	אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,946	2,065	2,149	הוצאות אחרות
7,495	7,804	8,091	סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
7,341	9,854	10,786	רווח לפני מסים
2,778	3,482	3,834	הפרשה למסים על הרווח
4,563	6,372	6,952	רווח לאחר מסים
351	160	408	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות מוחזקות אחרות
			רווח (הפסד) נקי
4,914	6,532	7,360	המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 34 תמצית דוחות של הבנק (המשך)

ב. תמצית מאזן

31 בדצמבר		
2022	2023	
נכסים		
133,236	107,602	מזומנים ופיקדונות בבנקים
102,073	123,123	ניירות-ערך
898	4,723	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
394,089	414,375	אשראי לציבור
(5,510)	(6,994)	הפרשה להפסדי אשראי
388,579	407,381	אשראי לציבור, נטו
2,157	3,175	אשראי לממשלות
11,019	10,007	השקעות בחברות מוחזקות אחרות
3,350	3,510	בניינים וציוד
21,826	25,230	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,966	5,732	נכסים אחרים
669,104	690,483	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון		
543,928	558,968	פיקדונות הציבור
8,673	9,200	פיקדונות מבנקים
3,262	2,436	פיקדונות הממשלה
13,877	6,279	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
19,701	21,800	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
19,040	24,240	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14,121	15,130	התחייבויות אחרות
622,602	638,053	סך-כל ההתחייבויות
46,502	52,430	הון
669,104	690,483	סך-כל ההתחייבויות וההון

ג. תמצית דוח על תזרימי מזומנים

2021	2022	2023	
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת			
4,914	6,532	7,360	רווח נקי לשנה
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת			
(351)	(160)	(408)	חלקו של הבנק בהפסדים (ברווחים) של חברות מוחזקות
591	706	795	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת-ערך)
(1,217)	(28)	1,879	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(179)	60	592	הפסד (רווח) ממכירת ומירידת-ערך של אגרות-חוב זמינות למכירה
54	19	(25)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר
(68)	60	(121)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(92)	(46)	(71)	רווח מממוש בניינים וציוד
16	12	13	שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות*
(7)	(29)	74	שינוי בהתחייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים
590	(71)	(510)	מסים נדחים, נטו
-	6	-	הפסד (רווח) ממכירות תיקי אשראי
-	3,585	1,528	דיבידנדים שהתקבלו מחברות מוחזקות
559	(1,431)	15	התאמות בגין הפרשי שער
645	(5,387)	(4,502)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
שינוי נטו בנכסים שוטפים			
1,902	(8,843)	(3,404)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,854	3,715	(9,058)	ניירות-ערך למסחר
243	(1,056)	685	נכסים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות			
(2,453)	4,693	5,200	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(1,865)	835	631	התחייבויות אחרות*
5,136	3,172	673	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת

* סווג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 34 תמצית דוחות של הבנק (המשך)

ג. תמצית דוח על תזרימי מזומנים (המשך)

2021	2022	2023	
			תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה
249	69	88	פיקדונות בבנקים
(46,623)	(32,520)	(18,007)	אשראי לציבור
225	(172)	(1,024)	אשראי לממשלות
(885)	355	(3,825)	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(190)	(5,863)	(5,314)	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
115	-	183	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(28,670)	(62,676)	(65,844)	רכישת אגרות-חוב זמינות למכירה
21,194	23,434	42,543	תמורה ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
5,688	10,429	22,873	תמורה מפדיון אגרות-חוב זמינות למכירה
(472)	(1,132)	(315)	רכישת תיקי אשראי
-	1,606	942	תמורה ממכירת תיקי אשראי
-	(1,082)	(2,103)	השקעות בחברות מוחזקות
-	148	3	תמורה ממימוש השקעות בחברות מוחזקות
(879)	(687)	(966)	רכישת בניינים וציוד
141	60	84	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(50,107)	(68,031)	(30,682)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון

5,036	(3,050)	527	פיקדונות מבנקים
84,929	(4,732)	18,065	פיקדונות מהציבור
(9)	2,510	(826)	פיקדונות מהממשלה
3,419	10,458	(7,598)	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
8,123	6,568	384	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(3,690)	(3,239)	(3,643)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1,479)	(939)	(2,431)	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
96,329	7,576	4,478	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
51,358	(57,283)	(25,531)	גידול (קיטון) במזומנים
137,675	188,474	132,622	יתרת מזומנים לתחילת השנה
(559)	1,431	(15)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
188,474	132,622	107,076	יתרת מזומנים לסוף השנה

ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו

10,052	15,161	26,232	ריבית שהתקבלה
(1,144)	(3,628)	(14,319)	ריבית ששולמה
-	3,586	1,520	דיבידנדים שהתקבלו
(1,596)	(2,260)	(3,748)	מסים על הכנסה ששולמו
-	244	285	מסים על הכנסה שהתקבלו

ביאור 35 השלכות מלחמת חרבות ברזל

ביום 7 באוקטובר 2023 פתח ארגון חמאס במתקפת טרור רחנית על מדינת ישראל שכללה שיגור טילים ופשיטה קרקעית על בסיסי צבא וישובים אזרחיים, רצח וחטיפה של אזרחים וחיילים. מדינת ישראל הכריזה על מצב מלחמה וגיוס נרחב של מילואים, אשר נמשך נכון למועד הדוח בהיקף מצומצם מאשר בתחילת המלחמה. נכון למועד הדוח הצבא מצוי במצב לחימה בתוך עזה, מעל 100 חטופים מוחזקים בידי חמאס, בצפון הארץ מתנהלים חילופי אש ללא כניסה קרקעית ובים סוף החות'ים פוגעים בחופש השיט ומנסים לתקוף את דרום המדינה. למלחמה, ובפרט ככל שתמשך ו/או תתרחב לחזיתות נוספות, פוטנציאל להשפעה שלילית על המשק הישראלי, לקוחות הבנק והבנק עצמו. בין הסיכונים האפשריים ניתן למנות ירידה אפשרית בצריכה הפרטית, ירידה בהשקעות במשק ובכללן השקעות זרות והשקעות בהיי-טק, ירידה בתוצר, גרעון תקציבי משמעותי, הורדות דירוג האשראי של המדינה, עליית פרמיית הסיכון של המדינה, ירידה בפדיון בחלק מענפי המשק, פגיעה בענפי התיירות והבנייה, ירידת מחירי נדל"ן, עלייה באבטלה, פגיעה בעסקים, גידול בהפרשות להפסדי אשראי כתוצאה מגורמים אלו, זעזועים בשווקים ובכללם פירות, ירידות בשוק ההון, שינויים בעקומי התשואה ובריבית הבנק המרכזי שישפיעו על הרווחיות ועוד. בהיבטי סיכון האשראי, הבנק בוחן באופן שוטף את חשיפתו לאזורים המושפעים במיוחד מהלחימה, התפתחות פיגורים בהחזרי אשראי של לקוחות פרטיים ועסקיים, וחשיפתו לענפי משק ולסקטורים הצפויים להיפגע באופן משמעותי. אין ביכולתו של הבנק להעריך את הימשכות המלחמה והתפתחותיה ובהתאם את מידת הפגיעה בכל תחום ובכלל זה לאור דחיות התשלומים. השלכות התפתחות המצב הכלכלי, כפי שמוערכות על-ידי הבנק לעת הזו, הובאו לידי ביטוי בחישוב ההפרשה הקבוצתית והביאו לגידול בהוצאה להפסדי אשראי. סך ההוצאה להפסדי אשראי ברבעון הרביעי של שנת 2023 עמדה על 453 מיליון ש"ח, זאת בהמשך להוצאה להפסדי אשראי בסך 662 מיליון ש"ח ברבעון השלישי. מרביתן של הוצאות אלו בגין גידול בהפרשה הקבוצתית אשר נבע בעיקר מהשפעת תחזיות מאקרו ובפרט השפעות חזויות של מלחמת חרבות ברזל. עם פרוץ המלחמה ועל מנת להקל על לקוחות הבנק להתמודד עם השלכותיה, הבנק הודיע על סדרת הטבות משמעותיות ללקוחותיו, תוך הבחנה בין לקוחות המעגל הראשון אשר מושפעים באופן ישיר מהמלחמה לבין שאר האוכלוסייה. ההטבות כוללות הטבות בהתאם למתווה שפרסם הפיקוח על הבנקים לתקופה של שלושה חודשים (שהוארכה בשלושה חודשים נוספים לתקופת הרבעון הראשון 2024) וכן הטבות נוספות מעבר למתווה. אומדן סך ההטבות האמורות בשלב זה יושפע מהיקף ניצולן על-ידי הלקוחות, ועשוי להגיע בניצול מלא לכ-470 מיליון ש"ח. סך ההטבות שנוצלו ליום 31 בדצמבר 2023 הינו כ-159 מיליון ש"ח. בנוסף, נוצלו, לאחר תאריך המאזן ועד לסמוך לפרסום הדוחות הכספיים, הטבות בהיקף של כ-59 מיליון ש"ח. ההטבות נזקפות לרווח והפסד, במקביל למימושן על-ידי הלקוחות. ביום 4 במרץ 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים הארכה והרחבה למתווה ההקלות להתמודדות עם השלכות המלחמה, לתקופה של 3 חודשים נוספים החל מיום 1 באפריל 2024. הבנק בוחן את השלכות הארכה והרחבה כאמור. הבנק ממשיך לבחון את מדיניות ההטבות וייתכן ויאריך אותה בהתחשב בהמשך המלחמה ו/או התרחבותה ו/או במתווים הרגולטוריים. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ד.1](#) בנושא מדיניות חשבונאית וכן [ביאור 29](#) בנושא הפסדי אשראי.

במטרה לסייע בשיקום החיים הקהילתיים של המשפחות והעסקים ביישובי עוטף עזה, הבנק החליט להעניק סיוע בסך של עד 100 מיליון ש"ח באמצעות הקמת קרן "פועלים לתקומה". חלוקת המענקים מיועדת להתבצע תוך שלוש שנים מיום הקמת הקרן ועלותה תיזקף לרווח והפסד על פני תקופה זו, בקצב מימושה.

יצוין כי בשלב זה אין לאירועים שקרו עד כה השפעה מהותית על יחסי ההון, המינוף והנזילות של הבנק.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

איגוח

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות המשקפות את התזרימים הצפויים בגין הלוואות שקובצו יחדיו.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל 2/באזל 3

תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הסכמי רכש/מכר חוזר

הסכמים לרכישה או מכירה של ניירות-ערך בתמורה למזומן או ניירות-ערך, כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע

הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter

מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

B2B

Business To Business

פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

CVA

Credit Valuation Adjustment

חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act

חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation

התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

FINMA

Swiss Financial Market Supervisory Authority

הרשות המפקחת על המוסדות הפיננסיים בשוויץ.

GRI

Global Reporting Initiative

תקן בינלאומי לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process

תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country

ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio

היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

MTM

Mark to Market

שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Nonperforming Loan

אשראי שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk

מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

<p>ח</p> <p>חובות בסיווג בעייתי 119</p> <p>חובות פגומים 242</p> <p>י</p> <p>יעד הון 168, 46</p> <p>ירידת-ערך 259, 142, 140, 125, 123, 122, 121, 120, 118, 114, 98, 43</p> <p>מ</p> <p>מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 26, 105, 52, 213, 214, 215, 216, 307, 287, 265, 218, 217</p> <p>מגזרי פעילות פיקוחיים 9, 10, 50, 105, 187, 188, 190, 192, 193, 194, 195, 196, 198, 200, 201, 202, 203, 204, 206, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 216, 217, 218, 219, 303</p> <p>מדינות זרות 42</p> <p>מדיניות חשבונאית 105, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 236</p> <p>מדיניות ניהול סיכונים 54, 55, 306</p> <p>מימון ממונף 11, 76, 78</p> <p>מינוף 10, 15, 20, 49, 105, 166, 167, 168, 169, 170, 309</p> <p>מסגרות אשראי 41, 70, 235, 305</p> <p>מפקידים גדולים 304</p> <p>נ</p> <p>נגזרים 10, 30, 31, 41, 45, 52, 56, 63, 64, 71, 80, 82, 97, 105, 112, 114, 118, 122, 123, 128, 129, 158, 172, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 195, 203, 212, 231, 232, 233, 234, 236, 237, 238, 240, 242, 243, 244, 246, 248, 249, 250, 258, 259, 297, 300, 301, 302, 303, 316, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 373</p> <p>ניזילות 4, 9, 15, 19, 22, 25, 46, 53, 55, 56, 70, 83, 84, 85, 92, 95, 170, 180, 186</p> <p>ניהול סיכונים 54, 55, 306, 310, 357</p> <p>ניירות-ערך 10, 13, 17, 24, 30, 39, 41, 43, 44, 49, 53, 63, 64, 69, 71, 83, 85, 89, 91, 98, 99, 105, 112, 114, 115, 116, 118, 121, 122, 123, 124, 128, 141, 142, 143, 144, 147, 149, 151, 159, 169, 171, 172, 179, 180, 187, 195, 199, 203, 212, 214, 219, 233, 236, 237, 242, 243, 244, 245, 251, 252, 253, 254, 256, 258, 259, 260, 269, 271, 274, 276, 277, 280, 295, 301, 302, 304, 308, 309, 311, 316, 318, 319, 320, 322, 333, 335, 336, 373, 362, 345, 337</p> <p>נכסים אחרים 63, 64, 105, 112, 114, 120, 150, 152, 234, 236, 237, 251, 252, 253, 254, 258, 259, 316, 318, 319, 321</p> <p>נכסי סיכון 20, 46, 48, 87, 166, 190, 193, 194, 195, 198, 201, 202, 203, 212, 210, 208, 206, 203</p>	<p>א</p> <p>איגוח 311, 373</p> <p>אנשים קשורים 278</p> <p>אקטואריה 156</p> <p>אשראי לציבור 14, 16, 17, 33, 34, 39, 61, 62, 63, 64, 71, 108, 112, 115, 141, 143, 145, 190, 193, 194, 198, 201, 202, 206, 210, 215, 216, 217, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 240, 242, 243, 244, 251, 252, 253, 254, 255, 260, 260, 292, 294, 296, 298, 299, 300, 303, 316, 319, 320, 325, 373</p> <p>ג</p> <p>גידור 30, 53, 58, 67, 68, 80, 81, 128, 129, 184, 186, 336, 334, 339</p> <p>ד</p> <p>דיבידנד 10, 17, 41, 45, 46, 76, 113, 114, 115, 127, 129, 147, 165, 166, 259, 260, 332, 361</p> <p>ה</p> <p>הון אנושי 265, 281</p> <p>הון והלימות הון 49</p> <p>הון מניות 113, 137, 340</p> <p>היוון עלויות תוכנה 124</p> <p>הלבנת הון 25, 89, 91, 272, 270, 299, 304, 306, 310</p> <p>הלוואות לדירור 10, 17, 29, 39, 40, 46, 48, 60, 63, 64, 72, 74, 119, 120, 121, 130, 131, 144, 166, 168, 190, 192, 193, 198, 200, 201, 206, 208, 213, 215, 216, 217, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 230, 231, 235, 267, 273, 274, 282, 283, 288, 293, 295, 306, 307, 309</p> <p>הליכים משפטיים 25, 90, 172, 174, 175, 176, 177, 178</p> <p>הסכם שכר 156, 281, 283, 286</p> <p>הפרשה לירידת-ערך 149</p> <p>הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 57</p> <p>הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 33, 34, 139, 146</p> <p>ו</p> <p>ועדת שטרומ 307</p> <p>ז</p> <p>זכויות עובדים 105, 114, 126, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 259</p>
---	---

ס

סייבר 19, 53, 87, 95, 280, 346, 349
 סיכון אשראי 9, 10, 11, 17, 19, 25, 26, 34, 41, 48, 50, 53, 56, 59, 61, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 74, 75, 76, 78, 92, 93, 95, 96, 97, 105, 119, 123, 144, 145, 155, 166, 169, 186, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 242, 243, 244, 251, 252, 253, 254, 286, 291, 306, 307
 סיכונים אחרים 95
 סיכון מוניטין 9, 19, 25, 53, 90, 92, 95
 סיכון מימון 83
 סיכון נזילות 9, 15, 19, 53, 83, 92, 95, 186
 סיכון סביבתי 9, 25, 92
 סיכון רגולטורי 19, 53, 92
 סיכון ריבית 19, 46, 53, 79, 80, 95, 309
 סיכון שוק 9, 19, 25, 26, 53, 79, 92, 95, 97, 123, 186
 סיכון תפעולי 9, 19, 25, 46, 48, 53, 85, 86, 87, 92, 95, 166, 186

ע

עמלות 10, 14, 15, 16, 18, 27, 28, 35, 50, 110, 116, 118, 130, 131, 132, 174, 188, 192, 194, 195, 196, 200, 202, 203, 204, 208, 209, 211, 214, 215, 216, 217, 256, 257, 287, 290, 292, 294, 296, 298, 300, 303, 309, 310, 311, 315, 317, 320
 ענפי משק 10, 11, 21, 22, 40, 43, 50, 57, 62, 64, 68, 75, 78, 92, 93, 291

פ

פחת והפחתות 38, 125, 132
 פיקדונות הציבור 10, 11, 17, 39, 43, 44, 45, 105, 112, 128, 152, 179, 184, 190, 193, 194, 198, 201, 202, 206, 208, 210, 215, 216, 217, 236, 237, 238, 240, 243, 244, 251, 252, 253, 254, 256, 258, 277, 290, 292, 296, 298, 300, 303, 316, 318, 319, 322, 323, 325

צ

צדדים קשורים 252, 254, 255, 256

ר

רגולציה 9, 25, 90, 91, 95, 272, 293
 רווח למניה 105, 110, 127, 138, 315, 317

ש

שווי הוגן 11, 30, 37, 45, 56, 80, 83, 97, 98, 105, 111, 116, 117, 122, 123, 129, 138, 140, 141, 142, 143, 161, 180, 183, 184, 185, 186, 195, 203, 212, 225, 226, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251

ת

תגמול 113, 116, 126, 157, 158, 175, 178, 265, 271, 273, 274, 283, 288, 333, 344, 345, 348, 350, 352, 362, 366, 371
 תיק בנקאי 80, 81
 תיק למסחר 42
 תשואה להון 14, 155, 156, 157, 158, 283
 תשלום מבוסס מניות 105, 113, 114, 126, 132, 165, 255, 256, 259, 273, 274